

Strategie de dezvoltare turistică a regiunii transfrontaliere Silistra - Călărași

mai 2021

Cuprins

Introducere

Partea I - Regiunea transfrontalieră Silistra-Călărași

Capitolul 1. Turismul internațional și contextul actual strategic

Capitolul 2. Prezentarea generală a regiunii

2.1. Județul Călărași, România

2.1.1. Istoric

2.1.2. Cadru natural

2.1.3. Demografie

2.1.4. Transport

2.1.5. Activitate economică

2.1.6. Turism

2.2. Districtul Silistra, Bulgaria

2.2.1. Istoric

2.2.2. Cadru natural

2.2.3. Demografie

2.2.4. Transport

2.2.5. Activitate economică

2.2.6. Turism

Capitolul 3. Potențialul turistic al regiunii

3.1. Resurse naturale

3.2. Resurse antropice

3.3. Evenimente

3.4. Cadru general legal privind patrimoniul cultural

Capitolul 4. Analiză SWOT

Partea a II-a - Strategia de dezvoltare turistică

Capitolul 5. Viziune și obiective strategice

5.1. Viziune pe termen lung

5.2. Analiza contextului

5.3. Obiective și axe de dezvoltare

5.4. Axe orizontale

5.5. Corelarea cu alte obiective strategice

Capitolul 6. Grupuri țintă și canale de comunicare

Capitolul 7. Politică cheie și program de derulare

7.1. Brandul turistic Silistra- Călărași

7.1.1. Publicuri țintă

7.1.2. Nișe

7.1.3. Strategie de brand

7.2. Organizația de Management al Destinației Turistice

7.3. Activități de program

7.3.1. Informare și promovare

7.3.2. Producție turistică

7.3.3. Evenimente propuse

7.3.4. Dezvoltarea infrastructurii

Capitolul 8. Măsurile de implementare

Capitolul 9. Modalități de control și bune practici

9.1. Modalități de control și actualizare

9.2. Recomandări de bune practici

Capitolul 10. Principii ale turismului responsabil și ospitalitatea
productivă

Introducere

Pe parcursul ultimelor șase decenii, turismul a cunoscut o uimitoare expansiune și diversificare, devenind, la nivel global, unul dintre sectoarele cu cea mai rapidă creștere economică. În ciuda șocurilor ocazionale, în timp, industria turistică înregistrase practic o creștere neîntreruptă.

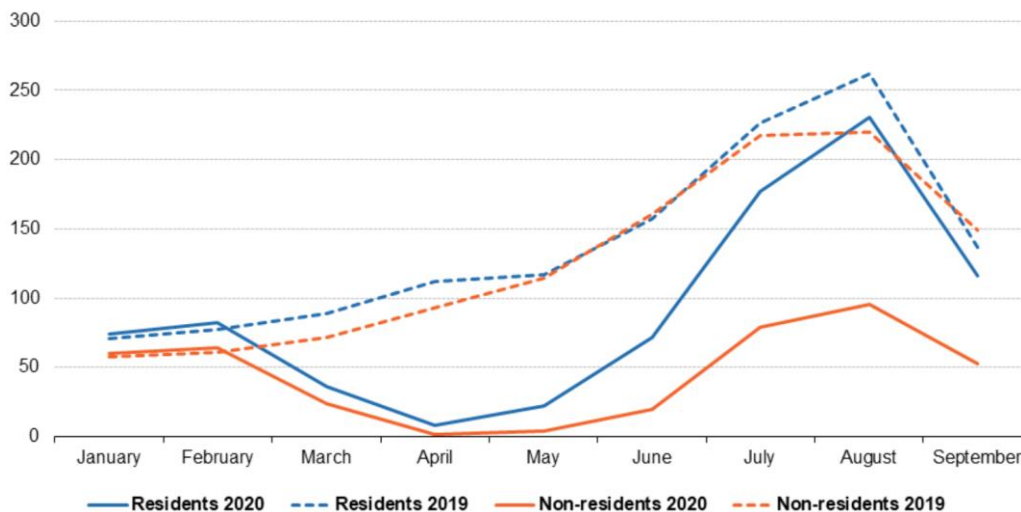
Astfel, în 1950, la nivel mondial, se înregistrau doar 25 de milioane de sosiri de turiști internaționali. Acest număr a crescut la 166 de milioane în 1970 și la peste 436 de milioane turiști în 1990 (UNWTO, 2009). Iar numărul de sosiri turistice internaționale a continuat să crească în mod constant în ultimele trei decenii, depășind în 2012 un miliard și ajungând în 2014 la 1,138 miliarde de sosiri internaționale, cu o creștere de 4,7% față de un an înainte (UNWTO, 2015). Conform UNWTO, prognozele pe termen lung, până în 2030, privind numărul de sosiri turistice internaționale erau în creștere cu 3,3%, în medie, anual. Aceasta însemna că, în anul 2030, numărul de sosiri turistice internaționale urma să se apropie de 2 miliarde.

Resursele și forțele extraordinare care au alimentat explozia turistică există în continuare. Problema este cum vor fi accesate de aici înainte. Cu toată incertitudinea creată de pandemie, trebuie să continuăm să abordăm turismul ca un centru de interes în căutarea sustenabilității și ca un domeniu prioritar în elaborarea politicilor la nivel local și regional, ceea ce se aplică și în cazul regiunii transfrontaliere Silistra -Călărași.

Parlamentul European a dezbătut și a votat în luna martie 2021 o rezoluție a Comisiei pentru transport (TRAN) care îndeamnă țările UE să includă sectorul turismului și al călătoriilor în planurile lor de redresare în urma pandemiei de COVID-19 și să ia în considerare reducerea temporară a TVA-ului pentru aceste servicii.

Anul 2020 a dat peste cap orice calcule privind evoluția activităților din turism, dar mai important este faptul că se schimbă paradigma în care turismul a evoluat de la apariția internetului până în prezent. Devine mai limpede ca niciodată că orice comunitate trebuie să se auto-evalueze mult mai riguros și cu atenție, pentru a putea continua să își crească gradul general de bunăstare și calitate a vieții. Turismul trebuie gândit în alți termeni decât până acum.

Anul pandemiei a înregistrat o scădere semnificativă a cifrelor în zona turism/ospitalitate. Chiar cu această scădere, scenariul cel mai plauzibil în viitorul imediat și mediu arată că cetățenii români și bulgari vor alege destinațiile interne într-o proporție importantă, forțați oarecum de împrejurările care au transformat modul în care oamenii se deplasează și consumă produsul turistic. Această situație, deși cu adevărat dificilă, are și o serie de avantaje, ce merită explorate și exploatare. Pe de o parte, o cerere constantă poate duce la fidelizare pe termen lung. Pe de altă parte, perioada este una propice pentru a gândi și activa noi pârghii de dezvoltare prin și pentru turism.

Graficul 1: Evoluția numărului de nopți petrecute în structuri de cazare clasificate (rezidenți și non-rezidenți), în perioada ianuarie - septembrie 2019 vs perioada similară a anului 2020. Observăm diferența dintre cei doi ani și cum segmentul de rezidenți pare să își revină mult mai repede decât cel de non-rezidenți. Sursa: Eurostat.

Anul 2021 vine cu provocări noi pentru Europa, care sunt de mare actualitate pentru economia mondială și cu un obiectiv foarte ambițios pe termen lung: tranziția către o economie netă de zero carbon. Se dorește o Europă rezistentă, mai socială și mai incluzivă. Acestea sunt dezideratele de la care pleacă și Programul de Cooperare Transfrontalieră pentru 2021-2027- INTERREG VI-A România - Bulgaria. Sub aceste auspicii și în această perspectivă, a fost nevoie de gândire și construcție cu cele mai solide componente operaționale pentru zona de graniță de la nord și sud de Dunăre, dintre România și Bulgaria, care vizează aspecte ce lipsesc și de care dezvoltarea turistică a zonei avea nevoie de foarte mulți ani.

Strategia de față pentru spațiul regiunii Silistra-Călărași din extinsa regiune transfrontalieră de la Dunăre își propune tocmai abordarea acestor aspecte. Programul INTERREG V-A România – Bulgaria a oferit cu generozitate câmp de acțiune actorilor și părților interesate în analiza nevoilor și a potențialului de dezvoltare al ariei și a propus o serie de soluții.

Strategia prezentată mai jos are la bază principiile turismului responsabil, care pun în centru comunitatea și beneficiile pentru locuitori. Aceasta este noua paradigmă: orice comunitate este atractivă. Problema este cum ajunge comunitatea să fie cunoscută de cei din afara sa, de potențialii clienți/ turiști/ vizitatori, iar de aici pornește ideea de turism. Un turism care are în centru și care nu alterează comunitatea și identitatea, ci contribuie la dezvoltarea lor.

Vă propunem în continuare o viziune turistică modernă, în deplină concordanță cu obiectivele de politică europeană actuale și de perspectivă, ce înglobează o Europă mai conectată și mai aproape de cetățeni.

Partea I - Regiunea transfrontalieră Silistra - Călărași

Capitolul 1. Turismul și contextul actual strategic

1.1 Rolul turismului în dezvoltare

Dezvoltarea durabilă presupune, la nivel local, atingerea în mod simultan a trei obiective: creșterea bunăstării socio-economice locale, o distribuție echitabilă a avuției locale și o integritate sporită a ecosistemelor locale. Turismul este una dintre multele forțe externe care influențează direcția și opțiunile pentru dezvoltarea locală și rămâne una dintre cele mai mari și mai dinamice industrii din lume, cu cea mai rapidă dezvoltare înregistrată la începutul mileniului trei, revenindu-i unul din zece locuri de muncă din întreaga lume (313 milioane de oameni) și generând 10,4% din PIB-ul mondial¹.

Un sondaj derulat în 2020 de către Booking.com constata că este probabil ca turiștii să găsească, în această lume schimbată, modalități de a călători în mod durabil în interiorul destinațiilor². Acesta arăta:

- Modificarea opțiunilor de transport către mers pe jos, cu bicicleta sau drumeții (52%).
- Exprimarea dorinței de a returna comunității locale banii pentru călătorii (68%).
- Căutarea de experiențe culturale autentice (72%).
- Solicitarea de sfaturi de călătorii durabile de la companiile de turism (41%).
- Vizitarea cazărilor ecologice (73%).

Peste tot în lume, urbanizarea este un proces continuu, tot mai mulți oameni mutându-se în orașe. Conform previziunilor Națiunilor Unite, până în 2050 aproximativ 70% din populația mondială va locui în orașe. Această schimbare va aduce un nou set de provocări pentru autoritățile orașelor, privind aprovizionarea cu suficientă apă, suficientă energie, servicii de transport, de gestionare a deșeurilor și managementul infrastructurii într-un mod durabil.

Turismul urban a devenit unul din sectoarele turistice cu cea mai rapidă creștere. Turiștii sunt atrași într-un număr tot mai mare de vitalitatea, bogăția culturală și diversitatea din orașe. Indiferent de motivul vizitării – pentru petrecerea timpului liber, afaceri, vizite la rude și prieteni – turiștii contribuie indirect la dezvoltarea economică a destinației, la creșterea numărului locurilor de muncă și la reducerea sărăciei. Înțelegerea consecințelor creșterii cererii pentru turism urban, a presiunilor asupra mediului natural, social și economic și a problemelor asociate este esențială pentru gestionarea turismului local și pentru asigurarea dezvoltării lui durabile.

---

¹ D. Tătaru, E.M. Iștoc, L.Sarchizian – "Fundamentele turismului responsabil. Evoluții pentru România", CEIS, Academia Română, 2018.

² Raport CREST – Centrul pentru Turism Responsabil, Responsible Travel Cases, Septembrie 2020.

Regiunile rurale, pe de altă parte, sunt încă, în mare măsură, dependente de activitățile economice tradiționale (exploatarea resurselor naturale, agricultură, silvicultură etc.), care rămân principala sursă de venit și oportunități de angajare. Fiind vulnerabile în fața instabilității climatice, zonele rurale sunt adesea dependente de ajutorul financiar guvernamental. Aceste zone, însă, dispun de un patrimoniu cultural divers și bogat și de resurse naturale de mare atractivitate. Mai cu seamă, valorile culturale și naturale reprezintă o resursă importantă pentru turismul rural. În generarea unor activități turistice responsabile poate conduce la dezvoltarea durabilă socio-economică a comunităților rurale și poate contribui, în același timp, la conservarea și perpetuarea moștenirii culturale.

Atât județul Călărași cât și districtul Silistra includ centre urbane, dar și zone rurale. Turismul urban și cel rural depind de disponibilitatea și calitatea patrimoniului natural și cultural al unor astfel de destinații și de calitatea serviciilor oferite. **Însă, dezvoltarea necontrolată a turismului, fără un management de destinație, poate duce la degradarea acestor resurse, în cele din urmă erodând chiar potențialul de susținere a activității turistice.**

De asemenea, lipsa unei imagini publice bine conturate și a definirii brandului de zonă prin elemente de interes real pentru turiști nu ajută deloc impulsivării turistice, creșterii numărului de vizitatori și dezvoltării economice a regiunii, având în vedere că, de-a lungul ultimilor ani, turismul s-a dovedit a fi o activitate economică extrem de puternică și rezistentă, care a contribuit fundamental la redresarea economică, prin generarea a miliarde de dolari în exporturi și crearea a milioane de locuri de muncă. Acest lucru a fost valabil pentru destinațiile din întreaga lume, dar în special pentru Europa, care se lupta și înainte de criza sanitară să-și consolideze o cale de ieșire dintr-una din cele mai dificile perioade economice ale istoriei sale - perioada crizei financiare mondiale din 2008-2009. Turismul a avut și în trecut o contribuție importantă la redresarea economică a majorității regiunilor europene. Conform datelor publicate de UNTWO, Europa a înregistrat de-a lungul multor ani mai mult de jumătate din totalul sosirilor turistice din întreaga lume (atrăgând, spre exemplu, în 2013, 534 milioane vizitatori, adică 52% din total).

Din punct de vedere macro-economic, cheltuielile realizate de vizitatorii internaționali sunt considerate exporturi în țara de destinație și importuri în țara de reședință a vizitatorilor. Pentru multe țări, turismul intern reprezintă, astfel, o sursă vitală de venituri în valută, șanse pentru ocuparea forței de muncă și oportunități pentru dezvoltare. Așa trebuie privite lucrurile și la nivelul unui județ sau district.

Desigur, turismul generează și venituri din export prin intermediul serviciilor de transport internațional de călători, prestate nerezidenților. Turismul internațional (cuprinzând serviciile turistice și transportul de pasageri) reprezintă 30% din exporturile mondiale de servicii și 6% din totalul exporturilor de bunuri și servicii. Ca și categorie de export la nivel mondial, turismul se situează pe locul al patrulea, după combustibili, produse chimice și produse alimentare.

În unele regiuni de pe glob, turismul a constituit un adevărat boom. Dar, după cum se știe, fiecare boom este o monedă cu două fețe care vine cu recompensele sale, dar și cu provocări pe măsură. Pentru a preîntâmpina dificultățile și a crea beneficii în dezvoltarea turistică a regiunii pe care o analizăm, vă propunem abordările care urmează.

1.2 Context strategic

Unul dintre obiectivele principale ale Guvernului României îl reprezintă tranziția de la modelul economic actual bazat pe creșterea consumului, fără asigurarea investițiilor necesare sustenabilității cheltuielilor publice, la un model economic care să stimuleze dezvoltarea economică bazată pe investiții și pe creșterea competitivității și productivității, având ca obiectiv prioritar diminuarea dezechilibrelor economice. Acest aspect ajută și perspectivele dezvoltării turistice în toate zonele românești, deci și în sudul țării, la Dunăre, cu influență în regiunea transfrontalieră a Călărașului, legată de Silistra bulgărească.

Programul de guvernare pentru 2020 și-a stabilit ca obiectiv general pregătirea reformelor necesare pentru intrarea României într-o nouă etapă, a modernizării în spirit european a instituțiilor și a serviciilor publice.

”dintre obiectivele esențiale este reconstruirea încrederii cetățenilor în instituțiile publice, modernizarea administrației publice și punerea funcționarilor publici în slujba cetățenilor având la bază valori precum: transparența, integritatea, echitatea, profesionalismul și eficiența.”
Extras din documentul ”Priorități de dezvoltare economică și socială a județului Călărași în 2020”

Sub impactul acestor obiective, s-a dezvoltat activitatea primăriilor din județul Călărași, urmând ca valorile de mai sus să fie împărtășite și de alte structuri instituționale, în ansamblul tuturor unităților administrativ-teritoriale (UAT).

În Bulgaria, s-a făcut specializarea regiunilor turistice în baza unei metodologii prestabilite. Pentru fiecare regiune s-a definit o specializare de bază - o combinație între două tipuri de turism ,care determină trăsăturile unice ale regiunilor; și o specializare extinsă, care repetă primele două tipuri și vine în completarea lor cu până la patru feluri de turism. Există un clasament cu titlu de exemplu al tipurilor de turism în funcție de importanța acestora pentru regiunea respectivă. Regiunea turistică "Dunăre" (una dintre cele nouă regiuni din țară, conform Conceptului pentru Raionarea Turistică a Bulgariei, 2015, Ministerul Turismului) include specializarea de bază: turism cultural și turism de croazieră, iar cea extinsă, ordonată în funcție de importanța elementelor, conține: turism cultural și istoric, turism de croazieră fluvială, de aventură, ecoturism, turism urban pentru agrement și cumpărături, turism vini-viticol și culinar, turism religios și pelerinaj.

Conform ”Strategiei de Dezvoltare Durabilă a județului Călărași pentru perioada 2021 – 2027”³, prioritatea ”Dezvoltarea mediului de cooperare transfrontalier” a înregistrat un grad de implementare de 100% pentru perioada 2014-2020, ceea ce arată interesul crescut al structurilor dedicate din cele două țări, România și Bulgaria, pentru avansul dezvoltării regiunii transfrontaliere de la Dunăre. Prioritatea ”Protecția și îmbunătățirea biodiversității și a mediului prin promovarea unei utilizări eficiente a resurselor” a înregistrat un grad de implementare de 50%, iar cea care se referă la ”Dezvoltarea infrastructurii culturale, turistice și sportive, ca imbold al redefinirii identității cetățeanului călărășean” – singura cu referire directă la evoluția turismului - a înregistrat un grad de implementare de doar 23,73% la nivelul autorităților locale.

Cu toate acestea, în ultimii ani, regiunea de la Dunăre a stat în atenția părților interesate în dezvoltarea turistică a zonei, inițiindu-se multe proiecte sprijinite de Uniunea Europeană.

Promovarea regiunii transfrontaliere Silistra - Călărași ca destinație turistică cu moștenire naturală și culturală de valoare a fost vizată de proiecte, atât pe partea cultural-socială, cât și pe latura ambiental-sportivă, precum: *HERCULT (ROBG - 491) Dezvoltarea produselor turistice comune*

---

³ Strategia de Dezvoltare Durabilă a Jud. Călărași pentru 2021-2027, Consiliul Județean Călărași, sept. 2020.

și reabilitarea patrimoniului cultural; Pod Cultural (ROBG-271) Tutrakan – Călărași, un pod inovativ cultural pentru dezvoltare regională durabilă; E-bike Net (ROBG-1) Dezvoltarea rețelei de biciclete electrice; EasyGuide (ROBG-29) Aplicație mobilă interactivă pentru promovarea patrimoniului istoric și cultural din regiunea Călărași și Silistra; Tânărl voluntar (ROBG 296) etc.

”Strategia comună privind dezvoltarea, punerea în valoare și inovarea unui produs turistic” în cadrul proiectului „Dezvoltarea și promovarea unui produs turistic de patrimoniu natural comun: ruta «Patrimoniul natural protejat în cadrul ariei transfrontaliere România-Bulgaria»”, 15.2.1.068. este unul din pașii făcuți, încă din anul 2017, în dezvoltarea turistică a întregii regiuni transfrontaliere România-Bulgaria. Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural⁴ și Convenția privind Diversitatea Biologică⁵ sunt documente-cadru ce orientează și sprijină demersurile la nivel mondial pentru dezvoltarea diferitelor regiuni.

Prin Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, membrii semnatori recunosc responsabilitatea statului de a identifica, proteja, conserva, prezenta și transmite generațiilor viitoare patrimoniul cultural și natural de pe teritoriul statului lor. Fiecare membru își asumă o serie de obligații:

- Să adopte o politică generală care să dea o funcționalitate patrimoniului cultural și natural în viețile comunităților și să integreze protecția aceluiași patrimoniu în programe de planificare comprehensive;
- Să instaureze pe teritoriul său servicii pentru protecția, conservarea și prezentarea patrimoniului cultural și natural, acolo unde nu există deja, și care să beneficieze de personal pregătit care să aibă la dispoziție toate mijloacele prin care să își exercite funcțiile;
- Să dezvolte studii științifice și tehnice și de cercetare, astfel încât metodele de implementare să ofere posibilitatea statului de a contracara pericolele și amenințările la care este supus patrimoniul natural și cultural;
- Să ia măsurile legale, științifice, tehnice, administrative și financiare necesare pentru identificarea, protecția, conservarea, prezentarea și reabilitarea patrimoniului;
- Să susțină înființarea sau dezvoltarea de centre naționale sau regionale pentru training cu privire la protecția, conservarea și prezentarea patrimoniului natural și cultural, pentru a încuraja cercetarea științifică în acest domeniu.

În cadrul noii politici europene privind turismul, „Europa, destinația turistică favorită la nivel mondial – un nou cadru politic pentru turismul european” au fost identificate patru priorități de acțiune:

1. Stimularea competitivității în sectorul turismului european;
2. Promovarea dezvoltării turismului sustenabil, responsabil și de calitate înaltă;
3. Consolidarea imaginii Europei ca o colecție de destinații sustenabile și de înaltă calitate;
4. Maximizarea potențialului politicilor financiare ale Uniunii Europene pentru dezvoltarea turismului.

Prima prioritate (1) vizează: promovarea unei diversificări a ofertei turistice; dezvoltarea inovării în industria turistică; îmbunătățirea competențelor profesionale; încurajarea prelungirii sezonului turistic; consolidarea bazei de cunoștințe socio-economice privind turismul.

---

⁴ <http://whc.unesco.org>

⁵ www.cbd.int

Cea de-a doua prioritate (2) urmărește: elaborarea unui sistem de indicatori pentru gestionarea durabilă a destinațiilor, organizarea unor campanii de sensibilizare pentru turiști în ceea ce privește alegerea destinațiilor turistice, mijloacelor de transport etc., elaborarea unei mărci europene pentru creșterea încrederii consumatorilor în produsul turistic, facilitarea identificării riscurilor legate de schimbările climatice pentru a evita investițiile nerentabile și dezvoltarea de oferte turistice alternative, crearea unei carte a turismului durabil, propunerea unei strategii pentru turism durabil de coastă și maritim, consolidarea cooperării între Uniunea Europeană și principalele țări emergente și țările din zona Mării Mediterane.

Prioritatea trei (3) include: crearea unei „mărci Europa” pentru întregirea promovării la nivel național și internațional, promovarea portalului „visisteurope.com”, susținerea promovării comune pentru evenimente internaționale, consolidarea participării Uniunii Europene în forurile internaționale. Prioritatea 2 și 3 stau și la baza strategiei la care ne referim în această lucrare.

Din multitudinea de strategii regionale aferente Dunării și zonelor adiacente, se pot formula o serie de idei ce vor fi integrate în strategia de față.

- **Turismul responsabil** este constant menționat ca placă turnantă de dezvoltare și atragere de vizitatori. Acesta consolidează valabilitatea conceptului și pentru strategia de față, specificitatea regiunii transfrontaliere din jurul Dunării generând o astfel de oportunitate. Pe deasupra, politica de branding se va dovedi o cheie de succes și în această zonă a Europei.
- **Soliditatea valorilor culturale** din regiune constituie o bază de dezvoltare turistică, alături de bogăția spirituală a zonelor rurale din preajma Dunării.
- S-au identificat valențele unui **turism rural sustenabil** în ansamblul întregii arii Silistra - Călărași.
- **Regiunea Dunării** este o destinație turistică europeană importantă și se are în vedere dezvoltarea și consolidarea în continuare a mărcii Dunării pe întreg parcursul fluvial;
- **Promovarea formelor inovatoare de turism și cultură** de către întreprinderile mici și mijlocii și de parteneriatele public-privat;
- **Dezvoltarea de forme de turism durabile**, inclusiv produse turistice ecologice („verzi”) și soluții pentru mobilitatea durabilă în regiunea Dunării;
- **Promovarea forței de muncă calificate**, a educației și a dezvoltării competențelor în turism și cultură în vederea asigurării locurilor de muncă durabile în regiune;
- **Crearea unei „Cărți albastre”** despre identitatea culturală a Dunării;
- **Asigurarea conservării durabile** și a interpretării moderne a patrimoniului cultural și a valorilor naturale.

Ideea durabilității în abordare și a „Cărții albastre a Dunării” pentru o identitate culturală a regiunii transfrontaliere se armonizează și vine în întâmpinarea strategiei din lucrarea de față. De asemenea, Strategia de dezvoltare a României pe 20 ani, în intervalul 2016 – 2035, cuprinde printre proiectele sale interdisciplinare și „Proiectul european al Dunării / Strategia Națională a Dunării”.

Alte documente strategice al căror conținut sprijină obiectivele strategiei de față sunt menționate în continuare:

- Strategia Uniunii Europene privind Regiunea Dunării (SUERD);
- Strategia de dezvoltare turistică sustenabilă a turismului în Bulgaria pentru 2014-2030;
- Planul de acțiune 2017-2020 aferent Strategiei actualizate de dezvoltare turistică sustenabilă a turismului în Bulgaria pentru 2014-2030;

- Concepția pentru împărțirea turistică în regiuni a Bulgariei;
- Assessment Criteria for National Tourism Development Strategies - Romania;
- Romania National Tourism Master Plan pentru 2007 – 2026;
- Common strategy for sustainable territorial development of the cross-border area Romania-Bulgaria (prin proiect internațional cu participarea Centrului de afaceri pentru sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii - Ruse);
- Strategia de dezvoltare, îmbunătățire și inovare a unui produs turistic cultural-istoric comun - Ruta "Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România-Bulgaria" (un document al Asociației Municipiilor Dunărene „Dunărea” și al Camerei de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța);
- Strategia integrată de marketing și promovare a unui produs turistic cultural-istoric comun: Ruta "Frontiera romană pe teritoriul regiunii transfrontaliere România-Bulgaria" (un proiect al Asociației Municipiilor Dunărene „Dunărea” și al Camerei de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța)
- Transdanube.Pearls - Network for Sustainable Mobility along the Danube. Sustainable regional tourism and mobility plan of Ruse Region (prin proiectul "Transdanube.perle" cu partenerul bulgar Clubul "Dezvoltarea durabilă a societății civile");
- Politica comună pentru conservarea, dezvoltarea și utilizarea patrimoniului comunităților de pescuit (prin proiectul "Memofish" al CCIBR cu parteneri ONG "Paralel" Silistra, Muzeul Regional de Istorie Ruse - autorul documentului, Asociația Acces Călărași, FLAG Călărași);
- Cultura are importanță - cooperare transfrontalieră pentru managementul patrimoniului cultural (prin proiectul "Memofish" al CCIBR cu parteneri ONG "Paralel" Silistra, Muzeul Regional de Istorie Ruse - autorul documentului, Asociația Acces Călărași, FLAG.

Promovarea regiunii transfrontaliere Silistra - Călărași ca destinație turistică și culturală prin reabilitarea unor clădiri de patrimoniu și dezvoltarea unor produse turistice sunt o parte din obiectivele proiectului *Dezvoltarea produselor turistice comune și reabilitarea patrimoniului cultural - HERCULT (ROBG - 491)*, la care beneficiari sunt UAT Județul Călărași și Municipality Silistra și care este în derulare din 2018 până la finele anului 2021. Pe lângă definirea traseului turistic "Patrimoniul cultural al clădirilor vechi din Silistra-Călărași", proiectul urmărește reabilitarea clădirii Galeriei de Artă aflate în proprietatea municipalității Silistra și reabilitarea clădirii vechi, cunoscută sub numele de "Casa Demetriade" din Călărași. Proiectul își dorește astfel crearea unor produse/servicii turistice integrate și o strategie de valorizare a patrimoniului cultural și natural din regiune.

Strategia de față - de dezvoltare a turismului în această regiune - vine să creeze ambientul și bazele pentru a scoate în evidență calitățile zonei, ale comunităților care locuiesc aici și specificul lor, să structureze modul de lucru al părților interesate pentru a atrage turiști și a păstra armonia locurilor, în același timp.

Capitolul 2. Prezentare generală a regiunii

Zona transfrontalieră Silistra – Călărași se prezintă ca un teritoriu omogen din punct de vedere al cadrului natural, iar asemănările dintre cele două județe merg mai departe. Călărași și Silistra au fost de aceeași parte a graniței de multe ori în decursul istoriei. Odată cu libera circulație astăzi, UAT Județul Călărași și Municipality Silistra au mai multe elemente comune, singurul diferențiator major fiind limba. Elemente de arhitectură, mod de viață, tradiții și cultură se regăsesc într-un evantai de identități.

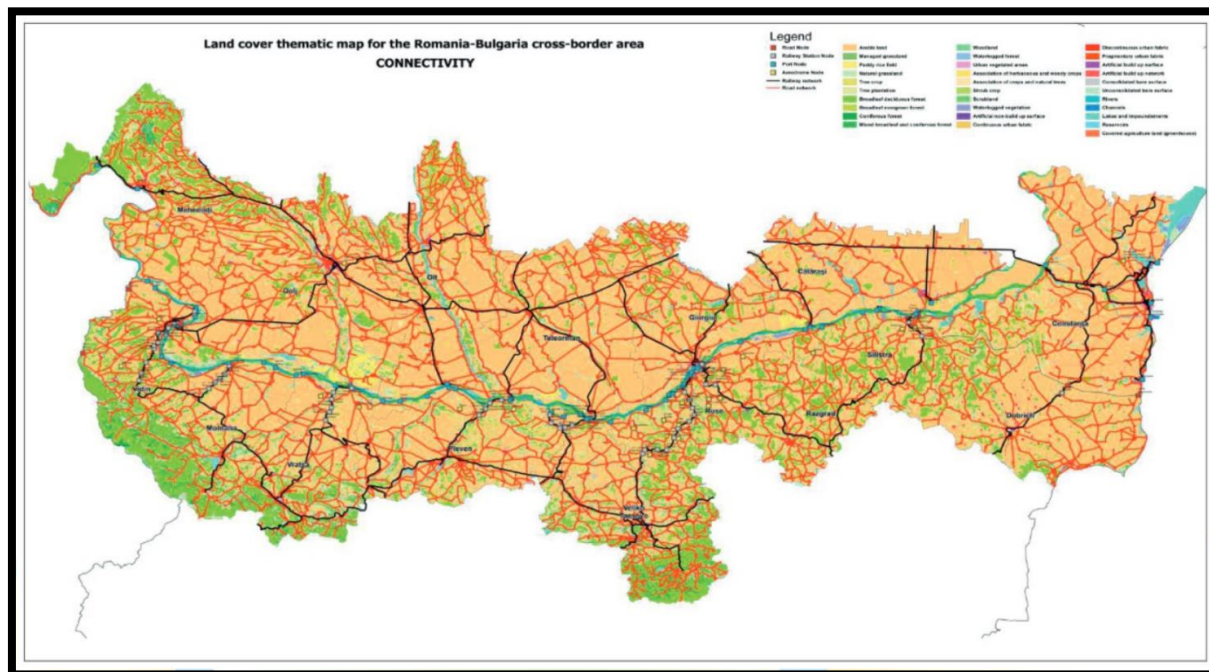

Figura 1. Spațiul dunărean care include regiunea Călărași-Silistra

Sursa: "Strategia comună de Dezvoltare Teritorială Durabilă a zonei transfrontaliere România-Bulgaria"

Vom prezenta caracteristicile fiecăreia dintre cele două zone, pentru a descoperi personalitatea fiecărui teritoriu și elementele de la care se poate porni în structurarea unei strategii de dezvoltare turistică comună, benefică.

2.1. Județul Călărași

Localizare geografică. Județul Călărași este așezat în partea de sud-est a României, este intersectat de paralela 44° 20' latitudine nordică și meridianul de 27° 0' longitudine estică, ocupând o parte din Câmpia Munteniei, pe cursul mijlociu al fluviului Dunărea și al brațului Borcea, la granița cu Bulgaria. Se învecinează la nord cu județul Ialomița, la est și sud-est cu județul Constanța, la sud cu Bulgaria, respectiv regiunea Silistra, iar la vest cu județele Giurgiu și Ilfov. Poziția geografică oferă județului un avantaj competitiv deosebit, prin apartenența la regiunea transfrontalieră cu Bulgaria, dar și la zona de convergență a două culoare de dezvoltare: Coridorul București – Constanța - parte a coridorului paneuropean 4, permițând conectarea României cu axele de comunicații din Europa Centrală și Coridorul Dunării 7 - care interconectează cele 14 țări riverane fluviului, creând astfel premisele dezvoltării unei noi regiuni, denumită simbolic

”Regiunea Dunării”⁶. Suprafața județului, de 5088 km², reprezintă 2,1% din teritoriul României, județul Călărași ocupând locul 28 ca mărime în rândul județelor țării.

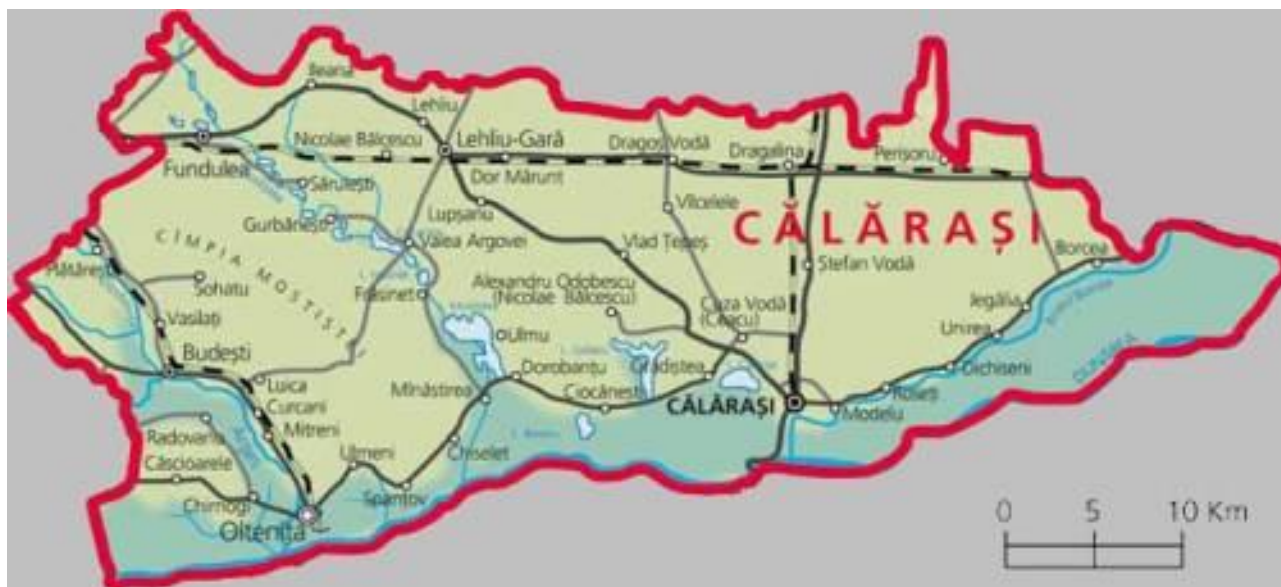

Figura 2. Județul Călărași

Din punct de vedere al **organizării administrative a teritoriului**⁷, județul Călărași cuprinde:

- 2 municipii: Călărași – reședința județului și Oltenița;
- 3 orașe: Budești, Fundulea; Lehliu Gară;
- 50 comune și 160 sate⁸.

Reședința județului Călărași este municipiul Călărași care, la 1 iulie 2017, avea o populație, după domiciliu, de 76918 locuitori. Municipiul Călărași are cel mai puternic efect de polarizare, concentrând 23,34% din populația județului.

2.1.1 Istoric⁹

Teritoriul actual al județului Călărași a cunoscut toate etapele dezvoltării istorice a poporului român. Descoperirile arheologice demonstrează existența societății omenești în spațiul călărășan încă din perioada neoliticului timpuriu. De-a lungul Dunării, Borcei, Argeșului și Văii Mostiștei au înflorit culturile Boian și Gumelnița - culturi autohtone - unele dintre cele mai expresive culturi neolitice din sud-estul Europei. Cercetările arheologice au scos la lumină dovezi care atestă principalele ocupații ale locuitorilor acestor meleaguri, cum este „civilizația lutului”.

La începutul epocii metalelor, populația locală trece printr-un proces de asimilare a populațiilor răsăritene de stepă. Prima epocă a bronzului marchează constituirea populației getice pe actualul teritoriu al județului. Astfel iau naștere culturile Glina – în bronzul timpuriu, Tei – în bronzul mijlociu și Coslogeni – în bronzul târziu. În ceea ce privește epoca fierului, descoperirile de

⁶ Planul de dezvoltare a jud. Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași.

⁷ Info: 31.12.2016.

⁸ https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2020/03/org_adm_a_terit_jud_cl_31_dec.pdf

⁹ <https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2018/04/Repere-istorice-in-Judetul-Calarasi.pdf>

pe valea Mostiștei atestă prezența unor populații hallstattiene timpurii. Dovezile arheologice din cea de-a doua vârstă a fierului (Lattene) demonstrează dezvoltarea civilizației geto-dacice, iar populația de pe aceste meleaguri intră și în relații comerciale cu coloniile grecești de la Pontul Euxin. Apariția, la sfârșitul secolului I î.Ch. și începutul secolului I d.Ch., a romanilor, la Dunărea de Jos, a reprezentat un moment deosebit de important pentru istoria acestor meleaguri. Legăturile dintre daci și romani sunt, în această zonă, mai vechi decât pentru restul Daciei¹⁰. Instalarea autorităților romane în Peninsula Balcanică i-a pus în contact direct pe daci, locuitori ai Bărăganului, cu civilizația romană. De-a lungul Dunării, stăpânirea romană, reîntărită în timpul lui Constantin cel Mare, a durat până în secolul al VI-lea. Între anii 324 - 328, în fața cetății Transmarisca (Turtucaia), Constantin cel Mare construiește o cetate cu rol militar, numită "Constantiana Daphne", a cărei localizare oscilează în jurul orașului Oltenița.

În perioada feudalismului timpuriu, se observă în regiunea Dunării de Jos și a spațiului județului Călărași o concentrare demografică. Descoperiri datând din secolele IX-XI dovedesc existența unei populații pașnice care se ocupa cu agricultura și creșterea animalelor. Descoperirile numismatice au confirmat că, în perioada sec. X-XII, în județul Călărași a existat o locuire românească semnificativă, aflată în permanent contact cu Imperiul Bizantin, prin intermediul cetății-oraș din insula Păcuiul lui Soare. Această comunitate, prin relațiile sale comerciale, a contribuit la dezvoltarea pieței răsăritene a țării.

Aflat în extremitatea sud-estică a Țării Românești, teritoriul județului a fost implicat de timpuriu și în evenimentele politice și militare ale țării. În timpul domniei lui Mihai Viteazul, locuitorii acestor meleaguri au fost antrenați în lupta antiotomană din iarna anilor 1594-1595, atacând cetățile turcești din Dobrogea și Balcani. În timpul lui Mihnea al III-lea, în 1669, se produce un alt moment de răscoală împotriva turcilor, în orașele și schelele de la Dunăre. Drept represalii, turcii atacă și pradă localitățile românești de la nordul Dunării. Înfloritorul oraș a fost ars din temelii până către Cornățel. În secolul al XVIII-lea, războaiele ruso-turce din 1768-1774 și cele ruso-austro-turce din 1788-1891 s-au desfășurat, în cea mai mare parte, pe teritoriul actual al județului. Lupte puternice au avut loc în raza satului Ulmu, în 1791, în urma cărora turcii au fost înfrânți și izgoniți peste Dunăre. De asemenea, războiul ruso-turc din 1806-1812 a adus mari pagube acestei zone, dar turcii au fost înfrânți succesiv, la Ulmu (în 1806) și la Obilești (în 1807)¹¹.

Din analiza documentelor vremii se desprinde concluzia că ocupațiile de bază ale locuitorilor erau agricultura și creșterea animalelor. Se cultiva cu precădere grâu, mei și orz și porumb, începând cu sfârșitul sec. al XVIII-lea. Creșterea vitelor era o ocupație strâns legată de producția agricolă, în cadrul căreia creșterea oilor se situa pe primul plan. Pescuitul era o altă îndeletnicire de bază. Un factor important care a contribuit la dezvoltarea vieții economice în această zonă a țării îl constituie meșteșugurile și comerțul. Documentele medievale amintesc de prezența în satele călărășene a unor meseriași precum: tăbăcari, morari, lemnavari, postăvari sau fauri.

Evul mediu călărășan s-a caracterizat prin prezența unor așezări importante, pentru care domnitorii vremii au luat măsuri de dezvoltare și întărire. Dintre cele 60 de asemenea așezări, citate de I. Donat în lucrarea sa „Așezările omenești din Țara Românească în secolele XIV-XVI”, amintim câteva sate fortificate: Coconi, Căscioarele, Cornățel, Lichirești, Gurguița, Spanțov, Chiselet, Ciocănești și Pietroiu. Intensificarea schimbului de mărfuri a făcut ca, începând cu secolul al XVI-lea, să apară la răscruci de drumuri adevărate centre de schimb ale produselor agricole și

¹⁰ <https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2018/04/Repere-istorice-in-Judetul-Calarasi.pdf>

¹¹ Ibidem 5.

meșteșugărești, inițial sub formă de sate, transformate apoi în târguri și, mai târziu, în orașele Oltenița și Călărași. Astfel, la 1515, este atestată documentar Oltenița și, la 1 iunie 1541, Călărașii (sub numele de "Crăciani"). Încă de la sfârșitul secolului al XIV-lea, în apropiere de vărsarea Mostiștei în Dunăre, s-a dezvoltat orașul medieval Cornățel (Mânăstirea de azi). Ca așezare de hotar, Lichirești găzduia, la sfârșitul secolului al XVII-lea, o unitate de călărași-ștafetari ai lui Constantin Brâncoveanu, cu rol de pază și transmitere a corespondenței spre Istanbul. Prezența acestora a contribuit la schimbarea numelui localității, noua denumire fiind inserată în harta austriacă din 1790: "Călărași vel Lichirești". În secolul al XIX-lea, așezarea a cunoscut o dezvoltare din ce în ce mai rapidă, datorată schelei de pe Borcea și târgurilor periodice organizate aici. Acest fapt a dus la mutarea reședinței județului Ialomița de la Urziceni la Călărași și transformarea acestuia din urmă în oraș, în anul 1833.

În ceea ce privește **municipiul Călărași**, evoluția istorică a orașului poate fi definită prin câteva aspecte semnificative¹²:

- Primele urme ale unei așezări omenești pe locul actualului municipiu Călărași datează din neolitic (mai precis eneolitic, 5000 – 3800/3700 î. Hr.), așa cum o dovedesc descoperirile arheologice specifice culturilor Hamangia, Boian și Gumelnița.
- Vechea denumire a municipiului Călărași – Lichirești - datează de la începutul primei așezări de locuitori statornici, iar originea numelui este în strânsă legătură cu ridicarea aici a primei biserici, cu hramul Sfântului Nicolae al Mirei Lichiei (Tudor, 2008, p.22). Astfel, locuitorii vor prescurta numele lăcașului de cult spunându-i "a Lichiei", în timp ce ei vor deveni "lichireșteni".
- Prima atestare documentară a așezării Lichirești datează din anul 1630. Prin intermediul unui hrisov dat de domnitorul Leon Vodă, aflăm că moșia Lichirești aparținea unui anume Vlad Rudeanu, logofăt al Țării Românești. Deși istoricii sunt de părere că un sat cu acest nume exista încă din timpul lui Mihai Viteazul (Tudor, 2008, p.21), nu s-a găsit niciun document care să poată demonstra acest lucru. În 1722, este emis primul document în care se vorbește despre Lichirești ca fiind proprietate a spitalului Colțea, în urma donației acestuia de către noul proprietar, spătarul Mihai Cantacuzino.
- Localitatea Lichirești apare menționată, pentru prima dată, pe o hartă în anul 1700, în opera cartografică a stolnicului Constantin Cantacuzino, tipărită la Padova, în Italia. Alte două hărți, cea a lui Anton del Chiaro, de la 1718 și cea întocmită de Barbie de Bocage, pe la 1783, menționează așezarea de la cotul Borcei tot sub denumirea de "Lichirești". În schimb, în harta austriacă de la 1791, localitatea apare consemnată sub numele de "Călărași vel Lichirești".
- Numele actual al orașului începe să se impună odată cu anul 1722, când, în Lichirești, sunt așezați călărașii ștafetari. Aceștia erau întrebuințați de domnul Țării Românești în scopul transportului corespondenței între București și Constantinopol. Stabilirea călărașilor pe această moșie și folosirea tot mai frecventă a numelui lor a avut drept consecință impunerea numelui de Călărași, substituindu-l pe cel de Lichirești.
- La 1 mai 1734, Călărași este menționat ca târg, ceea ce reprezintă un semn că satul luase proporții și că pe aceste meleaguri începuse să se dezvolte o viață comercială mai intensă. Diferiți călători străini, în drumul lor spre Silistra sau Constantinopol, au lasat o serie de mărturii despre Călărași. Pentru Lady Craven, Călărașii este calificat drept "un sat frumos", în timp ce contele Alexandru de Hauterive observă cu interes "copii jucându-se cu zmeul" (Tudor, 2008, p.28).

---

¹² <http://www.historia.ro>, Cătălin Ion, *10 lucruri de știut despre istoria municipiului Călărași*.

- Zona actuală a Călărașului a fost de multe ori teatrul războaielor purtate împotriva pericolului turcesc, pentru apărarea luncii Dunării. S-au purtat multe bătălii, încă de la înființarea localității și până la începutul secolului al XIX-lea. Momente de groază au trăit călărășenii și în 1821, odată cu declanșarea revoluției conduse de Tudor Vladimirescu, necazurile lor terminându-se abia la un an după sfârșitul revoluției. Un alt moment de panică pentru locuitori a fost războiul ruso-turc din anii 1828-1829. Ca și cum pierderile cauzate de război n-ar fi fost suficiente, în anii 1828-1830 la Călărași izbucnește o groaznică epidemie de ciumă, urmată în vara anului 1831 de holeră.
- La 1 noiembrie 1833, cu prilejul intrării în funcțiune a primei Comisii a orașului Călărași, se adoptă primul buget în valoare de 8000 de lei, propus pentru modernizarea uliței centrale a orașului și pentru construirea unei școli. S-a construit un număr însemnat de case particulare, dar și câteva clădiri publice și s-a reparat catedrala grav afectată de cutremurul din 1829. În 1852, în Călărași, pe timp de noapte, funcționau 24 de felinare cu scopul iluminării, pentru care Comisia orașului trebuia să plătească 1260 de lei.
- Locuitorii Călărașului și-au manifestat în dese rânduri dorința de a se elibera, ca orașul să nu mai fie proprietatea spitalului cărui îi fusese donată moșia inițială Lichirești (leagănul Călărașului de mai târziu), să iasă de sub "stăpânirea" spitalului Colțea. În acest sens, s-au adresat domnitorului Barbu Știrbei, care,, a răspuns raportului în noiembrie 1849, admitând că orașul va cunoaște o enormă dezvoltare dacă va fi "liber". Astfel, la 28 iulie 1851, domnitorul Țării Românești a venit personal la Călărași și, impresionat de progresul orașului și de situația locuitorilor, a decis să plătească suma de 250 000 de lei pentru "răscumpărarea" acestuia. Ca urmare, la 24 septembrie 1852 orașul Călărași a devenit oraș "liber".
- Viața politică a orașului Călărași a fost, ca în toată țara, una extrem de agitată și plină de evenimente. În acest sens stă mărturie un articol din gazeta locală "Pământul", din 11 decembrie 1933: *"Întreb și te întrebi: întrucât e mai bun Duca, decât Argetoianu? Vaida decât Iorga? Brătianu decât Lupu? Iunian decât Goga? Cuza decât Averescu? Filipescu decât Codreanu? Forțu decât... și haosul din capul tău crește, se lățește, se lungește"* (Tudor, 2008, p.126). Astfel, pentru alegerile generale din martie 1922, la Călărași depuneau listele partide precum: Partidul Național Liberal, Partidul Țărănesc, Partidul Poporului, Partidul Conservator și Partidul Social Democrat.
- În 1950, după reorganizarea administrativă națională, Călărași a primit statut de oraș raional, reședință a regiunii Ialomița și a raionului Călărași, din cadrul acestei regiuni. În 1952, regiunea s-a desființat și raionul Călărași (cu reședința în continuare la Călărași) a fost transferat la regiunea București. Orașul a primit statut de oraș regional în 1964. Ulterior, comuna Mircea-Vodă a fost desființată și satul Mircea Vodă a trecut la comuna urbană Călărași.
- În 1968, la noua reorganizare administrativă, Călărași a primit statut de municipiu și a revenit la județul Ialomița, reînființat. Deși era singurul municipiu al județului, Călărași nu a mai fost și reședință, aceasta fiind mutată în orașul Slobozia. Tot atunci, satele Mircea-Vodă și Măgureni au fost desființate și înglobate în localitatea Călărași.¹³ Orașul a redobândit statut de reședință de județ în 1981, când s-a înființat județul Călărași, din jumătatea sudică a județului Ialomița de până atunci, împreună cu partea sud-estică a județului Ilfov. Municipiul a avut comuna Modelu drept comună suburbană între 1968 și 1989, după care s-a renunțat la acest concept.¹⁴

2.1.2 Cadru natural

¹³ ro.wikipedia.org

¹⁴ Legea 2/1989, LegeOnline.ro

Relief. Formele reprezentative pentru teritoriul județului sunt câmpiile, luncile și bălțile.

Fiind predominantă, câmpia se grupează în patru unități: Câmpia Bărăganului Mostiștei (Bărăganul Sudic), Câmpia Vlăsiei, Câmpia Burnasului și Lunca Dunării. La ele, se adaugă luncile și bălțile (Balta Borcei, văile Argeșului, Mostiștei și ale Dunării). Fiind așezat în partea de sud-est a Câmpiei Române, relieful județului Călărași este predominant un relief de câmpie și luncă, singurele neregularități reprezentându-le văile de tasare, așa numitele "crovuri", precum și movilele, care ar putea fi mai degrabă rezultatul intervenției omului. Din punct de vedere al marilor unități de relief, deosebim¹⁵:

- Câmpia Bărăganului sudic, cuprinsă între Valea Ialomiței, Mostiștea și Dunărea, cu brațul Borcea;
- Câmpia Mostiștea, cuprinsă între Argeș și Valea Mostiștei;
- Lunca Dunării, de la Căscioarele și până la Călărași,
- Balta Borcei, începând de la Călărași și până la calea ferată Fetești-Cernavodă.

Suprafețele cuprinse între principalele cursuri de apă - câmpurile - sunt bine individualizate zonal, caracterizându-se prin suprafețe plane, față de zonele de luncă și baltă, cele mai noi forme de relief rezultate din depunerile aluvionare ale Argeșului, Dunării și Borcei, care nu depășesc 5-10 m înălțime comparativ cu nivelul mării. Balta Borcei prezintă numeroase brațe, cu grinduri înalte pe margini, ce închid depresiuni centrale mari, divizate în cuvete mai mici. Crovurile și văile transversale rezultate prin tasarea loessului sunt și ele numeroase, printre cele mai cunoscute fiind: Valea Furciturilor, Valea Baba Ana, Valea Argovei și Valea Luica. Condițiile favorabile de sol și relief explică caracterul predominant cerealier al regiunii.

În cazul județului Călărași, la categoria ariilor protejate de interes internațional, cum sunt Siturile Ramsar, există: Ostroavele Dunării - Bugeac – Iortmac, sit de 82.832 ha (care acoperă și o parte din județul Constanța); Brațul Borcea, sit de 21.529 ha (care acoperă și o parte din județul Ialomița) și Iezerul Călărași, sit de 5.001 ha.

Rețeaua hidrografică se compune din două bazine hidrografice, bazinul Dunării și al Argeșului și dintr-un subbazin, cel al Mostiștei.

Fluviul Dunărea, care delimitează teritoriul județului în sud și sud-est, de la km 300 (Cernavodă) la km 450 (Gostinu), se desparte în două brațe: Borcea pe stânga și Dunărea Veche pe dreapta, care închid între ele Balta Ialomiței, respectiv Insula Mare a Ialomiței. Apele Dunării, Borcei, Argeșului și Mostiștei, cu lacurile pe care le formează, ocupă o suprafață semnificativă de peste 28 de mii ha, clasând județul pe locul 4 la nivel național, aspect ce favorizează dezvoltarea activităților piscicole. Râul Argeș traversează zona de sud-vest a județului, pe o lungime de 37 km, vărsându-se în Dunărea la vest de municipiul Oltenița, după confluența cu Dâmbovița, în dreptul orașului Budești. Există și râuri, cu izvoare de câmpie, ce străduiesc teritoriul județului: Valea Berza, Furciturii, Cucuveanu, Vânăta, Argova, Călnău, Colceag, Milotina, Rasa, Jegălia, Belciugatele - râuri cu luciu de apă permanent, care au amenajate pe ele mici acumulări piscicole.

Sunt de menționat și câteva mari acumulări de apă, destinate atenuării viiturilor, irigațiilor și pisciculturii, cu un volum permanent de apă de circa 580 milioane mc.: Iezer-Mostiștea, Frăsinet, Gălățui, Gurbănești, Fundulea și Măriuța.

---

¹⁵ Direcția regională de statistică Călărași

Centralizat, rețeaua hidrografică la nivelul județului Călărași include, pe de-o parte, cursuri principale de apă, cu următoarele lungimi: Fluviul Dunărea - 150 km, Brațul Borcea – 66 km, Râul Argeș – 37 km, Râul Dâmbovița – 28 km. Pe de altă parte, există resurse semnificative de apă, precum: Lacul Mostiștea - 213 km lungime, cu 5670 ha luciu de apă sau Lacul Gălățui - 610 ha luciu de apă, dar și lacuri neamenajate, iazuri piscicole, etc. acoperind un luciu de apă de 3341 ha.¹⁶

În ceea ce privește lacurile, în județ se întâlnesc în special lacuri antropice, reprezentate prin iazuri, răspândite în majoritate pe valea Mostiștei și afluenții acestuia: Rasa, Luica, Zboil, Barza și Pasărea. Dintre lacurile naturale trebuie menționate, în primul rând, limanele fluviale din lungul Dunării: Mostiștea, Gălățui și Potcoava. Lacurile de luncă sunt reprezentate aici de Boianu și Ceacu din lunca Dunării, Mitreni din lunca Argeșului și Tătarul din lunca Dâmboviței.

Flora este una specifică câmpiei și zonei de luncă a Dunării, dezvoltându-se în general stepa și silvostepa. Zona de silvostepă se întinde ca o fâșie de lățimi variabile în sudul Câmpiei Române, acoperind partea de vest a Bărăganului și, implicit, a județului Călărași. Extinderea utilizării antropice a făcut ca pajiștile de silvostepă să dispară în cea mai mare parte, ca și multe dintre păduri, cele rămase fiind puternic transformate, datorită pășunatului în pădure și datorită exploatărilor forestiere. Aici se întâlnesc specii de stejar pufos, stejar brumăriu, cărpiniță și arțar tătăresc.

Zona de stepă este localizată în estul Câmpiei Române, ocupând jumătatea estică a Bărăganului și a județului Călărași. Vegetația primară de stepă a fost aproape în totalitate înlocuită de culturile agricole, iar în porțiunile restrânse în care se mai află vegetație naturală, aceasta este puternic degradată datorită pășunatului excesiv. În condiții locale specifice (exces sau deficit pronunțat de umiditate, condiții nefavorabile), apare o vegetație diferită de cea caracteristică pentru condițiile zonale, numită vegetație intrazonală și azonală, fiind reprezentată de vegetație psamofilă (de nisipuri, localizată în Câmpia Bărăganului).

Subzona de stepă este reprezentată prin pajiști stepice primare și derivate, care ocupă arii destul de restrânse, îndeosebi de-a lungul căilor ferate și a drumurilor rutiere, precum și pe izlazurile comunale. Dar și pe aceste suprafețe s-au rărit foarte mult speciile care erau altădată caracteristice Bărăganului. Pajiștile naturale se pot identifica prin prezența următoarelor specii: pirul (*Agropyrum cristatum*), jaleșul (*Salvia nemorosa*), iarba șarpelui (*Echium vulgare*) și firuța (*Poa trivialis*). Sunt frecvente și gramineele din genul *Bromus* și *Setaria*. Vegetația forestieră este reprezentată de resturi ale fostelor păduri care ocupaseră suprafețe importante în județul Călărași, prin specii ca: stejarul brumăriu (*Quercus pedunculiflora*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), mojdreanul, mărul și părul pădureț.

Prin plantații, s-a introdus salcâmul (*Robinia pseudacacia*), care reprezintă o bază meliferă importantă, motiv pentru care se cultivă din ce în ce mai mult și în gospodăriile populației, precum și în parcurile localităților. Subzona de baltă este mai deosebită geobotanic, fiind formată din specii mezofile, higrofile, halofile și de nisipuri. Aceste asociații vegetale își datorează existența condițiilor locale create de prezența apelor curgătoare, lacurilor, bălților și dunelor de nisip de-a lungul văii fluviului Dunărea.

Pădurile sunt formate din specii reprezentative, precum: salcia (*Salix alba*), plopul (*Populus alba*) și frasinul (*Fraxinus excelsior*). Prin aspectul lor pitoresc, atrag la odihnă și agrement oamenii din localitățile învecinate. În zăvoaiele de plop și salcie vegetează natural și câteva specii de liane

---

¹⁶ SGA Călărași și se află în jurisdicția AN Apele Române.

și viță sălbatică (*Vitis silvestris*), precum și cățina roșie (*Tamarix galica*), dezvoltată cu precădere pe solurile nisipoase și sărăturoase. Tot aici întâlnim tufişuri de mure și zmeură.

Vegetația de mlaștină și cea acvatică din lacuri și bălți este reprezentată prin stuf (*Carex acutiformis*, *Carex riparia*), săgeata apei (*Sagittaria sagittifolia*), vâscul de apă (*Myriophyllum spicatum*) și, mai rar, nuferi albi (*Nymphaea alba*) și galbeni (*Nuphar luteum*). În lunca mai cresc și alte specii ierboase ca: feriga de baltă, volbura de baltă, piciorul cocoșului, izma de baltă, țelina sălbatică, etc. În apa de adâncime mică de la marginea lacurilor și bălților se întâlnește o specie de algă, numită mătasea broaștei (*Spirogyra*).

Fauna caracteristică județului Călărași este variată, în concordanță cu particularitățile distribuției speciilor. Astfel, în zonele deschise, cultivate agricol, se întâlnesc: popândăul (*Citellus citellus*), hârciogul (*Cricetus cricetus*), șoarecele de câmp (*Microtus arvalis*), orbetele (*Spalax leucodon*), etc., iar zona pădurilor adăpostește o faună bogată de vertebrate, între care: căpriorul (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), vulpea (*Vulpes vulpes*), viezurele (*Meles meles*), pisica sălbatică (*Felis silvestris*), veverița (*Sciurus vulgaris*), etc.

Avifauna este variată, întâlnindu-se în pădurile de foioase: mierla (*Turdus merula*), cinteza (*Fringilla coelebs*), privighetoarea (*Luscinia megarhynchos*), uliul (*Accipiter gentilis*), etc. În lunca Dunării, lucrările hidroameliorative au dus la înlocuirea pădurilor inundabile naturale cu plantații de plop în monocultură, care nu oferă condiții bune de cuibărit pentru păsări. De remarcat sunt următoarele specii: stârcul cenușiu (*Ardea cinerea*), egreta mică (*Egretta garzetta*), stârcul galben (*Ardeola ralloides*), vânturelul (*Falco tinnunculus*), etc. Caracteristică Bărăganului este dropia (*Otis tarda*), foarte rară și declarată monument al naturii; de asemenea, prepelița (*Coturnix coturnix*) și potârnichea (*Perdix perdix*) - care au un areal mai mare de răspândire și un efectiv mai mare, dar și graurii comuni și purpurii (oaspeți de vară). Dintre păsările cântătoare, în stepă trăiesc fluierarii (*Tringa totanus*), prigoriile (*Merops apiaster*), dumbrăvencile albastre (*Caracias garrulus*) și cunoscuta ciocârlie de Bărăgan (*Melano sarypha calandra*).

Ihtiofauna este predominantă de speciile caracteristice Dunării și lacurilor din județ: crapul (*Cyprinus carpio*), somnul (*Silurus galanis*), caracuda (*Carassius carassius*), mreana (*Barbus barbus*), linul (*Tinca tinca*), plătica (*Abramis brama*), cosacul (*Abramis ballerus*), roșioara (*Scardinius erythrophthalmus*), babușca (*Rutilus rutilus*), șalăul (*Stizostedion lucioperca*), știuca (*Esox lucius*), bibanul (*Perca fluviatilis*), etc.

Fauna de interes cinegetic este reprezentată de căpriori, iepuri, mistreți, fazani, specii de răpitoare (vulpi, dihori, bizami), precum și de numeroase specii de păsări sedentare și de pasaj, care trăiesc în lunca Dunării. Prin măsurile luate de Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi, efectivele de vânat sunt în continuă creștere, îndeosebi la căpriori și porci mistreți, de la care s-au obținut trofee prețioase, mediate cu aur la concursuri interne și internaționale.¹⁷

Clima este temperat-continentală cu regim omogen, ca urmare a uniformității reliefului de câmpie, caracterizată prin veri foarte calde și ierni foarte reci. În extremitatea sudică a județului, se individualizează tipoclimatul specific al Luncii Dunării, cu veri mai calde și ierni mai blânde față de restul câmpiei. Temperatura medie anuală este de +11,2 grade C (în luna iulie media termică oscilează în jurul valorii de 23 grade C, iar în ianuarie se înregistrează o medie de -3 grade C).¹⁸ În anul 2016, temperatura medie anuală a fost de 12,7 grade C, maxima anuală de 37,7 grade C (în

¹⁷ Planul de dezvoltare a jud. Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași.

¹⁸ Institutul Național de Meteorologie.

data de 1 august 2016), iar minima anuală de -19,1 grade C (în data de 25 ianuarie 2016). Temperatura maximă absolută înregistrată până în prezent pe teritoriul județului a fost de 44,0 grade C la Valea Argovei (în 10 august 1957), iar minima absolută, de -30,0 grade C, a fost înregistrată la Călărași, pe 9 ianuarie 1938. Calculele de specialitate arată că județul beneficiază de un potențial caloric ridicat, a cărui valoare ajunge la 125 kcal/cm².

În privința vânturilor, zona în care se află localizat Călărașiul este sub influența celor de nord-est (Crivățul), a celor de sud-est (Austral) și a celor de sud (Băltărețul). Vânturile reci accentuează frigul în lunile de iarnă, iar cele secetoase (Austral, în special) intensifică arșița și uscăciunea în timpul verii. Legat de frecvența și intensitatea vânturilor, stația meteorologică de la Călărași înregistrează un maxim în lunile aprilie (din direcția vest) și noiembrie (din direcția nord). Valorile cele mai ridicate au fost înregistrate în anul 1957, când viteza vântului a depășit 40 m/s.

Caracterul continental al climei este reliefat și de cantitățile anuale de precipitații ce cad pe teritoriul județului și în împrejurimile sale. Astfel, cantitatea medie anuală de precipitații este de numai 500 mm, datorită influenței exercitate de curenții ascendenți care iau naștere pe suprafețele lacurilor și brațului Borcea și datorită temperaturii moderate a acestora pe tot timpul anului. Anual, se înregistrează un maxim în lunile mai-iunie și un minim în lunile iulie-august, perioadă în care cerul este predominant senin, ceea ce favorizează arșița și seceta - ambele combătute la scară largă prin irigații. Stratul de zăpadă persistă mai puțin datorită încălzirilor ce se produc în timpul iernii; în medie, zăpada începe să se topească la începutul lunii martie. Numărul anual de zile cu strat de zăpadă oscilează în jurul cifrei de 30. În timpul sezonului rece, stratul de zăpadă atinge cea mai mare grosime la sfârșitul lunii ianuarie și începutul lunii februarie. În mod obișnuit, grosimile stratului de zăpadă sunt relativ reduse. În anul 2012, spre exemplu, regimul climatic se caracteriza prin: iarnă destul de blândă, fără temperaturi extreme, vară calduroasă cu temperaturi normale din punct de vedere climatologic, cu regimul pluviometric ridicat față de anul anterior. Totuși, în ultimii ani, când clima a manifestat schimbări spectaculoase și la nivel mondial, condițiile atmosferice au determinat în plan local producerea unor ninsori abundente și așternerea unui strat deosebit de gros, care a depășit 1,5 metri.

În ceea ce privește precipitațiile, cantitățile medii anuale însumează 540,2 mm la Oltenița și 503,6 mm la Călărași. Cea mai mare parte a precipitațiilor cade în semestrul cald (15 aprilie-15 octombrie), când aversele însoțite de descărcări electrice sunt foarte frecvente. Datorită reliefului uniform, specific zonei de câmpie, vânturile predominante în județul Călărași sunt cele care bat din sectorul nord și nord-est, precum și cele din vest și sud-vest, mai cunoscute fiind din prima categorie Crivățul și Austral, iar Băltărețul din a doua categorie.

2.1.3. Demografie

În ceea ce privește structura populației după limba maternă, conform datelor provizorii rezultate în urma Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, la nivelul județului Călărași, populația cu limba maternă română reprezenta 98,2%, celelalte procente fiind ale etniilor minoritare, în special romi și turci.¹⁹

Structura confesională a populației județului Călărași indică faptul că 98,8% din populație este ortodoxă, restul aparținând altor confesiuni religioase. Durata medie a vieții este pozitivă, calculată la un interval de 3 ani. Densitatea populației din punct de vedere al distribuției teritoriale

---

¹⁹ Direcția regională de statistică Călărași date statistice.

arată o scădere față de valoarea densității la nivel de țară: 61,2 locuitori/ km² în județul Călărași (2018), față de 89,9 locuitori/ km² la nivel național.²⁰ Structura pe sexe a populației se caracterizează printr-o ușoară dominație numerică a populației feminine: 50,91% femei față de 49,09% bărbați (https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2019/06/pop_dupa_dom_pe_sexe_si_med_1_iul_jud_cl_2018.htm). Analiza populației pe medii, indica în anul 2018 o pondere ridicată a populației din spațiul rural 59,93% în timp ce populația urbană din județul Călărași era de 40,07%.

2.1.4. Transport

Cele mai importante elemente ale infrastructurii de transport sunt reprezentate de rețeaua de căi ferate, rețeaua de drumuri și rețeaua de transport fluvial.

Județul este străbătut de-a lungul său de Autostrada Soarelui A2, parte a rețelei europene de transport TEN-T, culoarul Paneuropean nr. IV. Mai mult decât atât, în partea de sud, pe toată lungimea județului se află fluviul Dunărea, care reprezintă Culoarul Paneuropean nr. VII de transport. În condițiile în care județul se învecinează la vest cu capitala României, iar la est cu județul Constanța - principala ieșire la mare a țării și unul dintre cele mai dezvoltate porturi maritime din zonă - sunt create premisele propice dezvoltării rețelelor de transport, cu atât mai mult cu cât județul se învecinează la sud cu Regiunea Silistra din Bulgaria.²¹

Transport feroviar. Politica în domeniul transporturilor la nivel european pune accent pe creșterea ponderii transporturilor cu impact scăzut asupra mediului înconjurător, accentuând dezvoltarea rețelei de căi ferate. La finele anului 2018, lungimea totală a liniilor de cale ferată de folosință publică în exploatare din județul Călărași era de 188 km, păstrându-se constantă această valoare și în prezent. Din totalul lor, lungimea liniilor electrificate înregistra în 2018 147 km. În raport cu suprafața județului, rețeaua de cale ferată de folosință publică în exploatare avea o densitate de 37 km la 1000 km² teritoriu, în 2018.²²

Transport rutier. În 2018, lungimea drumurilor publice totaliza 1346 km, dintre care drumurile naționale – care includ și autostradă și drumuri europene – ajunseseră la 501 km, iar cele județene și comunale, la 845 km.

Densitatea drumurilor publice la 100 km² de teritoriu s-a păstrat aproximativ în jurul aceluiași ecart în ultimii 15 ani. Astfel, era de 26,5 km în 2018.

Din totalul drumurilor naționale, drumurile modernizate acopereau 598 km în 2018, în vreme ce drumurile cu îmbrăcămînți ușoare rutiere marcau numai 3 km.

Prin Programul Național de Dezvoltare Locală, cu șapte ani în urmă fuseseră aprobate spre finanțare zece lucrări de investiții pentru reabilitare/modernizare a drumurilor publice, clasificate și încadrate în conformitate cu prevederile legale în vigoare ca drumuri județene, drumuri de interes local, respectiv drumuri comunale și/sau drumuri publice în interiorul localităților, în

---

²⁰ Info 2012.

²¹ Planul de dezvoltare a jud. Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași.

²² Direcția regională de statistică Călărași; https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2020/04/liniile_de_cale_ferata_in_expl_jud_cl_2004-2018.pdf

următoarele comunități: Belciugatele, Căscioarele, Chirnogi, Curcani, Dorobanțu, Ulmeni, Chiselet, Ileana, Gălbinași și Jegălia.²³

Transportul public local de pasageri nu a evoluat spectaculos în ultimii 15 ani pe teritoriul județului. În ceea ce privește numărul vehiculelor în inventar – autobuze și microbuze, în 1995 erau 91 de unități, iar în 2018 s-a ajuns la numai 15 unități. Cât privește numărul pasagerilor transportați în cursul unui an în autobuze și microbuze, în 1995 erau 5224 de mii, iar în 2018 - 2142 mii.²⁴ În timp, s-a manifestat o încărcare prea mare, o supra-solicitare a vehiculelor de transport. Deja cererea era prea puternică (chiar și cu un turism nu foarte dezvoltat).

Transportul aerian. În județ nu funcționează niciun aeroport civil pentru transport aerian de marfă și călători, dar cel mai mare aeroport din România (aeroportul "Henri Coandă" din București) se găsește la minimum 60 km și maximum 120 km de orașele din teritoriu. Județul va putea beneficia de avantajele oferite prin planul de autostradă Constanța-București-Oradea, parte a rețelei pan-europene de transport TEN-T 7.

Transportul naval. Rețeaua hidrografică a județului permite transportul naval pe singura cale de navigație existentă în județ - fluviul Dunărea. Principală arteră de navigație europeană, Dunărea (TEN-T 18), asigură și facilitează prin intermediul porturilor fluviale Oltenița și Călărași schimburile comerciale cu țările europene riverane. Infrastructura nesatisfăcătoare a porturilor fluviale și reducerea treptată a activității acestora sunt factori care au contribuit la scăderea gradului de utilizare a potențialului existent.²⁵

Calitatea și gradul de acoperire a infrastructurii de transport reflectă gradul de civilizație și disponibilitatea către evoluție a comunităților. Majoritatea drumurilor publice din județ au avut durata de serviciu expirată în anii trecuți. Oferta în domeniul transportului are în continuare nevoie de îmbunătățire și de adaptare la nevoile comunităților.

Accesibilitate. Municipiul Călărași are o poziție privilegiată în sud-estul României - este situat la 120 km de infrastructură rutieră și 139 km de infrastructură feroviară față de București și la 140 km față de Constanța (Tabelul 1).

Accesul la aceste localități este mult îmbunătățit datorită conexiunii facile la Autostrada Soarelui A2, prin drumul național care leagă Călărașiul de Slobozia. Așezarea geografică pe malul brațului Borcea oferă municipiului Călărași acces direct la calea de transport fluvială oferită de Dunăre. Localizarea municipiului în imediata vecinătate a frontierei cu Bulgaria și existența unei linii de transport cu feribotul oferă Călărașiului deschidere internațională.

Orașe importante	Distanța în km	Distanța în timp(mi-nute)
Fetești	50	55

²³ Planul de dezvoltare a jud. Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași.

²⁴ Direcția regională de statistică Călărași – selecție făcută de autori.

²⁵ Planul de dezvoltare a județului Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași.

Slobozia	47	45
Oltenița	69	65
Silistra	15	30
București	116	90
Constanța	148	95
Brăila	137	110
Brașov	286	230
Craiova	350	290
Iași	390	340
Cluj Napoca	560	470
Timișoara	675	540
Chișinău	402	350
Varna	156	160

Tabelul 1. Accesibilitatea municipiului Călărași față de alte centre urbane

În interiorul municipiului, rețeaua stradală este dispusă sub formă rectangular-dreptunghiulară și are axa longitudinală orientată pe direcția vest-est, în continuarea drumului DN3 București-Călărași-Constanța. Axa nord-sud se desfășoară pe trasee decalate, care afectează zona centrală: DN 21 - str. Slobozia, str. Republicii - str. Eroilor - DN 3 în direcția Chiciu-Ostrov-Constanța. Lungimea totală a străzilor orașenești este de 150 km, din care sunt modernizați

123 km²⁶, ceea ce reprezintă 82% din total. Principalele artere de acces în municipiu sunt: DN 3 din direcția București – Lehliu, DN 3 B din direcția Fetești și DN 21 din direcția Slobozia. Această ultimă arteră traversează căile ferate ale triajului, intersecția acestora fiind la nivelul căii ferate.

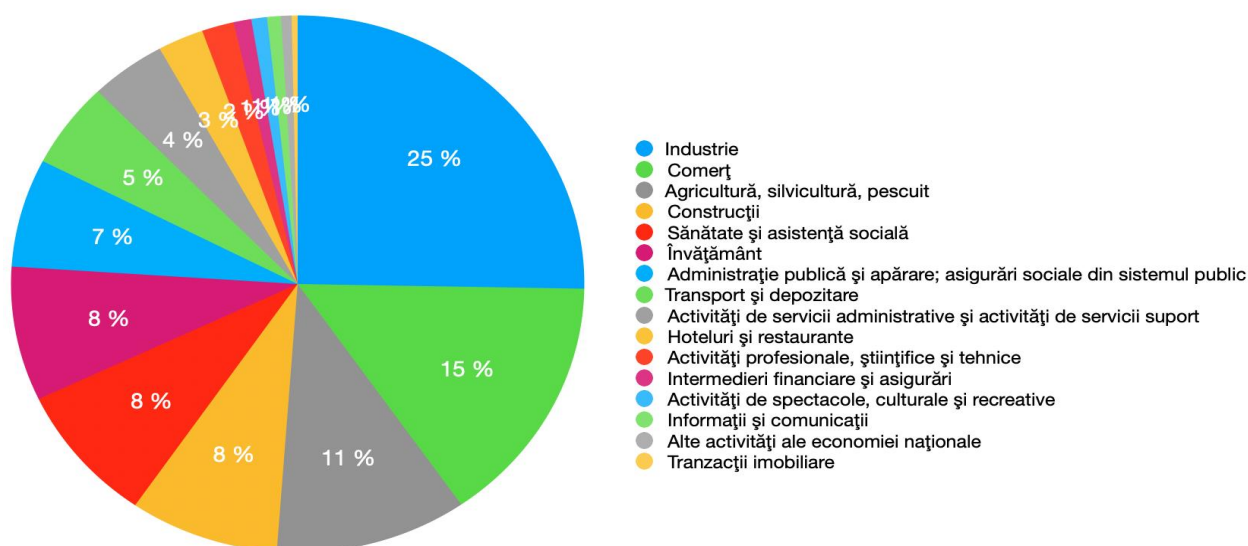
Transportul greu local este dispus pe artere care caută să evite zona centrală, situația cea mai dificilă fiind penetrația DN 3 dinspre București, prin incinta Combinatului Siderurgic și dinspre Chiciu, cu debușare în zona centrală pe strada Eroilor, la fel DN 21 spre Slobozia și DN 3 B spre Fetești.

Transportul greu, local și de tranzit, mai cu seamă pe direcția nord-sud, afectează negativ zona centrală a orașului, perturbând circulația și funcția urbană locală. Având în vedere creșterea substanțială a traficului de tranzit între România și Bulgaria prin punctul Chiciu, este necesară devierea transportului greu de mărfuri.

Intersecțiile sunt în general neamenajate, iar suprafața ocupată de parcaje este insuficientă, cele existente fiind amplasate în special în zona blocurilor de locuințe și în zona centrală. Astfel, planul urbanistic prevede ca necesare realizarea unor spații de parcare și taximetrie în zonele aglomerate și reevaluarea traseelor de transport în comun, pentru a se permite accesul la utilitățile publice de transport locuitorilor tuturor cartierelor din municipiu. Starea tehnică precară a unor drumuri publice din Municipiul Călărași a făcut necesară consolidarea, reasfaltarea și modernizarea acestora.²⁷

2.1.5. Activitate economică

Fiind un județ de câmpie, agricultura este activitatea economică de bază în Călărași. Relevant pentru specificul zonei este faptul că 83% din suprafața totală a județului reprezintă suprafața agricolă, ceea ce situează Călărașiul pe locul 9 în țară ca întindere a suprafeței agricole, din totalul căreia, mai mult de 96% - 411 mii ha (2,9% din suprafața agricolă a țării) este reprezentat de suprafață arabilă, ceea ce situează județul Călărași pe locul 5 la nivel național. Producția vegetală este orientată cu precădere spre cultura cerealelor boabe, a plantelor uleioase

și a plantelor de nutreț.

²⁶ ro.wikipedia.org

²⁷ Planul de dezvoltare a județului Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași

Grafic 1: Ponderea numărului de întreprinderi în economia județului Călărași (2018). Sursa: INSSE. Observăm că sectorul asociat turismului are o pondere de 3% (locul 10 din 16).

Indicatorul "Densitatea întreprinderilor la 1000 de locuitori" în teritoriu arăta însă în județ o valoare mai mică de 20 la nivelul anului 2011. Deși numărul întreprinderilor era aproape dublu în întreg teritoriul românesc transfrontalier (437.232 întreprinderi în anul 2011) față de cel din teritoriul bulgar aferent (286.850 întreprinderi în anul 2011), densitatea întreprinderilor la 1000 de locuitori înregistra valori superioare la nivelul teritoriilor districtuale bulgărești.

Numărul de întreprinderi active în sectorul terțiar din județul Călărași în perioada 2008-2018²⁸ a înregistrat o ușoară creștere. Astfel, în 2008 erau 5021 de întreprinderi, dintre care 170 activând în sectorul "Hoteluri și restaurante", iar în 2018 s-a ajuns la un total de 5157 întreprinderi, din care în "Hoteluri și restaurante" 174 (152 cu sub 10 angajați, 22 cu 10-49 de angajați).

Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale din județul Călărași (CAEN REV. 2) în anul 2018 arăta că dintr-un număr total de 42.994 persoane, în domeniul industriei lucrau 10.878, în construcții 3.628, în turism/hoteluri și restaurante 1.114, în activități de servicii administrative și activități de servicii suport 1.841, iar în activități de spectacole, culturale și recreative numai 378 de persoane.²⁹ În ceea ce privește rata șomajului, în perioada 2009-2018 județul a înregistrat o scădere de la 9,2 % în 2009 la 4,2 % în 2018.

2.1.6. Turism

Turism. Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică numărau la 31 iulie 2018 în județul Călărași în total 29 de unități, dintre care 8 hoteluri și moteluri, 1 hostel, 14 vile turistice și bungalouri, 3 pensiuni turistice și 3 agroturistice, aceeași statistică precum un an în

Anii	Capacitate de cazare		Sosiri (mii)	Înnoptări (mii)	Indicii de utilizare netă a capacității în funcțiune (%)
	Existență ¹⁾ (locuri)	În funcțiune (mii locuri-zile)			
1995	346	118	10	30	25,2
2000	359	138	10	29	21,3
2001	399	150	5	19	12,5
2002	428	142	8	26	18,1
2003	533	177	7	36	20,2
2004	566	198	9	38	19,0
2005	546	196	12	53	27,0
2006	541	199	14	83	41,7
2007	553	199	14	52	26,2
2008	527	188	16	53	28,3
2009	463	171	10	27	15,8
2010	534	192	11	28	14,4
2011	561	191	11	34	17,6
2012	612	202	12	32	15,7
2013	643	223	11	34	15,4
2014	843	278	16	35	12,7
2015	843	283	18	37	13,1
2016	868	289	19	38	13,3
2017	885	299	22	52	17,3
2018	885	279	22	55	19,6

urmă.

²⁸ https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2020/03/unit_loc_active_2018_jud_cl.pdf

²⁹ https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2020/03/nr_med_sal_pe_activ_ale_ec_nat_2018_jud_cl.pdf

Tabelul 2. Capacitatea și activitatea de cazare turistică, în județul Călărași, perioada 1995 - 2018. Sursa: INSSE

Însă, nu se înregistra nicio unitate de cazare de tipul: han turistic; cabană turistică; camping sau căsuțe; popas turistic; sat de vacanță; spațiu de cazare pe navă; tabere de elevi și preșcolari.³⁰ În 2014, s-a plecat de la 17 unități de primire turistică în total, cu valori similare la numărul de hoteluri, hosteluri și pensiuni, dar atunci încă exista un camping. De la o singură unitate tip vilă turistică în 2014, s-a ajuns apoi la un număr de 14 vile turistice și bungalouri imediat în anul

Tipuri de structuri de primire turistica	Tipuri de turisti	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și judete	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
			UM: Numar									
			Numar	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Hoteluri	Romani	Calarasi	11132	12766	15659	13864	13879	14539	16733	24002	24241	15435
-	Straini	Calarasi	3094	2336	2391	6478	7648	6994	6540	10618	14373	1439
Hosteluri	Romani	Calarasi	82	65	11	632	58	1808	1861	598	3690	705
-	Straini	Calarasi	362	399	638	711	451	263	248	153	1379	2
Moteluri	Romani	Calarasi	12075	7407	6692	5814	8104	7793	18781	11630	13783	2297
-	Straini	Calarasi	4797	4845	2844	2195	1389	761	1845	2976	1980	165
Bungalouri	Romani	Calarasi	254	352	280	550	3314	3480	3842	3777	4946	3215
-	Straini	Calarasi	12	35	25	63	99	110	235	197	490	61
Casute turistice	Romani	Calarasi	807	1269	2445	1073	:	:	:	:	:	:
-	Straini	Calarasi	31	44	98	270	:	:	:	:	:	:
Pensiuni turistice	Romani	Calarasi	400	1769	2990	3635	1911	2424	1563	655	2100	:
-	Straini	Calarasi	91	202	130	210	122	164	162	58	4	:
Pensiuni agroturistice	Romani	Calarasi	64	51	110	:	:	:	:	:	:	:
-	Straini	Calarasi	422	110	:	:	:	:	:	:	:	:

următor, 2015, număr care s-a păstrat până în 2018.

Tabelul 3. Înnoptări în structuri de primire turistică pe tipuri de structuri, perioada 2011 - 2020. Sursa: INSSE.

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană și în perioada următoare, s-a dinamizat și activitatea locală de operaționalizare a capacității de cazare în județ, în mod deosebit în municipiul Călărași. În șapte ani, numărul locurilor de cazare a crescut cu 194 de unități din anul 2000 până în 2007. Iar după criza economică mondială care a afectat și regiunea transfrontalieră de la Dunăre, din 2010 până în 2018 s-au adăugat 351 de locuri de cazare în județ (vezi Tabelul 2.) Ceea ce redă însă adevărata stare a mișcării turistice în teritoriu este capacitatea de cazare în funcțiune. În anii 2009 și 2010 s-a înregistrat o scădere a numărului de înnoptări față de anii mai prolifici 2005-2007, justificată de reculul suferit de turism la nivel național și european, reflectată și printr-un indice de utilizare netă a capacității în funcțiune mic, de 14,4 %. În 2018 și 2019, numărul de înnoptări a crescut, dar în mod insuficient față de oferta existentă. Pandemia care s-a instalat în 2020 a blocat orice evoluție, pentru moment.

2.2. Districtul Silistra

Etimologia numelui prezintă mai multe variante. În limba română, Dârstor; în limba bulgară, Дръстър, adică Drăstăr, apoi Силистра, adică Silistra; în limba latină, Durostorum; în greaca bizantină, Δροστόλον, adică Dorostolon; în limba bizantină, Theodoropolis; în limba turcă, Silistre. Atât de multe denumiri pentru aceeași zonă, căci Silistra este printre acele teritorii care a avut diverse stăpâniri în timp, parcurgând un circuit statal istoric amețitor.

Astfel, vedem mai jos diversitatea apartenenței statale a districtului Silistra, într-o ordine cronologică din prezent până în cele mai vechi timpuri:

³⁰ https://calarasi.insse.ro/wp-content/uploads/2020/03/struct_de_primire_turist_cu_funct_de_cazare_turist_jud_cl_2014_2018.pdf

- Bulgaria din 1940 până în prezent
- România 1918–1940
- Bulgaria 1918
- România 1913–1918
- Bulgaria 1878–1913
- Imperiul Otoman 1419–1878
- Țara Românească 1386–1419
- Despotatul Dobrogei 1347–1386
- Țaratul Vlaho-Bulgar 1186–1347
- Imperiul Roman de Răsărit 981 d.Hr.–1186
- Țaratul Bulgar 976 d.Hr.–981 d.Hr.
- Imperiul Roman de Răsărit 971 d.Hr.–976 d.Hr.
- Rusia Kieveană 969 d.Hr.–971 d.Hr.
- Țaratul Bulgar 700 d.Hr.–969 d.Hr.
- Imperiul Roman de Răsărit 330 d.Hr.–700 d.Hr.
- Imperiul Roman –330 d.Hr.

Localizare geografică. Districtul Silistra se găsește în nord-estul Bulgariei, la granița cu România, având drept coordonate: paralela 44°7' latitudine nordică și meridianul 27°16' longitudine estică. Se învecinează cu districtul Dobrich la sud-est, Șumen la sud, Razgrad la sud-vest și Ruse la est. În partea de nord, este bordată de fluviul Dunărea și partea de sud a României. A făcut parte din România Mare sub denumirea de județul Durostor. A intrat în componența Bulgariei în 6 septembrie 1940, în urma Acordului de la Craiova, tratat impus de Puterile Centrale. Are o suprafață de 2846 km², cu o altitudine de 6 m deasupra nivelului mării și o populație de 111957 locuitori³¹.

Organizarea administrativă a teritoriului. Este bine de precizat, pentru început, organizarea administrativă a Bulgariei, pentru a înțelege semnificația și poziția Silistrei în context. Bulgaria este împărțită, din anul 1994, în 28 de "regiuni", denumite "oblasti" și 264 de "comune", transliterat: "obștine", care reprezintă cele mai mici UAT-uri locale. Acestea sunt utilizate pentru organizarea administrației publice locale. Fiecare comună are un anumit teritoriu, limite, o populație analizată statistic, un nume și un centru administrativ. Comuna cuprinde una sau mai multe localități învecinate celei de reședință, de la care își trage de obicei numele.

³¹ ro.wikipedia.org; Info demografice 2016-Institutul Național de Statistică Bulgaria.

O comună trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- populația de peste 6000 de locuitori în așezările incluse în ea;
- existența unei localități ce se constituie într-un centru tradițional unic, cu infrastructură socială și tehnică dezvoltată, pentru servicii comunitare;
- cuprinde toate orașele și satele vecine, unde nu există condiții pentru crearea unor comune separate sau care nu pot fi alipite altor comune vecine;
- distanța maximă de la reședința comunei până la oricare dintre localitățile componente este de cel mult 40 km.

În același timp, este de reținut că, din punct de vedere al raportărilor statistice, Bulgaria este împărțită în două "zone" mari: 1. Bulgaria de Nord și Sud-Est; 2. Bulgaria de Sud-Vest și Centru-Sud. Din prima fac parte patru regiuni, iar din cealaltă - două regiuni. Fiecare "regiune" are în componență "districte". Districtul Silistra face parte din Regiunea Nord-Centrală a zonei nr. 1. Fiecare district are în componență mai multe comune. Iar comunele includ municipalități/orașe și sate.

Districtul Silistra este unitate administrativ-teritorială de ordinul întâi și cuprinde:

- 7 comune (UAT-uri de bază); 68 de primării; 5 localități urbane și 113 sate;
- dintre cele 7 comune, **comuna Silistra**, include:
  - **orașul Silistra** – reședință a comunei Silistra și reședință a districtului Silistra;
  - 18 sate.
  - Suprafața comunei Silistra este de 515,89 km² și numără 51386 locuitori³².

2.2.1 Istoric.³³

După victoria asupra dacilor, împăratul Traian a stabilit aici una dintre cele mai capabile unități militare ale Imperiului Roman - Legiunea XI Claudia. Cei 6.000 de soldați ai săi au construit o tabără bine fortificată, ale cărei ruine impresionante sunt situate în partea de nord-est a Silistrei. În jurul taberei legiunii a început formarea unei așezări civilizate. În secolele IV-VII Durostorum a fost cel mai important fort al Imperiului Roman de Răsărit. Împărații Dioclețian și Valens au acordat o atenție deosebită orașului, făcând mai multe vizite la Durostorum, iar la sfârșitul secolului al III-lea și începutul secolului al IV-lea a fost construit un castel fortificat.

În antichitatea târzie (sec. IV – VI) Dorostol (acesta este numele grecesc) devine un centru al creștinismului și al culturii creștine. Între anii 303 și 362 aici au murit 12 mucenici ai creștinismului timpuriu.

Hanului Asparuh (681 – 701) i se atribuie meritul de restaurator al orașului Drustar (așa s-a numit orașul în evul mediu).

Chiar după creștinarea bulgarilor la Drustar, a fost înființat un scaun episcopal, condus în 870 de episcopul Nikolay. Vârful dezvoltării spirituale a orașului a fost atunci când acesta a devenit capitala primului patriarh bulgar Damian în anul 927. Drustar și-a păstrat statutul de reședință patriarhală, fiind folosit și de țarul Simeon în timpul războiului greu purtat cu maghiarii în anii 894 – 895.

La sfârșitul secolului al X-lea, Drustar a devenit arena marelui război bulgaro-ruso-bizantin din anii 969 - 971. După un asediu de trei luni, în iunie 971, cneazul Svetoslav al Kievului a predat Drustarul împăratului bizantin Ioan Tsimishi (969-976). După cucerirea definitivă a Bulgariei de către împăratul bizantin Vasile al II-lea în anul 1000, Drustar - Dristra a devenit capitala uriașei regiuni

³² Conform Recensământului din 2011.

³³ ro.wikipedia.org

Paristrion (Podunavie), acoperind toată Bulgaria de Nord și Dobrogea. În secolele XI-XII și-a păstrat poziția de centru religios de frunte în nordul Bulgariei.

În timpul răscoalei de eliberare a Asăneștilor din anii 1185-1188, Drustar a fost din nou transformat într-un pilon al regatului bulgar restaurat, sediu al guvernatorilor și mitropoliților din Dobrogea.

În jurul anului 1277, pentru o perioadă, orașul a fost centrul armatei răsculate a țarului Ivailo. Există motive întemeiate să credem că la sfârșitul secolului al XIII-lea din Drustar acționa ca despot viitorul rege Teodor Svetoslav. La sfârșitul secolului al XIV-lea, aici s-a format principatul independent al despotului Terter, care a bătut monede de argint și bronz. Pe acestea, pe ornamente și obiecte acesta plasează simbolul puterii sale despotice independente - vulturul cu două capete. În jurul anului 1380 Drustar se află sub sceptrul țarului Ivan Șişman (1371 - 1396), dar în 1388 a fost obligat să îl predea turcilor otomani. La această alegere dificilă, cronicarul bizantin Leonclavius a atribuit următoarele cuvinte conducătorului bulgar: *"Silistra îmi întrece toate orașele, atât prin mărime, cât și prin măreția clădirilor, bogăția locuitorilor și, de asemenea, prin fortăreață, care este cea mai bună și cea mai faimoasă"*.

În toamna anului 1389, profitând de războiul sultanului Baiazid I împotriva selgiucizilor din Asia Mică, voievodul valah Mircea I a cucerit Drustar (Silistra).

În anul 1391, sultanul Baiazid a trimis o armată la Drustar. Cetățenii au fost de acord cu predarea voluntară a cetății și posibilitatea de a se retrage la Tarnovo. Cu toate acestea, a urmat un conflict regizat în urma căruia o parte a populației a fost ucisă și Silistra a fost cucerită.

După înfrângerea lui Baiazid I de către Tamerlan în anul 1402, Mircea I a recucerit Drustarul și Dobrogea.

După pacificarea Imperiului Otoman după înfrângerea emirului Karaman în Asia Mică și lichidarea revoltei șeicului Bedretin în Ludogorie în jurul anului 1417, sultanul Mehmed I l-a alungat pe Mircea I din Dobrogea și Silistra. Orașul a intrat în cele din urmă la granițele Imperiului Otoman și a fost stabilită aici capitala imensului sangiac Silistra.

După cucerirea otomană, Silistra și-a păstrat poziția strategică, așa cum a avut-o în statul bulgar medieval. Orașul a devenit centrul uneia dintre cele mai mari unități administrative din provinciile Rumelia (europene) ale imperiului – Dangiacyul Silistra, care acoperea suprafețe mari, răspândite la nord până la râul Nipru, la sud - până la Strandzha, și la vest - mărginită de Sangiacul Nicopole. Așezările mai importante care au devenit parte a Sangiacului Silistra, care au devenit ulterior centre de unități administrative mai mici (nahii), sunt: Rusokastro, Anhialo (acum Pomorie), Yambol, Karnobat, Aytos, Sozopol, Mesemvria (acum Nessebar), Provadia, Varna, Shumen, Madara, Balcic și întreaga Dobrogea de Nord, inclusiv teritoriul dintre Dunăre și Nipru sau așa-numitul ținut Ochakovo.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, Silistra și împrejurimile sale au devenit o arenă de ostilități între Imperiul Otoman și Rusia. Seria de războaie au afectat fortificațiile orașului. În timpul războiului din anii 1806 - 1812 de două ori - iunie 1810 și octombrie 1811, Silistra a fost capturată de trupele rusești.

În anul 1837 sultanul Mahmud al II-lea a vizitat Silistra. În preajma războiului din Crimeea (1853 - 1856) au fost finalizate lucrările de construcție ale sistemului de fortificație din Silistra. De-a lungul dealurilor sudice și sud-estice ale orașului exista o primă linie de șapte fortificații independente - două în partea de jos a portului și cinci pe crestele dealurilor. Fortificațiile în cauză au formă de pentagramă - terasamente cu caponiere de piatră în șanț și cu blocuri de piatră obișnuite. Principalul fort al Silistrei se află în centrul Medjidi tabiya. Celelalte sunt: Liman tabiya, Chenghel tabiya, Deghirmen tabiya, Inanla tabiya, Arab tabiya, Kyuchuk Mustafa tabiya și Chair tabiya.

La 10 februarie 1878, Silistra a întâmpinat trupele de eliberare ruse. În perioada de după eliberare, Silistra a devenit unul dintre principalele centre economice și de afaceri din Dobrogea de Sud.

În a doua jumătate a sec. 20 Silistra s-a transformat în centru industrial și agricol din nord-estul Bulgariei, concurând cu Ruse datorită poziției sale strategice pe Dunăre și cu Dobrich datorită terenului agricol fertil.

Orașul Silistra este centrul administrativ al regiunii Silistra, oraș port la Dunăre, unul din cele mai importante orașe din Dobrogea.

2.2.2. Cadru Natural

Relief. În general, sectorul bulgăresc al zonei transfrontaliere de la Dunăre este format în proporție de 54% din zone joase și de câmpie, 31,3% din zone colinare și 14,7% din zone montane³⁴. Relieful este unul de joasă altitudine. Câmpia Dunării este acoperită cu formațiuni loessoide. Districtul Silistra, alături de Razgrad și Ruse, deține o suprafață agricolă semnificativă comparativ cu terenurile non-agricole.

În anul 2006, s-a măsurat pentru Silistra un grad de acoperire cu păduri de 20,7%, ca suprafață forestieră. În acest district, sunt cei mai puțini km de curs de apă din sectorul bulgăresc al zonei transfrontaliere (76 km, adică 2,06% din lungimea totală a cursurilor de apă din zonă). Măsurătorile din 2008-2010 au arătat, de asemenea, arealul districtului ca având un risc moderat la alunecări de teren. Râurile Iskar, Vit, Osum, Yantra, care fragmentează Câmpia Dunării pe direcția sud-nord, creează areale care generează alunecări.

Aici e demnă de menționat categoria ariilor protejate de interes internațional, reprezentată de rezervații ale biosferei, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Comitetul MAB/UNESCO. În cazul Silistrei, avem Rezervația Biosferei de la Srebarna, sit Ramsar, de 892 ha, zonă umedă de importanță internațională, desemnată pe baza criteriilor stabilite de Secretariatul Convenției de la Ramsar.

Clima. Clima este temperat continentală, omogenă din cauza structurii geografice unitare. În imediata vecinătate a Dunării se individualizează topoclimatul specific luncii dunărene, cu veri mai calde și ierni mai blânde decât în restul câmpiei.

2.2.3. Demografie

Pe timpul cât a făcut parte din Regatul României, Silistra avea o populație totală de 17.339 de locuitori, dintre care: 5.984 bulgari, 5.418 turci, 3.794 români și alte minorități.³⁵ Ca urmare a încurajării stabilirii aromânilor din Balcani și a românilor din alte provincii în acea perioadă, ponderea elementului românesc a crescut mai mult, stabilindu-se aici și români din Timocul bulgăresc.³⁶ Astfel că, prin 1937, populația bulgară era de 37%, păstrându-se mai numeroasă decât românii.

Deși populația regiunii era majoritar turco-tătară, cea creștin-ortodoxă a fost preponderent bulgară, dar cu minorități - în jur de 10% - române, găgăuze și grecești³⁷. La 1940, potrivit statisticilor bulgare, populația teritoriului avea 286.000 de locuitori, majoritari bulgari și turci, cu peste șase mii de români.

După ratificarea Acordului de la Craiova, în 1940, populația română din acest teritoriu a fost mutată în Dobrogea de Nord printr-un schimb obligatoriu de populație cu bulgarii. Astfel, din Bulgaria s-au stabilit atunci în România circa 110.000 de români (din Cadrilater și sudul Dunării), iar din România au plecat 77.000 de bulgari către Silistra.

---

³⁴ Analiza și diagnoza situației curente în cadrul ariei transfrontaliere România – Bulgaria, 2015.

³⁵ Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930, Vol. II, pag. 186-187.

³⁶ *Coloniștii români timocenii din Cadrilater*; Magazin Istoric, Anul XL Nr. 12 (477), Decembrie 2006.

³⁷ Recensământul otoman din 1850.

În a doua jumătate a secolului al XX-lea, Silistra a devenit centru industrial și agricol semnificativ în nord-estul Bulgariei. Acest fapt a dus la creșterea populației orașului până în anul 1985. După acest moment, până în februarie 1989, populația a suferit o ușoară scădere. După căderea regimului comunist din Bulgaria, mulți locuitori ai Silistrei au început să migreze către alte zone ale țării sau în afara acesteia, inclusiv în zona transfrontalieră de la nordul Dunării.

Etnie	1910	1930	1940	2001 ³
Total	282.007	378.344	407.515	357.217
Bulgari	134.355 (47,6%)	143.209 (37,9%)	150.962 (37,1%)	248.382 (69,53%)
Români	6.348 (2,3%)	77.728 (20,5%)	106.534 (26,2%)	591 (0,17%)
Turci	106.568 (37,8%)	129.025 (34,1%)	147.196 ¹ (36,1%)	76,992 (21,55%)
Tătari	11.718 (4,2%)	6.546 (1,7%)	(*) ²	4,515 (1,26%)
Rromi	12,192 (4,3%)	n/a (0,8%)	(*) ²	25.127 (7,03%)

¹La aceste cifre sunt incluși și tătarii, găgăuzii, rromii.

²Sunt incluși la rubrica „turci”.

³Nu este inclusă și comuna Asakovo care face parte astăzi din Regiunea Varna

Sursa: ro.wikipedia.org

Tabel 3. Populația din Cadrilater în 1910, în 1930, în 1940 și în 2001:

Districtul Silistra ocupă unul dintre ultimele locuri în privința numărului de locuitori din întreaga regiune bulgărească transfrontalieră de la Dunăre. Ponderea populației rurale este majoritară în district, de 54,92%, față de 45,08% pondere a populației urbane. Cu opt ani în urmă, se înregistra o pondere de 69,29% populație urbană în Silistra, urmată de Tutrakan și Alfatar cu 56,08% și respectiv 54,07%. Două UAT-uri sunt în totalitate formate din localități rurale: Sitovo și Kaynardzha, cu 12 și, respectiv, 15 sate în componența fiecăreia. Cele mai mari pierderi de populație au fost în municipalitățile Glavinitsa și Tutrakan. Silistra a înregistrat scăderi mari de populație atât în oraș cât și în sate, cu 14,98% și, respectiv, 21,54% reduceri de populație.³⁸

La finele anului 2019, înainte de manifestarea pandemiei de Sars Cov2, populația întregii Bulgarii număra 6.951.482 locuitori, cu 202.302 locuitori mai puțini decât în 2015; în districtul

³⁸ Analiza și diagnoza situației curente în cadrul ariei transfrontaliere România – Bulgaria, 2015

Silistra, în anul 2019 erau 108.018 locuitori³⁹, față de 109.271 locuitori în 2018 și cu peste 5.000 locuitori mai puțini ca în anul 2015. Păstrând proporțiile teritoriale, se vede cum în regiunea transfrontalieră de la Dunăre, mișcarea demografică a fost mult mai puternică, iar mobilitatea localnicilor mai mare, în sensul căutării de oportunități de trai mai bune în alte locuri. Iată un motiv în plus ca dezvoltarea turistică a zonei să fie o șansă de evoluție a comunităților locale.

Populația masculină (52.738 locuitori, în 2019) este aproape egală cu cea feminină ca număr (55.280 locuitori, în 2019), aceasta din urmă fiind puțin mai numeroasă – fenomen care nu surprinde și care s-a înregistrat de mult timp în multe regiuni ale globului.

Forța de muncă. După ultima criză mondială economică, districtul Silistra a înregistrat mari creșteri ale structurii salariale, de 70,5%, creșteri provenite prin expansiunea activităților comerciale din teritoriu și prin extinderea activităților de servicii - care și-au majorat structura salarială cu aprox. 10%. În perioada 2015 -2019, numărul de salariați s-a stabilizat în jurul cifrei de 21.000, constatându-se o creștere a salariului mediu anual de 40% (Tabelul 4.).

	2015	2016	2017	2018	2019
Numărul mediu anual de angajați cu contract de muncă (număr)	21191	21152	21126	20986	20914
Câștigurile și salariile medii anuale ale angajaților în baza contractului de muncă (leva)	7494	7967	8672	9434	10572
Rata șomajului (%)	21,8	16,7	12,7	11,1	13,3

Tabelul 4. Forța de muncă în perioada 2015-2019

Rata șomajului a ajuns la 13,3% în 2019, cu 2,2% mai mare față de anul anterior, dar cu 8,5% mai mică față de anul 2015.⁴⁰ Comparativ cu cea de la nivelul țării, de 4,2% în 2019, în Silistra rata șomajului este semnificativ mai mare. Repoziționarea polului de atractivitate turistică a zonei prin potențialul tradițional cultural și bogăția naturală ar putea aduce succes comunităților și ar putea implica mai mulți localnici în activități specifice turismului.

2.2.4. Transport

Posibilitățile de deplasare în spațiul districtului Silistra arată o altă față a gradului de dezvoltare a zonei.

Baza transportului este data de modurile de transport rutier și feroviar. Transportul aerian și fluvial nu sunt reprezentative. După cum se vede și în Tabelul 6, în perioada de referință 2015-2019, lungimea drumurilor de categorie I, naționale și europene, a continuat să totalizeze 57 de km. Drumurile regionale, interdistrictuale, de categoria a II-a, totalizează 147 km, iar cele de categoria a III-a, din zona rurală, ajung la 302 km.

³⁹ <https://www.nsi.bg/en/content/11439/district-silistra>; Date statistice demografice 2015-2019.

⁴⁰ Analiza autorilor, pe baza informațiilor de la INS-Bulgaria (www.nsi.bg)

Nu trece nicio autostradă pe teritoriul districtului. Municipality Silistra se află la 431 km de Sofia, capitala Bulgariei; la 141 km de Varna, litoralul Mării Negre; la 119 km de Ruse, în aceeași regiune transfrontalieră de la Dunăre. Liniile de cale ferată ajung la 70 de km lungime, per total în district.

Indicatori	Ani				
	2015	2016	2017	2018	2019

Lungime totală autostrăzi (km)	-	-	-	-	-
Lungime totală drumuri categoria I (km)	57	57	57	57	57
Lungime totală drumuri categoria II (km)	147	147	147	147	147
Lungime totală drumuri categoria III (km)	302	302	302	302	302
Lungime totală linii de cale ferată (km)	70	70	70	70	70

Tabelul 6. Situația infrastructurii de transport din districtul Silistra, în perioada 2015-2019.

Sursa: <https://www.nsi.bg/en/content/11439/district-silistra>; Date statistice transport 2015-2019.

2.2.5. Activitate economică.

Analizând forța economică a arealului în care își desfășoară activitatea districtul Silistra, putem vedea potențialul său de dezvoltare. Astfel, cheltuielile pentru achiziția activelor fixe tangibile din Regiunea Nord-Centrală, care include și districtul Silistra, din anul anterior începerii crizei sanitare mondiale, arată accentul pus pe activitățile economice.

Ec Grupuri de activitate economică (A10)	Total Bulgaria	Regiunea Nord Vestică	Regiunea Nord Centrală	Regiunea Nord Estică	Regiunea Sud Estică	Regiunea Sud Vestică	Regiunea Sud Centrală
To Total	21 873 680	1 111 075	1 593 267	2 151 108	2 365 730	10 879 749	3 772 75R
Din care:							
în proprietate străină peste 50%	5 277 416	146 035	255 073	357 123	463 649	2 930 081	1 125 455
Ag Agricultură, silvicultură și pescuit	1 582 299	266 358	354 429	300 914	296 861	142 722	221 015
In Industrie (exceptând Construcțiile)	6 116 290	418 651	610 970	657 691	942 830	1 625 792	1 860 356
Co Construcții	1 655 886	62 352	81 606	197 950	213 596	860 107	240 275
W Activități de comerț cu ridicata și cu amănuntul, transport, cazare și servicii alimentare	5 204 875	161 010	333 158	556 485	551 037	2 831 925	771 260
Inf Informare și comunicare	895 163	6 317	9 874	11 106	9 579	823 515	34 772
Fi Activități financiare și de asigurări	413 266	509	1 261	4 096	3 078	399 592	4 730
Re Activități imobiliare	2 194 808	92 010	46 544	178 255	148 549	1 442 764	286 686
Pr Activități profesionale, științifice, tehnice, de administrare și servicii de sprijin	1 291 163	32 547	60 751	91 384	82 306	915 026	109 149

Ec Grupuri de activitate economică (A10)	Total Bulgaria	Regiunea Nord Vestică	Regiunea Nord Centrală	Regiunea Nord Estică	Regiunea Sud Estică	Regiunea Sud Vestică	Regiunea Sud Centrală
Pu Administrație publică, apărare, educație, sănătate umană și activități de asistență socială	2 213 013	63 026	75 071	112 536	76 341	1 705 592	180 447
Ar Artă, divertisment și recreere; alte activități	306 917	8 295	19 603	40 691	41 553	132 714	64 061

Tabelul 5. Cheltuieli pentru achiziția activelor fixe tangibile pe grupuri de activitate economică și regiuni (2019)
Sursa: www.nsi.bg; date statistice - Institutul de Statistică al Bulgariei, 30 noiembrie 2020

Același indicator arăta numai pentru districtul Silistra, în anul 2019, valoarea de 163 611 mii Leva investiți per total activități economice, conform datelor INS din Bulgaria.

Indicatorul "Densitatea întreprinderilor la 1000 de locuitori" în teritoriu, la nivelul anului 2011, înregistra valori superioare la nivelul teritoriilor districtuale în contextul întregii regiuni transfrontaliere de la Dunăre. Astfel, în intervalul de 30,01-35 de întreprinderi/1000 loc. intra și districtul Silistra.

Analizând distribuția numărului de salariați ce desfășoară diferite activități economice ca raport la 1000 de locuitori, constatăm că, în anul 2012, în districtul Silistra densitatea salariaților înregistra valori mari reduse, cuprinse în intervalul 150,1-200 salariați/1000 loc. Numărul de întreprinderi active în sectorul terțiar, la nivel districtual⁴¹, a înregistrat creșteri în districtul Silistra de 1,5 ori, prin înființarea de întreprinderi atât în activitățile comerciale, cât și în cele de servicii, în intervalul primilor cinci ani de la ieșirea din criza economică generală.

2.2.6. Turism

Resursele naturale și istorice din districtul Silistra creează oportunități de a dezvolta aproape toate tipurile de turism - recreativ, cognitiv, cultural, religios, ecologic, rural, de vânătoare, sportiv etc. Cu toate acestea, turismul nu este încă un sector economic semnificativ în municipalitățile din district.⁴² În aria Silistrei, numărul structurilor de primire turistică cu funcțiune de cazare au evoluat în perioada de referință 2015-2019 astfel: 20 de unități de cazare în 2015, 17 în 2016, 15 în 2017, 16 în 2018 și 28 în 2019, an în care se vede o îmbunătățire a stării de fapt și un interes crescut al actorilor locali de a primi vizitatori.

În ceea ce privește înoptările la nivelul fiecărui an din aceeași perioadă referită (Tabel 7), constatăm o solicitare crescută de locuri de cazare începând cu 2018, oferta fiind mai mică decât

⁴¹ Sursa: prelucrări valorice www.NSI.bg, 2014.

⁴² Strategia de Dezvoltare a Districtului Silistra pentru 2018-2020.

cererea, iar solicitarea menținându-se constantă și cu un an înainte de închiderea activităților de turism datorită crizei mondiale de sănătate.

Domeniu: turism	Indicatori	Ani				
		2015	2016	2017	2018	2019

Unități de cazare (număr)	20	17	15	16	28
Total înnoptări (număr)	33 013	30 902	26 556	31 418	44 536

Tabel 7. Indicatori de ofertă și cerere în piața turistică din districtul Silistra, în 2015-2019.

Sursa: <https://www.nsi.bg/en/content/11439/district-silistra>; Date statistice turism 2015-2019.

În perioada 2013-2015, numărul unităților de cazare din districtul Silistra s-a menținut anual la 20, în scădere cu trei în 2016, când a ajuns la 17, an în care s-a înregistrat un total de 323 camere și 604 locuri de cazare (paturi)⁴³. Pentru afacerile turistice locale, cel mai reușit a fost anul 2015. Atunci s-a extins oferta locurilor de cazare chiar pe aceeași structură a unităților de primire; astfel, s-au înregistrat 33.013 de înnoptări, cu venituri de 1.354.803 leva, cea mai mare valoare din perioada referită. În general, atât numărul de vizitatori, cât și înnoptările au scăzut în această perioadă.

În acest interval de patru ani, 2013-2016, s-a înregistrat un număr total de 127.681 de înnoptări pe total district, din care 19% au fost străini (anume, 24590 vizitatori). Totalul sosirilor în structurile de primire a fost de 89.191 de turiști, 14.930 fiind străini. Veniturile din înnoptări s-au ridicat la 5.079.538 leva.

Structura unităților de primire din district, la nivelul anului 2016, majoritar alcătuită din hoteluri și moteluri (76%) era distribuită astfel: 13 - în orașul Silistra; 3 - în orașul Tutrakan; 1 - în localitatea Kaynardzha, fără a fi semnalate oficial alte unități de cazare sau adăpost. În ultimii ani, proiectele și investițiile private au dus la construirea câtorva noi case de oaspeți și hoteluri de familie în acest spațiu al Dunării. Astfel, în municipalitatea Alfatar - 1 hotel de familie; în municipalitatea Dulovo - 2 hoteluri. Municipalitățile Sitovo și Glavinitsa, aflate în zona rurală, nu figurează oficial cu date legate de unități de cazare.⁴⁴

⁴³ Conform statisticii bulgare, Tabel 24 din Strategia de Dezvoltare a Districtului Silistra pentru 2018-2020.

⁴⁴ Strategia de Dezvoltare a Districtului Silistra pentru 2018-2020.

Situația recentă - înregistrată în anul dezlănțuirii pandemiei de SARS Cov2 - a mișcării turistice din aria Silistrei comparativ cu cea a altor districte din aceeași UAT și cu cea per ansamblul Bulgariei va fi sintetizată în continuare (Tabelul 8.) Astfel, în ceea ce privește structurile de primire cu funcțiune de cazare în anul 2020⁴⁵, față de un total de 3317 unități la nivelul întregii Bulgarii, Regiunea Nord-Centrală număra 286, dintre care 25 se găsesc în districtul Silistra - penultimul, din acest punct de vedere, în lista celor cinci districte componente ale regiunii. În cazul locurilor de cazare în funcțiune, dintr-un total de 281.666 pe țară, 12.427 se regăsesc la nivelul regiunii, dintre care 787 sunt operaționale în Silistra.

Cât privește volumul înnoptărilor în anul 2020, doar 5% din totalul înnoptărilor la nivelul regiunii s-au înregistrat în district (adică 26.115), din care 2.570 au fost făcute de turiști străini. Anul 2020 a adus la nivelul Bulgariei venituri din înnoptări în valoare de 645.544.880 leva, din care, de pe urma vizitatorilor străini, 315.517.867 leva; la nivelul regiunii, s-au înregistrat venituri de 20.257.488 leva, din care străinii au adus 4.750.416 leva, iar la nivelul districtului Silistra, veniturile obținute din înnoptări au fost de 1.081.373 leva, din care, la capitolul străini, s-au obținut 139.213 leva.

Valorile indicatorilor marcați în districtul Silistra sunt cele mai mici comparativ cu celelalte districte componente ale regiunii bulgare, ceea ce arată ineficiența activității turistice și nevoia stringentă de schimbare a imaginii silistrene și de implementare a unui management de destinație. Aceste deziderate pot funcționa într-un cadru mai larg, al regiunii transfrontaliere de la Dunăre, alături de județul românesc Călărași.

Zone	Structuri de primire cu funcțiune de cazare	Locuri de cazare	Locuri-nopti de cazare disponibile	Număr înnoptări		Număr sosiri în structuri de primire		Venituri din înnoptări (leva)	
				Total	Din care străini	Total	Din care străini	Total	Din care străini
Centru Nord	286	12 427	3 422 433	515 240	92 728	256 989	31 625	20 257 488	4 750 416
Veliko Tarnovo	123	5 307	1 432 213	224 109	48 697	107 836	14 249	8 855 270	2 388 320
Gabrovo	62	3 265	823 451	110 852	5 868	57 328	2 242	3 671 508	323 625
Razgrad	19	813	230 195	63 807	19 007	19 757	3 241	2 483 613	907 406
Ruse	57	2 255	678 208	90 357	16 586	54 937	10 400	4 165 724	991 852
Silistra	25	787	258 366	26 115	2 570	17 131	1 493	1 081 373	139 213

Tabel 8. Mișcarea turistică din Silistra, Regiunea Nord-Centrală și Bulgaria în 2020.

Sursa: NSI-Bulgaria; Date statistice anuale.

⁴⁵ NSI-Bulgaria; Date statistice anuale.

Capitolul 3. Potențialul turistic al regiunii

3.1. Atracții naturale

În zona Silistra - Călărași întâlnim o diversitate a ariilor naturale protejate, respectiv rezervații naturale, rezervații forestiere, rezervații faunistice, situri Natura 2000 și monumente ale naturii. Regiunea este caracterizată de o mare biodiversitate și de peisaje naturale diverse.

BG0002062 - Ludogorie/ Bulgaria

Zona este habitat pentru 115 specii de păsări, dintre care 22 sunt listate în Cartea Roșie a Bulgariei (1985). Dintre păsările care apar aici, 51 de specii sunt de interes european pentru conservare (SPEC - BirdLife International, 2004), 2 dintre acestea fiind listate în categoria SPEC 1 ca fiind amenințate la nivel global (vulturul imperial/aquila heliaca și cristelul de câmp/crex crex), 18 în SPEC 2 și 32 din SPEC 3 ca specii amenințate în Europa. Zona oferă habitate adecvate pentru 31 de specii, incluse în anexa 2 la Legea biodiversității, care necesită măsuri speciale de conservare, dintre care 29 sunt enumerate și în anexa I la Directiva Păsări. Ludogorie este unul dintre cele mai importante situri la scara Uniunii Europene pentru conservarea unui complex de 9 specii care se înmulțesc acolo - vultur acvatic mic/aquila pomarina, gaia neagră/milvus migrans, șorecarul mare. buteo rufinus, călifarul roșu/tadorna ferruginea, ciocârlia de pădure/lullula arborea, presura de grădină/emberiza hortulana, păpăluda/caprimulgus europaeus, dumbrăveanca/coracias garrulus și sfrânciocul cu frunte neagră/lanius minor. Majoritatea acestor specii preferă habitate limită între păduri și zone deschise sau habitate mozaic. O mulțime de păsări de pradă se reproduc și în Ludogorie într-un număr considerabil, folosind pădurile și văile stâncoase ale râului pentru cuibărit și pajiștile și terenurile arabile pentru hrănire.

Teritoriul Ludogorie nu este protejat de legislația națională privind conservarea naturii. Există doar trei arii protejate destinate conservării peisajelor tipice, care acoperă mai puțin de 1% din teritoriul sitului. Aproximativ 40% din suprafață este acoperită de site-ul Ludogorie CORINE, care a fost înființat în 1998 datorită valorii sale pentru habitate rare, amenințate, specii de plante și animale, inclusiv păsări. În 2005 a fost de asemenea desemnată zonă importantă pentru păsări de către BirdLife International.

Zona se află în nord-estul Bulgariei și corespunde cu cea a regiunii geografice Ludogorie, dar acoperă și părți din vestul Dobrogei. Acesta include teritoriile a 14 municipalități din districtele Ruse, Silistra și Razgrad. Relieful este simplu-deluros cu formele tipice de albie de râu uscate, suprafețe de loess și câmpuri carstice. Jumătate din teritoriul zonei este ocupat de păduri, iar cealaltă jumătate - de terenuri agricole cu o mică parte de pășuni. Pădurile sunt amestecate - tei argintiu, carpen sau cer, pe alocuri cu stejar, fag sau jugastru. Există, de asemenea, loturi mari de plantații artificiale de salcâm.

BG0002048 - Suha Reka/ Bulgaria

Suha Reka găzduiește 193 de specii de păsări, dintre care 58 sunt listate în Cartea Roșie a Bulgariei (1985). Dintre păsările care apar aici, 90 de specii sunt de interes european pentru conservare (SPEC - BirdLife International, 2004), 10 dintre acestea fiind listate în categoria SPEC 1 ca fiind amenințate la nivel global, 24 în SPEC 2 și 56 în SPEC 3 ca specii amenințate în Europa. Zona oferă habitate adecvate pentru 72 de specii, incluse în anexa 2 la Legea privind biodiversitatea, care necesită măsuri speciale de conservare, dintre care 66 sunt enumerate și în anexa I la Directiva Păsări. Albia râului uscat Suha Reka este una dintre cele mai importante zone din țară pentru călifarul roșu/*tadorna ferruginea*, șorecarul mare/*buteo rufinus*, acvila țipătoare mică/*aquila pomarina* și buha/*bubo bubo*, unde aceste specii se înmulțesc în număr considerabil. Un complex de specii, tipice pentru habitate deschise și de tranziție sunt prezentate în zonă, cu populații de reproducere semnificative, de asemenea, presura de grădină/*emberiza hortulana*, dumbrăveanca/*coracias garrulus*, ciocârlia de stol/*calandrella brachydactyla*, ciocârlia de pădure/*lullula arborea*, fâsa de câmp/*anthus campestris*, pasărea ogorului/*burchinus oediconemus*, silvia porumbacă/*sylvia nisoria*, sfrânciocul cu frunte neagră/*lanius minor*.

Suha Reka este unul dintre cele mai semnificative coridoare pentru păsările migratoare din Dobrudzha și un sit tipic de migrare pentru berze și păsări de pradă pe ruta de migrație Via Pontica. Peste 37000 de berze și 5000 de rapitori trec în fiecare an prin zonă în timpul migrației de toamnă. Unele dintre păsări continuă spre valea râului Provadiyska, iar altele continuă spre valea râului Batova.

Legea națională privind conservarea naturii nu protejează teritoriul Suha Reka în practică. Există doar două zone protejate, destinate protejării peșterilor, care sunt foarte mici. În 1997, zona a fost desemnată ca zonă importantă pentru păsări de către BirdLife International. În 1998 a devenit parte a site-ului CORINE datorită valorii sale europene pentru habitatele rare, amenințate, speciilor de plante și animale, inclusiv păsări. SPA-ul propus se învecinează cu o zonă de protecție specială propusă în România.

Situl acoperă valea Suha Reka și albiile sale fluviale uscate adiacente, stâncile și crestele stâncoase. Acesta este situat în Dobrudzha, nordul orașului Dobrich, și acoperă secțiunea din satul Karapelit din sud până în satul Kranovo din nord. Râul dispare aproape în întregime pe terenul carstic. Între satele Efreytor Bakalovo și Brestnitsa formează un rezervor lung de aproximativ 7-8 km. Dealurile de-a lungul albiei sunt acoperite cu păduri de stejar, mai rar doar cer și mai des păduri mixte de cer și carpen, în locuri cu amestec de mojdrean. Zonele deschise din jurul văii sunt ocupate de terenuri agricole și pășuni, acoperite de variațiuni de iarbeuri. Stâncile și crestele stâncoase sunt în principal calcare, cu înălțimea medie de aproximativ 20 m și numeroase nișe, cornișe și peșteri mici.

BG0002064 - Garvansko Blato/ Bulgaria

În ciuda suprafeței sale mici, mlaștina Garvansko găzduiește 26 de specii de păsări, dintre care 8 sunt listate în Cartea Roșie a Bulgariei (1985). Dintre păsările care apar aici, 5 specii sunt de interes european pentru conservare (SPEC - BirdLife International, 2004), 1 dintre acestea fiind listată în categoria SPEC 1 ca fiind amenințată la nivel global, 1 în SPEC 2 și 3 în SPEC 3, ca specii amenințate în Europa. Zona oferă habitate adecvate pentru 6 specii, incluse în anexa 2 la Legea biodiversității, care necesită măsuri speciale de conservare, dintre care 3 sunt enumerate și în anexa I la Directiva Păsări. Mlaștina este unul dintre cele mai importante site-uri din țară, la scara

Uniunii Europene, a raței roșii/aythya nyroca, care se reproduce aici. Alte specii de păsări acvatice se înmulțesc în număr mare, cum ar fi corcodelul cu gât roșu/podiceps grisegena, stârcul pitic/Ixobrychus minutus și piciorongul/himantopus himantopus.

Aproape tot teritoriul mlaștinii Garvansko a fost desemnat drept zonă protejată în 1985 pentru a proteja speciile rare și amenințate de plante și păsări de apă. A fost desemnat ca sit CORINE în 1998 datorită valorii sale europene pentru speciile de plante și animalele rare și amenințate. În 2005 a fost desemnată ca zonă importantă pentru păsări de către BirdLife International.

Mlaștina Garvansko este situată în nord-estul Bulgariei, la aproximativ 30 km la vest de Silistra, pe malul Dunării, în zona satelor Garvan și Popina. Ocupă o zonă inundată de Dunăre într-o declinație de relief între satele menționate mai sus. În trecut, era legată de râu. În zilele noastre, există un dig în partea sa de nord. În prezent, mlaștina are o suprafața de 48,43 ha cu adâncimea apei care nu depășește 0,7-0,8 m. Malurile sale sunt acoperite cu vegetație, în special cu stuf.

BG0002030 - Kompleks Kalimok/ Bulgaria

Bazinele de pește Kalimok sunt unul dintre locurile cheie de importanță internațională pentru păsările de apă de-a lungul Dunării. Zona găzduiește 188 de specii de păsări, dintre care 61 sunt listate în Cartea Roșie a Bulgariei (1985). Dintre păsările care apar acolo, 85 de specii sunt de interes european pentru conservare (SPEC - BirdLife International, 2004), 9 dintre acestea fiind listate în categoria SPEC 1 ca fiind amenințate la nivel global, 18 în SPEC 2 și 58 în SPEC 3, ca specii amenințate în Europa. Zona oferă habitate adecvate pentru 71 de specii, incluse în anexa 2 la Legea privind biodiversitatea, care necesită măsuri speciale de conservare, dintre care 64 sunt enumerate și în anexa I la Directiva Păsări. Bazinele de pește au o importanță globală pentru rața roșie/aythya nyroca și pentru pelicanul creț/pelecanus crispus. Una dintre cele două colonii existente de piciorong/himantopus himantopus de-a lungul fluviului Dunărea este situată aici.

În timpul sezonului de reproducere, complexul Kalimok este unul dintre cele mai importante site-uri din țară la nivelul Uniunii Europene pentru rața roșie, stârcul de noapte/nycticorax nycticorax, egreta mică/egretta garzetta, stârcul galben/ardeola ralloides, buhaiul de baltă/botaurus stellaris, lopătar/platalea leucorodia, dumbrăveanca/coracias garrulus, precum și pentru trei specii de chiră - chiră de baltă/sterna hirundo, chirighița cu obraz alb/chlidonias hybridus și chirighița neagră/chlidonias niger.

Complexul este un loc constant de reproducere și hrănire pentru o pereche de vulturi cu coadă albă/haliaeetus albicilla. În timpul migrației, un număr considerabil de berze albe/ciconia ciconia și Ibis lucios/plegadis falcinellus se concentrează în regiune. În această perioadă și iarna, bazinele de pește sunt un loc de importanță globală pentru cormoranul mic/phalacrocorax pygmeus și gâsca de vară/anser anser; sunt un loc important pentru iernarea cocoșarului/turdus pilaris. Iarna se concentrează cantități mari de păsări de apă, inclusiv gâsca cu gât roșu/branta ruficollis și gârlița mare/anser albifrons etc.

Aproximativ 63% din teritoriul complexului Kalimok se află sub protecție prin legea națională „Kalimok-Btushlen”. Zona protejată a fost desemnată în 2001 pentru a proteja ecosistemele și peisajele tipice, precum și pentru a proteja speciile de plante și animale amenințate. O mică parte a zonei, aproximativ 8%, a fost numită în 1998 sit CORINE datorită valorii sale europene pentru habitate, specii rare și amenințate de plante și animale, inclusiv păsări. În

1989, zona a fost desemnată ca zonă importantă pentru păsări de către BirdLife International. SPA-ul propus se învecinează cu o zonă de protecție specială propusă în România.

Complexul Kalimok include o mare fostă mlaștină dunăreană, transformată în bazine de pește, Insula Bezimenen, acoperită cu păduri fluviale și secțiunea malului Dunării dintre ele. Se află la nord de satul Nova Cherna. În anii 1950 mlaștina a fost drenată prin construirea unui dig care a separat-o de Dunăre și a săpat canalele de drenaj. Deoarece terenurile nu erau potrivite pentru agricultură, au fost înființate bazine de pește cu iazurile împărțite de pajiști umede și mlaștinoase în două părți - estică și vestică. Iazurile seacă periodic, iar nivelul apei este menținut prin pomparea apei din Dunăre. Din motive economice, bazinele piscicole sunt în prezent abandonate. Principalul habitat este format din bazinele de pește, a căror suprafață este aproape în întregime acoperită de vegetație de mlaștină, dominată de variațiuni de papură și rogoz. Malurile bazinului și digurile sunt acoperite cu stuf. Malurile canalului de scurgere sunt, de asemenea, acoperite cu stuf, în locuri intercalate cu salcii. Între râu și bazinele de pește există o pădure riverană inundată periodic de salcii *Salix* spp. și plopi *Populus* spp., cu plante subțiri și cățărătoare bogate. Insula Bezimenen este în întregime acoperită de păduri riverane, în principal de salcia albă *Salix alba* și plopul alb *Populus alba*.

BG0002039 - Harsovska Reka/ Bulgaria

Harsovska Reka găzduiește 109 specii de păsări, dintre care 23 sunt listate în Cartea Roșie a Bulgariei (1985). Dintre păsările care apar acolo, 47 de specii sunt de interes european pentru conservare (SPEC - BirdLife International, 2004), 1 dintre acestea fiind listată în categoria SPEC 1 ca fiind amenințată la nivel global, 15 în SPEC 2 și 45 în SPEC 3, ca specii amenințate în Europa. Zona oferă habitate adecvate pentru 31 de specii, incluse în anexa 2 la Legea privind biodiversitatea, care necesită măsuri speciale de conservare, dintre care 30 sunt enumerate și în anexa I la Directiva Păsări. Albia uscată a râului Harsovska este unul dintre cele mai importante locuri din țară pentru călifarul roșu/tadorna ferruginea, uliul cu picioare scurte/accipiter brevipes, gaia neagră/ *milvus migrans*, acvila țipătoare mică/aquila pomarina și șorecarul mare/buteo rufinus, unde aceste specii se înmulțesc într-o cantitate considerabilă.

Un complex de specii, tipic habitatelor deschise și de tranziție, sunt prezente în Harsovska Reka și cu populații semnificative de reproducere - presura de grădină/emberiza hortulana, dumbrăveanca/coracias garrulus, ciocârlia de pădure/lullula arborea, fâsa de câmp/*Anthus campestris*, sfrânciocul roșiatic/*lanius collurio* și sfrânciocul cu frunte neagră/*lanius minor*.

Cu mulți ani în urmă, regiunea găzduia vulturul sur/*gyps fulvus* și acvila de munte/aquila chrysaetos. Păsările în creștere folosesc valea uscată a Harsovska Reka ca un coridor de migrație, parte a căii de migrație Via Pontica. În ciuda faptului că nu s-au făcut studii complete cu privire la migrația din zonă, se știe că aici trec berze albe/*ciconia ciconia*, precum și rapitoare, inclusiv eretele alb/*circus macrourus*, o specie amenințată la nivel global.

Harsovska Reka nu are statut de protecție legală în conformitate cu legislația bulgară de conservare a naturii. În 1997 a fost desemnată ca zonă importantă pentru păsări de către BirdLife International. În 1998, aproximativ 80% din zonă a fost numită sit CORINE datorită valorii sale europene pentru habitatele rare, amenințate, speciile de plante și animale, inclusiv păsări.

Albia stâncoasă a râului Harsovska Reka, situată în Dobrudzha, la sud-est de orașul Silistra. Zona reprezintă o vale a râului uscat, unde apele dispar pe terenul carstic. O parte considerabilă a văii (în principal vârfulurile dealurilor) este acoperită de păduri de stejar. Albia râului este acoperită

cu păduri mixte de carpen și jugastru, unele păduri secundare și arbuști de cărpiniță, precum și plantații de plop. Valea este relativ dreaptă, dar în satul Kutlovitsa face multe coturi. În multe locuri de-a lungul albiei există roci mici și masive stâncoase, care în capetele sudice și nordice ale zonei se ridică la 60-70 m.

BG0002065 - Blato Malak Preslavets/ Bulgaria

În ciuda suprafeței sale reduse, Malak Preslavets susține 56 de specii de păsări, dintre care 7 sunt listate în Cartea Roșie a Bulgariei (1985). Dintre păsările care apar aici, 20 de specii sunt de interes european pentru conservare (SPEC - BirdLife International, 2004), 1 dintre acestea fiind listată în categoria SPEC 1 ca fiind amenințată la nivel global, 2 în SPEC 2 și 17 în SPEC 3, ca specii amenințate în Europa. Zona oferă habitate adecvate pentru 14 specii incluse în anexa 2 la Legea privind biodiversitatea, care necesită măsuri speciale de conservare, dintre care 13 sunt enumerate și în anexa I la Directiva Păsări. Datorită adâncimii sale mici, lacul un loc bun pentru nufăr și reprezintă astfel o bază bună pentru speciile care se reproduc aici - chirighița cu obraz lab/ *chlidonias hybridus*, găinușa de baltă/*gallinula chloropus* și lișița/fulica atra. Centura de stuf din jurul lacului este considerabil mai mică. Acesta este motivul pentru care speciile care se reproduc aici sunt mult mai puțin numeroase decât în celelalte zone umede din regiune, care sunt dominate de stuf. Malak Preslavets este unul dintre cele mai importante site-uri la scara Uniunii Europene pentru chiră de mare. Aici se înmulțesc și stîrcul pitic/*ixobrychus minutus*, călifarul roșu/*tadorna ferruginea* și uliul cu picioare scurte/*accipiter brevipes*.

Malak Preslavets este situat în nord-estul Bulgariei, la 33 km la vest de Silistra, pe malul Dunării, în satul Malak Preslavets. Altitudinea sa este de aproximativ 13 m. Este un lac cu un nivel constant al apei, menținut de apele carstice și de precipitații. Pe partea sa dunăreană există un dig cu ecluză. Bazinul de apă are o adâncime de aproximativ 4 m. Malurile sale sunt acoperite cu stuf, iar suprafața apei este parțial acoperită de vegetație plutitoare dominată de nuferi albi. La vest și la est există dealuri joase, acoperite de păduri naturale cu frunze late, dominate de teiul argintiu.

ROSPA0012, Brațul Borcea/ România

Are o suprafață de 13097 ha și se află pe teritoriul a 2 județe: Călărași și Ialomița. Fluviul Dunărea, care delimitează județul Călărași la est, curge pe două brațe: Borcea pe stânga (pe langa Fetești, Bordușani, Făcăieni, Vlădeni) și Dunărea Veche pe dreapta, acestea reunindu-se într-un singur curs la 3 km sud de Giurgeni.

Între aceste brațe se află Balta Borcei sau Ialomiței, care, înainte de 1960, era formată din mlaștini, lacuri, bălți și porțiuni de uscat (grinduri), pe care creșteau păduri de luncă. Ulterior, ca urmare a politicii de dezvoltare agrară a României din perioada regimului comunist, o mare parte din insulă a fost desecată și a căpătat utilizare agricolă și doar pe margini utilizare forestieră. În zona sitului Brațul Borcea cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 42 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 58 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 7 specii de păsări periclitare la nivel global.

ROSPA0021, Ciocănești – Dunăre/ România

Are o suprafață de 904 ha. Situl Ciocănești - Dunăre cuprinde arealul fermei Boianu, cu o suprafață de 220ha, care este profilată pe producerea de puiet de pește, formată din 12 bazine mici, înconjurate de diguri și canale cu vegetație submersă abundentă.

Pe canale există fâșii înguste de stuf și alte plante palustre emerse. În împrejurimi se întind pășuni, culturi agricole și plantații de plop. La o distanță de cca. 3km pe malul Dunării, spre sud, există o pădure naturală de luncă. De asemenea, pe ostrovul Ciocănești, declarat și rezervație naturală din 2004, pădurea de luncă are o vârstă destul de mare și, întrucât din punct de vedere al lucrărilor forestiere nu au avut loc intervenții în ultimii 50 de ani, are o valoare științifică deosebită. În zona sitului Ciocănești – Dunăre cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 29 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 62 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 5 specii de păsări periclitare la nivel global.

ROSPA0038, Dunăre – Oltenița/ România

Are o suprafață de 5951 ha și se află pe teritoriul a 2 județe: Călărași și Giurgiu. Situl se află pe Dunăre între km 451 și km 430 și include atât porțiunea de Dunăre cuprinsă între Căscioarele-Chirnovi-Oltenița cât și terenul agricol ce face parte din incinta indiguită Greaca-Argeș-Chirnovi. Zona cuprinde și ostroavele Albina și Georgescu, administrate de Ocolul Silvic Mitreni (Direcția Silvică Călărași).

În zona sitului Dunăre-Oltenița cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 28 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 61 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 4 specii de păsări periclitare la nivel global.

ROSPA0039, Dunăre-Ostroave/ România

Are o suprafață de 16224 ha și se află pe teritoriul a 2 județe: Călărași și Constanța. Ostroavele din lunca Dunării sunt acoperite de păduri naturale de luncă și plantații (cu o pondere de peste 50%), care includ mai multe tipuri de habitate de pădure și tufărișuri de luncă.

În perimetrul sitului se află aria protejată Punctul fosilifer de la Cernavodă, monument al naturii, unde apar la zi depozite cretacice inferioare cu o faună fosilă bogată, reprezentată prin 72 specii de corali, bivalve, gasteropode, brachiopode. Trei dintre ostroavele acestui sit sunt declarate și rezervații naturale: Ciocănești, Haralambie și Șoimu, ce urmează a fi descrise mai jos. În zona sitului Dunăre-Ostroave cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 38 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 36 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 5 specii de păsări periclitare la nivel global.

ROSPA0051, Iezerul-Călărași/ România

Are o suprafață de 4024 ha. APSA Iezer Călărași este situată pe teritoriul comunei Cuza-Vodă, municipiul Călărași. Este un lac de origine naturală rămas după asanarea parțială a vechiului și întinsului Iezer Călărași. Acesta a fost supus unor modificări artificiale în scopul exploatării sale ca fermă piscicolă (îndiguire produsă în anii 1960). Suprafața luciului de apă este de aproximativ 550 ha. Iezerul este alimentat cu apă din Dunăre prin canale artificiale. Pe malul lacului mare se află un brâu de stuf și papură de peste 4ha. În jurul lezerului se întind pajiști, unele relativ umede, precum și culturi agricole.

În zona sitului Iezerul-Călărași cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 32 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 60 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 7 specii de păsări periclitare la nivel global. Aria naturală se suprapune sit-ului Natura 2000 - Iezerul Călărași, iar din iulie 2012 este protejată ca zonă umedă, prin Convenția internațională de la Ramsar.

ROSPA0055, Lacul Gălățui/ România

Are o suprafață de 908 ha. Lacul Gălățui se află între satul Rasa și Bogata, ce aparțin comunei Grădiștea, suprafața lacului fiind de aproximativ 610 ha. Este amenajat ca iaz piscicol și este lipsit de vegetație palustră. În zona sitului Lacul Gălățui cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 16 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 61 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 3 specii de păsări periclitare la nivel global.

ROSPA106, Valea Mostiștea/ România

Are o suprafață de 4379 ha. Cuprinde cel mai întins lac din județ, de aproximativ 1860 ha. Ridicarea nivelului apei prin supraînălțarea digurilor inițiale a dus la dispariția aproape completă a stufului și a altor plante palustre emerse.

În perioada de migrație a păsărilor situl găzduiește mai mult de 20.000 de exemplare de păsări de baltă. În zona sitului Valea Mostiștea cuibăresc, se hrănesc sau se odihnesc aproximativ 26 de specii de păsări protejate prin Directiva Păsări 79/409/CEE, 47 de specii listate în anexa Convenției privind speciile migratoare de la Bonn și 5 specii de păsări periclitare la nivel global.

ROSPA0136 Oltenița-Ulmeni/ România

Acest sit gazduiește efective importante ale unor specii de păsări protejate. Sunt protejate 12 specii de păsări, populații de berze albe care cuibăresc în vecinătatea sitului și se hrănesc în incinta agricolă Ulmeni-Spantov-Mânăstirea. De asemenea, în perioada estivală se pot observa aglomerări de exemplare imature (indivizi în al doilea an de viață care nu sunt încă apti pentru reproducere) care se hrănesc în această zonă.

Situl este important mai ales în perioadele de migrație și iarna pentru populațiile speciilor de păsări acvatice care se hrănesc în zonele agricole sau care folosesc ostroavele ca loc de refugiu. Este importantă menținerea apei în bazinele orezăriilor din perimetrul sitului. Bazinele inundate mențin numerele mari de păsări acvatice care sunt importante pentru sit. Folosirea în exces a pesticidelor în zonă reprezintă un risc potențial pentru avifauna zonei.

ROSCI0022, Canalele Dunării/ România

Are o suprafață de 26064 ha și care se află pe teritoriul a 3 județe: Călărași, Ialomița și Constanța. Situl prezintă o mare diversitate de habitate protejate incluzând pajiști, tufărișuri și păduri excluse de la intervenții silvice, multe putând fi considerate încă virgine, în special cele de pe ostroave.

ROSCI0131, Oltenița-Mostiștea-Chiciu/ România

Are o suprafață de 11930 ha. Situl propus cuprinde suprafețe ocupate de culturi agricole, păduri, perdele de protecție a malurilor, lacuri, terenuri degradate și pajiști. Comparativ cu fauna mamiferelor, păsările sunt cele mai numeroase, aici având condiții propice de hrană, de odihnă, reproducere și cuibărit.

ROSCI0319, Mlaștina de la Fetești/ România

Este o zonă umedă (mlaștină) în județul Călărași, cu habitate caracteristice speciei *Lutra lutra*. De asemenea, tot aici sunt prezente 3 specii de amfibieni de interes conservativ dar și alte 12 specii importante de reptile și amfibieni.

Vulnerabilitate: pierderea și distrugerea habitatului ca rezultat a suprapășunatului, a lipsei pășunatului, a activităților de exploatare forestieră, a dragării și drenării habitatului umed, a activităților industriale, a exploatării miniere de suprafață, a dezvoltării teritoriale, a circulației, a turismului necontrolat, a poluării prin îngrășăminte chimice, depozitare de deșeuri menajere sau industriale.

ROSCI0343, Pădurile din Sivostepa Mostiștei/ România.

Situl este localizat în regiunea biogeografică stepică, în tinutul Câmpiei Române, subținutul Câmpiei Bărăganului, la o altitudine cuprinsă între 40 și 70 m. Forma de relief este câmpia medie, iar configurația terenului este plană. Pe 45% din suprafața sitului vegetează arborete naturale, diferența fiind deținută de plantații cu specii alohtone - salcâm, stejar rosu, malin american etc..

ROSCI0088, Gura Vedei-Șaica-Slobozia/ România

Situat în lunca inundabilă a Dunării, situl este considerat o zonă umedă importantă din punct de vedere conservativ, zăvoaietele cu salcie și plop alb și pădurile ripariene mixte cu stejar, ulm și frasin din lungul marilor râuri fiind habitate de interes comunitar. Situl include rezervația naturală Ostrovul Gâsca-Năsturelu.

Mozaicul de habitate acvatice și terestre favorizează prezența unei diversități biologice ridicate. Sunt semnalate șapte specii de mamifere și două specii de amfibieni de interes comunitar. Speciile de mamifere sunt reprezentate de cinci specii de lilieci (liliacul cărămiziu, liliacul mic cu potcoavă, liliacul cu potcoavă Mehely, liliacul comun, liliacul cu aripi lungi), vidră și popândău. Ecosistemele acvatice și habitatele asociate acestora favorizează prezența unei bogate faune piscicole. Menționăm prezența în sit a 11 specii de pești de interes comunitar: avat, porcușor de nisip, boarță, dunăriță, țipar, zvârlugă, răspăr, fusar, pietrar, ghiborț, scrumbie de Dunăre. Îmbinarea între ecosistemele acvatice și terestre favorizează prezența a peste 400 de specii de nevertebrate, de interes comunitar fiind scoica de râu.

Rezervații naturale

Rezervația naturală Srebărna/Bulgaria Parcul Biosferei Srebarna este situată în apropierea satului Srebarna, municipiul Silistra, mai exact la 2 km sud de Dunăre și la 16 km vest de orașul Silistra. Faima Parcului este dată de faptul că se află exact pe ruta păsărilor migratoare din Europa spre Africa – Via Pontica și, pe de altă parte, de speciile unice și diverse de păsări de apă care trăiesc aici. Parcul acoperă Lacul Srebarna și împrejurimile sale – aproximativ 660 de hectare de zonă păzită și o zonă-tampon de circa 540 de hectare.

Srebarna este inclusă în Registrul zonelor protejate prin Decretul Consiliului de Miniștri. Lacul Srebarna este inclus în Lista patrimoniului mondial UNESCO și în Lista habitatelor pentru păsări importante din Europa (zone protejate ale rețelei ecologice naționale în sensul Legii privind diversitatea biologică).

Rezervația adăpostește 22 de specii rare, vulnerabile sau pe cale de dispariție de animale și plante, în conformitate cu Lista Roșie Europeană de animale și plante amenințate la nivel mondial și 149 de specii în conformitate cu Cartea Roșie a Bulgariei. Există 41 de specii de mamifere, 11 specii de reptile și 10 specii de amfibieni, 24 de specii de pești și – lucrul pentru care Parcul de la Srebarna este renumit – 221 de specii de păsări care cuibăresc aici. Acestea includ pelicanul dal-matin, cormoranul mic, țigănușul, lopătarul, lebăda mută, stârcul roșu, gâsca cu cap alb, gâsca cu gât roșu, gâsca cenușie, rața, eretele de stuf. Aici este singurul loc tradițional de reproducere al egretei mari. Rezervația este, de asemenea, bogată în plante. Are stuf și alte 139 de specii de plante, dintre care 13 sunt rare și protejate de extincție. Există aici specii endemice de broaște, de sălcii și multe altele.

Insulele plutitoare de stuf (plauri) sunt un alt lucru interesant care poate fi văzut în Lacul Srebarna. Aceste insule, numite „kochki” de către populația locală, nu se scufundă niciodată, deoarece urmează mișcarea verticală a apei. Acest lucru face viața mai ușoară pentru păsările care locuiesc pe lac, pentru că își fac cuiburile pe aceste insule în mișcare.

În ianuarie 2018, au fost observați și vulturi pe teritoriul rezervației. Prădătoarele folosesc rezervația ca bază alimentară. Păsările mănâncă pești, găște și rațe mici. Uneori, fură prada altor păsări, precum vulturii pescari. Ei urmăresc și păsările care se scufundă sub apă. Vulturii cuibăresc în copacii bătrâni, înalți din jurul iazurilor.

În Srebarna se găsește și un muzeu de istorie naturală, unde pot fi văzute exemplare împăiate din fauna lacului. O altă atracție interesantă este posibilitatea oferită turiștilor de a urmări păsările prin intermediul unei camere video amplasate pe lac. De asemenea, în jurul rezervației este creat un drum ecologic, unde vizitatorii se pot bucura de priveliștea plăcută din foișoarele de observare special construite sau se pot relaxa pe pajiștile de agrement.

Ostrovul Ciocănești/ România reprezintă o insula situată pe Dunăre, în dreptul localității cu același nume. A fost declarată rezervație naturală, reprezentând o arie de protecție specială avifaunistică ce ocupă o suprafață de 206,7 ha. Conține habitate de apă dulce, cu specii de vegetație și faună protejate. În cadrul rezervației sunt permise doar activitățile de cercetare, ecoturism și educare.

Ostrovul Haralambie/ România reprezintă o mică insula situată pe Dunăre. Acesta a fost declarat rezervație naturală și ocupă o suprafață de 44,9 ha. Rezervația este încadrată în regiunea biogeografică - stepa, în ecoregiunea Lunca inundabilă a Dunării. Conține habitate de apă dulce, cu specii de vegetație și faună protejate. Pădurea de esență moale se află într-un proces de regenerare pe mai mult de 50% din suprafața ostrovului. În partea de amonte a ostrovului se găsesc arbori bătrâni de ulm.

Ostrovul Șoimul/ România reprezintă o mică insulă situată pe Dunăre, în dreptul localității Dichiseni. Este o rezervație naturală încadrată în regiunea biogeografică-stepa, în ecoregiunea Lunca inundabilă a Dunării ce ocupă o suprafață de 20,1 ha. Aceasta conține habitate de apă dulce, cu specii de vegetație și faună protejate. Aici domină pădurea ripariană de esență moale cu salcie.

Pădurea Ciornuleasa/ România, rezervație forestieră din Bărăganul Mostiștei cu o suprafață de 73,2 ha, un tip de pădure unic în spațiul Bărăganului prin bogăția speciilor de

vegetație arborescentă și prin valorosul fond cinegetic existent aici (iepuri, mistreți, căprioare, fazani). Pădurea este un punct de atracție pentru vânători.

Pădurile Caiafele și Moroiu/ România, rezervații naturale faunistice (15 km sud de podul de la Cernavodă). În aceste păduri inundabile (unice în țara noastră) se remarcă sălciile bătrâne, plopii seculari și lianele. Pădurile sunt importante zone de cuibărit pentru diferite păsări (unele dintre ele aflate sub protecția legii).

Lunca Dunării / România situată la o distanță de 11 km de municipiul Călărași, reprezintă principala zona de agrement. De aici se pot organiza excursii cu vaporul spre Balta Ialomiței, unde se practică pescuitul și vânătoarea.

3.2. Atracții antropice

Monumentul istoric Mânăstirea, comuna Mânăstirea/ România - monument istoric de cult ortodox, situat în vechiul oraș al Țării Românești dispărut, Cornățel. A fost ridicat la 1648 de către domnul Matei Basarab.

Monumentul istoric Mânăstirea Frunzănești/ România - ctitorie a boierului Radu Dudescu, ridicată în 1732. Complexul arhitectural se compune din biserică, zidurile mânăstirii și beciurile familiei Dudescu. Cunoscută în literatura de specialitate ca „Micul Văcărești”.

Mânăstirea Plătărești (1646)/ România, ctitorită de Matei Basarab - **comuna Plătărești**. Este o mânăstire ortodoxă, aflată în comuna Plătărești, județul Călărași, la mică distanță de București.

Mânăstirea Negoiești (1649)/ România, ctitorită de Matei Basarab - **comuna Șoldani**

La 20 de km de Oltenița, pe D.N. 4, la intrarea în satul Negoiești, pe partea stângă, se află cel mai important monument istoric din județul Călărași - Mânăstirea Negoiești, ctitorie a Domnitorului Matei Basarab. În urmă cu peste 360 de ani, Domnitorul Matei Basarab a zidit aici o adevărată catedrală, având înălțimea de 31 de metri, lungimea de 18 metri și lățimea de peste 7 metri. Grosimea zidului bisericii are peste 1 metru, iar în unele locuri depășește 2,5 metri. În Negoiești, lângă Oltenița, Domnitorul Matei Basarab a avut între 1640 și 1650 o reședință de vară, unde întrunea divanul țării, emitea hrisoave domnești și primea ambasadori, localitatea funcționând ca o veritabilă capitală a Țării Românești. Trecerea anilor, stihiiile vremii și cutremurul din 1977 și-au pus însă amprenta pe impresionantul lăcaș.

În prezent, este în derulare un proiect ce constă în restaurarea bisericii, schimbarea celor 3 turle de pe biserică, restaurarea picturii, refacerea zidurilor împrejmuitoare, a clopotniței, construirea unei case monahale, a unui punct de informare turistică, amenajarea unei parcuri cu 52 de locuri, forarea unui puț de mare adâncime și o ministație de epurare a apei menajere.

Prin restaurarea acestui monument de patrimoniu național, Negoieștiul va deveni un punct important pe harta turismului cultural-religios. Va fi pentru Oltenița așa cum este Mânăstirea Cernica pentru București.

Miile de turiști europeni care vin pe Dunăre cu navele de croazieră și acostează în Oltenița, luând apoi drumul Bucureștilor, în autocarele care, între Portul Oltenița și capitală, nu fac acum

nicio oprire, vor putea poposi la Negoiești, ca să vadă un monument de patrimoniu specific secolului al XVII-lea, cu un stil arhitectonic bine conturat și reprezentativ pentru arta și arhitectura religioasă medievală din România.

Muzeul Dunării de Jos, Călărași/ România. A fost înființat în anul 1951 și găzduiește într-un imobil monument de arhitectură de la sfârșitul secolului al XIX-lea colecții prețioase de artă preistorică, în care sunt expuse peste 1000 de piese, fiind singurul muzeu din Europa de Est care deține un număr mare de exponate din epoci preistorice. Cuprinde trei secții: arheologie, etnografie-artă și restaurare.

Balta Coslogeni/ România - punct de lucru la Cinci, Roseți, com. Dichiseni. Așezare neolitică, cultura Bolintineanu, mil. V, îen. Tumul epoca bronzului timpuriu, mil. III, îen. Așezare aparținând mai multor perioade istorice (neolitic, epoca bronzului și daco-geți). Așezarea neolitică aparține culturii Bolintineanu (mil. VI a.Chr) și este una din cele mai importante așezări preistorice din România. Epoca Bronzului este reprezentată de un mormânt tumular. Civilizația daco-getică este reprezentată prin mai multe așezări deschise și o necropolă de incinerare.

Măriuța- La Movilă-Sat Măriuța, **comuna Belciugatele/ România.** Așezare și necropolă eneolitică, din cultura Gumelnița, mil. IV, îen.

Sultana – Malul Roșu, Sat Sultana, Comuna Mănăstirea/ România. Așezare eneolitică cultura Gumelnița , mil. IV, îen. Așezarea de la Sultana – Malu Roșu reprezintă una dintre cele mai interesante stațiuni aparținând Culturii Gumelnița. Cercetarea acestui sit a început acum 80 de ani. De curând s-a făcut una dintre cele mai mari descoperiri din ultimii ani: o locuință incendiată de acum 6000 de ani, în care s-au găsit peste 150 de vase ceramice, 300 de unelte din piatră/silex și obiecte de podoabă.

Căscioarele - Sat Căscioarele, **comuna Căscioarele/ România.** Singura așezare a culturii Gumelnița din România, cercetată în totalitate de cercetătorul Vladimir Dumitrescu. Complex de așezări neo-eneolitică, mil. V-IV, îen.

Sat Gălățui, comuna Alexandru Odobescu, punct Movila Berzei/ România
Stațiunea arheologică aparținând perioadei neolitice este situată la capătul podului spre Bogata, peste lacul Gălățui, pe terasa înaltă a malului estic, în imediata apropiere a Movei Berzei (pe unele hărți Movila Verde sau Movila Coteț), de care este despărțită printr-o vale. Peisajul unic include o faună și floră caracteristice lacului Gălățui, cunoscut pentru calitățile terapeutice și puritatea apelor sale, denumit într-o perioadă mai veche „lacul albastru”. În imediata apropiere a așezării neolitice s-au descoperit materiale arheologice sarmatice (sec.II-IV). Stratigrafia așezării neolitice se prezintă astfel:

- nivel Bolintineanu (mil. VI-V a.Ch.)
- nivel Boian Giulești (mil. V a.Ch.)
- nivel Boian Giulești (mil. IV a.Ch.).

Cea mai importantă construcție este reprezentată de sanctuarul cu dimensiuni apreciabile pentru această epocă. Edificiul avea ferestre rotunde și pereți din chirpici masiv, cu urme de pictură albe și roșii. Întreaga construcție a fost ridicată pe o platformă de chirpici și bârne. Sub platformă și chiar încastrate în aceasta au fost descoperite fragmentele unui sanctuar miniatural. În interior au existat mai multe lavițe patruleter, două vetre cu prag înalt, iar în centru un stâlp de formă pătrată. În afara pieselor de mobilier a fost descoperită o cantitate importantă de vase ornamentate luxuriant și două statuete antropomorfe fragmentare.

Păcuiul lui Soare / România

În partea de nord-est a insulei Păcuiul lui Soare, ce despică apele Dunării din dreptul comunei Ostrov până în fața dealului Dervent, se găsesc ruinele unei cetăți. Din suprafața inițială, de aproximativ 5 ha, descriind probabil o formă rectangulară, se mai păstrează astăzi doar o parte, zona occidentală a cetății fiind acoperită de apele Dunării.

Porțiunea păstrată din cetatea insulară este mărginită în partea de sud-est de un alt zid, a cărei lungime măsoară 240m, pe o înălțime de 5-6m, cu lățimea cuprinsă între 4,20 m și 6 m, construit în sistemul "blocaj", sprijinit pe o subconstrucție din lemn de stejar. Elementele fortifiante exterioare sunt reprezentate de poartă, instalația portuară și turnuri.

Poarta, amenajată pe latura de nord-est, este un turn de formă dreptunghiulară (14,70 x 10,50 m), pavat cu dale mari de piatră, reprezentând de fapt o platformă - temelie, cu unul sau două etaje, cu două intrări (una, exterioară, de tip cataractă și o a doua, interioară, amenajată în grosimea zidului de incintă, în această zonă păstrându-se pornirile unei bolți din blocuri de piatră); accesul la etaj se făcea pe trepte de piatră construite în curtea de la vest de poartă.

Casa Demetriade, Călărași/ România

Imobilul a fost edificat în anul 1888 de către G. Demetriad după un proiect similar cu cel al imobilului situat în Călărași, str. Sloboziei nr. 18, care aparținea prietenului său Athanase Petrescu. De la data edificării, construcția a avut funcțiunea de locuință unifamilială, apoi în anii 50-60 ai secolului trecut a funcționat ca grădiniță, în prezent fiind sediul administrativ al Bibliotecii Județene Alexandru Odobescu și Secția pentru copii a bibliotecii.

Din punct de vedere stilistic, edificiul se înscrie în linia arhitecturii neoclasică, asemenea celor mai multe exemple de arhitectură civilă din municipiul Călărași.

În anul 2020, Consiliul Județean Călărași a început lucrările de reabilitare a monumentului. Noua "Casa Demetriade" va funcționa ca secție a Muzeului Dunării de Jos pentru Științele Naturii și va găzdui expoziții originale ale diferitelor specii de păsări și insecte din avifauna regiunii Dunării".

Catedrala ortodoxă cu hramul "Sf. Nicolae" (1838) - municipiul Călărași; Bisericile Volna (1856) - municipiul Călărași și "Sf. Nicolae" – Oltenița;

Muzeul de arheologie Oltenița/ România a fost organizat în anii 1970 - 1971, cunoscut fiind mai ales datorită obiectelor ce aparțin culturii Gumelnița. El deține peste 15 mii piese de muzeu reprezentate de unelte de silex, lut, marmură și os, din aramă și aur. Muzeul prezintă realizări ale artiștilor contemporani: Al. Severin, Gheorghe Stănescu, C. Baci, Aflorii Elena, Cici Constantinescu; Muzeul memorial "Gh. M. Vasilescu".

Clădirea fostului Tribunal, azi Muzeu de arheologie și istorie (Oltenița/ România, 1925, arhitect I. Cernescu.

Palatul Prefecturii (1897), Călărași/ România. Monument de arhitectură laică. Construcție în stil neoclasic, cu fundație de beton, ziduri de cărămidă presată, a fost ridicată în perioada iunie 1895 - ianuarie 1898 de antreprenorul italian Giuseppe D. Ciconi, după planurile întocmite de inginerul orașului, Ion Socolescu.

Primăria Municipiului Călărași/ România - monument de arhitectură laică. Construit în perioada 1886-1887, după planurile arhitectului Ion Socolescu, pe locul vechiului han al Epitropiei Spitalului Colțea, în centrul orașului.

Cetatea Durostorum, Silistra/ Bulgaria

Cetatea, construită la începutul secolului VI, este dintre cele mai puternice facilități militare de apărare, fără comparație în domeniul fortificării antice târzii sau bizantine timpurii.

Obiectivul este renovat, conservat și întreținut de autoritățile locale silistrene. Se pot vedea vestigii ridicate de prințul Boris I după convertirea bulgarilor la creștinism. De admirat este poarta veche și zidurile cetății, precum și basilica din complex.

Există deja implementat un circuit turistic local, cultural-istoric, ce include Silistra și Dobrich, în care intră și cetatea, dar și alte rute culturale, implementate prin proiecte ale regiunii transfrontaliere de la Dunăre, care prezintă orașul vechi. Aspectele prezentate în continuare sunt dezvăluite și la vizitele ghidate.

Prima dovadă scrisă cu privire la existența orașului-cetate este ordinul împăratului Traian, din anul 106, pentru mutarea legiunii XI Claudia din Panonia, la Durostorum. Aceasta atestă faptul că orașul exista deja ca o cetate solidă. Vreme de aproape trei secole, legiunea s-a menținut ca o forță izbitoare împotriva popoarelor barbare venite din Nord.

Durostorum devine un oraș cu gestionare autonomă și municipiu în anul 169, în timpul împăratului Marcus Aurelius. În secolul al II-lea, orașul cunoaște o înflorire puternică, drept centru administrativ, economic și punct vamal important. Sunt construite clădiri publice mari și frumoase, temple, basilici, băi și locuințe private, statui din marmură și basoreliefuli în piete; sunt construite și conducte de apă. Carpii ajung să cucerească orașul, îl jefuiesc și-i fac sclavi pe locuitori. Durostorum ajunge ruinat.

La sfârșitul secolului al III-lea – începutul secolului al IV-lea, este construit un castel, care împreună cu castrul de legionari existent, reprezintă a doua centură de apărare. Probabil, la mijlocul secolului al V-lea, în timpul invaziilor hunilor, cetatea este distrusă și, la începutul secolului al VI-lea, este construită o nouă cetate, ale căror margini coincid cu cele ale cetății vechi. Aceasta are un plan poligonal.

Aproximativ în anul 590, aici se stabilesc slavii ("severii"). Ei dau o nouă denumire orașului – Drastar, iar orașul devine bogat și prosper. Pe drumurile din Nord și din Vest soseau caravane, iar pe fluviu – nave încărcate cu blană, miere, ceară, sare din Carpați și animale din Valahia, pentru a fi expediate spre Pliska și Constantinopol. În zidurile de apărare sunt descoperite 4 turnuri solide, triunghiulare și 4 turnuri pentagonale, fiecare la 12 m unul față de altul. Fundațiile zidului, cu adâncime de 3 m și lățime de 3.80-3.90 m, sunt construite din pietre sparte, mici și mijlocii, semiprelucrate, aranjate în rânduri orizontale, regulate. Liantul folosit era var, nisip de râu și ceramică de construcții zdrobită. Numai la zidul de apărare nordic, construcția este în întregime din piatră și nu prezintă niciun turn.

Pe zidul de sud este descoperită și poarta timpurie din secolul al VI-lea, flancată de două turnuri în formă de migdale. Construcția este foarte solidă; datorită acesteia, castelul a rezistat și a funcționat până la începutul secolului al XIX-lea, când a fost distrus, în timpul războiului Ruso-Turc.

Orașul a jucat un rol important în secolele ulterioare. A devenit sediu episcopal și a fost recunoscut ca primul în rândul orașelor episcopale din Bulgaria. În secolul al XII-lea, orașul a devenit centru de mitropolie.

Fortăreața turcească Medzihidi Tabia/ Bulgaria

Este un fort turcesc, o cetate aflată la sud de Silistra, cu semnificație în perioada războaielor din Crimeea și Rusia-Turcia, construită în anii 1841-1853 prin eforturile a 300 de bulgari angajați cu forța – tăietori de piatră din Silistra și constructori aduși din Dryanovo.

Fortăreața a fost ridicată pentru consolidarea orașelor dunărene la momentul când apa a devenit o graniță naturală a Imperiului otoman. Este singura cetate conservată integral în interior și în exterior din Bulgaria, din perioada stăpânirii otomane; punct de vizitare în același traseu cultural alături de cetatea Durostorum.

Muzeul Regional de Istorie, Silistra/ Bulgaria

Acest muzeu păstrează istoria din Silistra, din antichitate până în timpurile contemporane. Aici se găsesc valori unice ale culturii romane și bulgare medievale, care au o importanță atât la nivel național, cât și la nivel mondial. Muzeul deține o expoziție arheologică și una etnografică. Clădirea muzeului a fost construită între anii 1923-1924, ca ramură a Băncii Naționale a României în oraș, care la acel moment fusese cucerit de către România.

Începând cu anul 1990, adăpostește **expoziția arheologică** a Muzeului de Istorie. Muzeul este situat într-o grădină cu un lapidarium, pe o suprafață de 400 m². Fondul său principal conține 41.952 obiecte de inventar și auxiliare – din care 18.721 obiecte de inventar. Colecția prezintă monumente din epocile preistorice, antice și medievale. Printre exponatele unice merită amintite:

- Ceasornic solar roman din piatră, apreciat ca cel mai impresionant obiect descoperit pe pământurile bulgare;
- Casca-mască romană de sport cu grifoni;
- Trezoreria de metale prețioase găsite în morminte din epoca romană și Evul Mediu;
- Carul de înmormântare al unui magistrat nobil roman, datat la sfârșitul secolului al III-lea;
- Statuia de tip roman „puditsitiya”, elaborată în Dorostorum, unică pentru fostele posesiuni romane;
- Un inel de aur de la unul dintre primii creștini, de la sfârșitul secolului al III-lea;
- Colecții de bijuterii de aur, datând din secolele III-IV și XIII-XIV;
- Coloana cu numele lui Khan Omurtag;
- Sigilii de conducători și aristocrați importanți, bulgari și bizantini;
- Ornamente de aur ale prințeselor (Despoția și Despina) din Drăstăr, din secolul al XIV-lea;
- Colecții de monede și comori din secolul IV î. e. n., până la secolul al XV d. e. n.;
- Una dintre cele mai mari colecții de cruci medievale, din secolele X-XIII etc.

Colecția etnografică a muzeului se întinde pe o suprafață de 300 m². Aceasta conține instrumente, îmbrăcăminte tradițională, măști de comedie și obiecte rituale ce dezvăluie viața și cultura grupului etnografic din Dobrogea în Silistra, de la mijlocul secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea. Este expus și un costum al populației indigene. Muzeul face parte din rutele culturale de promovare turistică.

Vila romană, Silistra/ Bulgaria

În apropierea cetății antice Durostorum, în secolul II, s-a construit o vilă urbană complexă ("villa urbana"), în care a locuit o familie romană aristocrată bogată. La invazia goților de la sfârșitul sec. al III-lea și mijlocul sec. al IV-lea, construcția a fost distrusă și arsă. În secolele III-IV, aceasta fusese supusă unor lucrări de extindere și supra-construire. Odată cu restaurarea orașului, pe ruinele sale s-a construit o clădire publică grandioasă (17 m x 20 m) cu o sală oficială, completată de o absidă și încăperi auxiliare. Planul acestei clădiri publice respectă principiile arhitecturale și de construcție ale reședințelor guvernatorilor orașelor și episcopilor din secolele IV-VI. Se presupune că aceasta face parte din palatul episcopilor Dorostolieni. În vestul vilei s-a găsit o mare bazilică episcopală. De asemenea, s-a descoperit și o baie privată, de mărime moderată. Obiectivul face parte dintr-o altă rută turistică⁴⁶ de promovare a regiunii transfrontaliere de la Dunăre, între România și Bulgaria.

Mormântul roman, Silistra/ Bulgaria

Monumentul antic cel mai popular în țară și străinătate din Durostorum – Silistra, este mormântul cu picturile murale, descoperit în anul 1942. Este considerat o capodoperă emblematică a civilizației antice târzii din mijlocul secolului al IV-lea.

Mormântul are o cameră dreptunghiulară și o boltă semicilindrică. Este realizat din pietre semiprelucrate, lipite cu mortar roz, cu bolta construită din cărămizi. Este orientat est - vest și are dimensiunile de 3.30 m x 2.60 m, cu înălțimea de 2.30 m. Intrarea este de la est, fiind flancată cu trei dale mari de piatră, iar podeaua este acoperită cu cărămizi. Pereții sunt tencuiți cu soluție de var, amestecată cu ipsos pe care, înainte de a se usca, au fost aplicate culorile picturilor murale, în tehnica fresco al seco.

Decorarea bogată cu picturi murale (figuri geometrice, de animale și de oameni, scene de vânătoare, două cupluri și servitoarele lor) poartă semnele caracteristice epocii împăratului Constantin. Se bănuiește că pictorul talentat care le-a executat venea din provinciile estice ale Imperiului (probabil Egipt sau Siria). Cercetătorii consideră că proprietarul a părăsit orașul la invazia goților, la sfârșitul secolului al IV-lea, din care cauză mormântul nu a fost folosit conform destinației sale. Este un alt obiectiv inclus în rută turistică frontalieră.

Zona istorică Ayazmoto, Ruyno/ Bulgaria

Ayazmoto Demir Baba Tekke în satul Ruyno din districtul Silistra, în municipiul Dulovo, este unic, cu faima sa de centru de cult pentru trei religii diferite, de acum 3000 de ani. Acesta este venerat în mod egal de alevi, sunniți și creștini. Este greu de știut la care Dumnezeu se roagă proprietarul unei pânze sau al unei bucăți de hârtie cu dorințele scrise pe ea, legată de un grilaj metalic deasupra arcului sfânt cu apă vindecătoare. Oameni de diferite religii beau această apă, din aceeași oală. Și cu încrederea egală au speranță că Cel Atotputernic le va da una și aceeași: sănătate, dragoste și prosperitate.

Zona este legată de reședința sfântului musulman Demir Baba, literalmente "Tatăl din fier", de la mijlocul secolului al XVI-lea, după cum s-a descris în biografia sa „Vilyaetnaame” și are o legătură cu "kazalbashite" ca grup etnic. La poalele zonei, se află un izvor de vindecare "ayazmo", care a dat numele localității. Principalul punct de atracție este ayazmo – o mică peșteră, cu o fantă pe fundul apei curgătoare, care a apărut după ce Demir Baba și-a aruncat sabia în stâncă.

---

⁴⁶ <http://danubelimes-robog.eu/index.php/ro/despre-ruta/harta-rutei>

Peștera este destul de superficială, dar peretele din stânga a crăpat și s-a format un șemineu, în lia alpiștilor, prin care ar putea intra în partea superioară. La un capăt este în mod clar o cameră de morminte vizibilă, cu un loc sculptat. În partea de jos, se vede latura de sus a șemineului, prin care se poate intra. Potrivit unei legende, mai târziu Demir Baba a părăsit peștera în apropierea satului Ruyno și s-a stabilit în valea Sveshtari, aproape de Isperih, unde se află mormântul său de piatră. Există, de asemenea un cult pentru el și un loc de cult.

Biserica ortodoxă "Sfânta Treime", Alfatar/ Bulgaria

Biserica creștină „Sfânta Treime” este un monument cultural. Biserica a fost construită în anul 1846 și este o clădire de piatră cu trei naosuri și o absidă pe peretele estic. Pe intrarea de vest este construit un mic adăpost.

Astfel de adăugiri arhitecturale ale fațadei nu sunt comune în domeniul arhitecturii pentru bisericile noastre, fapt care determină unicitatea obiectivului. De remarcat este decorarea pereților cu numeroase arcade oarbe. S-a constatat că, sub tencuiala actuală sunt picturi murale unice în natură și ca producție, care au fost acoperite de tencuiala pereților după arderea clădirii în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Atrag atenția și decorațiile sculptate pe tron și ușa iconostasului.

În biserică sunt păstrate icoanele originale ale școlii Tryavna ale pictorilor Dosyu Kosyuv și Angel Dosyuv – anul 1846. Sunt expuse icoane ale Fecioarei Maria, Sf. Treime, Sf. Dimitar, Sf. Haralambiy și Ioan Botezătorul.

Catedrala mitropolitană "Sfinții apostoli Petru și Pavel" și Racla cu moaștele Sf. Dasie de la Durostorum/ Bulgaria

Monumentul se află la 429 km de Sofia, în **orașul Silistra**. Catedrala mitropolitană este construită după Războiul din Crimeea, de către meșteri din Școala de arhitectură din Dryanovo, de renumitul artist bulgar, prof. Kozhuharov. La vizita sa în Bulgaria, în 2001, Papa Ioan Paul al II-lea a dăruit comunității creștine din Silistra o parte din moaștele sacre ale lui Sf. Dasie. Moaștele (humerusul drept) sunt expuse astăzi în sarcofagul de marmură care se păstrează în biserică. Acestea sunt singurele moaște autentice ale unui sfânt martir din vremuri creștine timpurii descoperite până acum. Între anii 303 și 307, doisprezece sfinți și-au găsit martiriul în această regiune. Sfântul Dasie este unul dintre aceștia. El a mărturisit creștinismul și a refuzat să participe la sărbătorile păgâne din oraș, motiv pentru care a fost supus torturii și decapitat.

Biserica a fost ridicată pe locul bisericii grecești "Sf. Georgi", în 1810 – care era o clădire joasă și aflată sub nivelul solului. Pentru noua biserică s-a făcut o strângere de fonduri începând cu anul 1859. După câteva lupte între bulgari și greci, în 1860 clădirea a putut fi ridicată de maestrul Stoiko din Drianovo. O perioadă a funcționat aici o mică școală unde a predat Sava Dobroplodni.

Clădirea are trei nave, un pronaos mic și o absidă. Pereții sunt din piatră, iar tavanul este din lemn. Iconostasul este sculptat din lemn de meșteri din Școala Debar. O mare parte din icoanele din templu sunt rusești. Și detaliile și modul de decorare în partea exterioară a zidurilor, cu friza sculptată ce înconjoară clădirea, arhitectura fațadei de vest cu frontonul pliat ca o panglică arată influențe de artă rusească.

Picturile sunt create de pictorul muralist și scenograf bulgar Kozhuharov, care a lucrat și picturile murale din primăria satului Kunino, catedrala Sf. Dimitar din Stara Zagora, frescele bisericilor "Sf. Nicolae Făcătorul de minuni" din Varna, "Sf. Ivan Rilski" din Târgoviște și "Sf. Petka" din Ruse. Stilul de scriere este sub influența Renașterii italiene și a Secesiunii Europene.

Eparhia Durostolui a fost printre primele eparhii apărute în ținuturile bulgare, formată în anul 390, cu aproximație. Centru diocezan al acesteia a fost Silistra – anume, după cum știm anticul Durostorum, cunoscut în istorie ca Dorostol sau Diristur sau Drista sau Drustur. Primul episcop a fost Avksentij – un discipol al episcopului Ulphilas. Episcopul Damian din Durostorum a devenit primul patriarh bulgar, păstorind timp de 44 de ani, între 927 și 971. În anul 1871, consiliul bisericesc și național bulgar de la Istanbul a leagat eparhia Silistrei și episcopia Cherven într-o singură entitate – eparhia Dorostol-Cherven.⁴⁷

În memoria celor douăzeci și unu de sfinți martiri care și-au vărsat sângele pentru credință în această regiune, la 9 și 10 iulie 2016 a fost organizat Primul Consiliu al Sfinților Martiri ai Dorostolui. S-a creat o icoană special dedicată celor 21 de martiri, s-au marcat ceremonii și slujbe, onorate și de ierodiaconul Iustin, călugăr la Mănăstirea Zografi de la Muntele Athos.

În anii 2013-2014, s-au făcut renovări majore cu ajutorul donațiilor. Turla clopotniței, șfeșnice cu sisteme de aspirație pentru a se evita deteriorarea icoanelor și clopote electronice cu 60 de melodii. Acest monument religios este cuprins pe ruta de turism alternativ dezvoltat cu câțiva ani în urmă prin cooperare în regiunea transfrontalieră Călărași-Silistra.

Muzeul Etnografic pentru Pescuit pe Dunăre, Tutrakan/ Bulgaria

Tutrakan este un oraș invariabil legat de pescuit, renumit pentru tricatatul plaselor de pescuit ale căpitanilor și pentru atelierelor lor. Cu această meserie veche au supraviețuit generații întregi și familii.

În timp, Tutrakan a supraviețuit în secolul al XIX-lea, printr-o activitate exclusivă, originală și unică pentru Bulgaria. Orașul este un centru stabil de pescuit pe Dunăre. La începutul secolului al XX-lea, Tutrakan avea mai mult de 5.000 de pescari, digul de pescuit găzduind peste 1.000 de bărci. Această ocupație creează o atmosferă în oraș, care este specifică și în alte localități de pe malul Dunării.

Muzeul Etnografic pentru pescuit pe Dunăre include și construcția de ambarcațiuni și a fost deschis în anul 1974, prezentând activitatea țărilor aflate de-a lungul fluviului Dunărea. Muzeul a fost construit pentru a duce mai departe cultura spirituală și stilul de viață al comunităților bulgărești din satele de pescuit de la Dunăre. Expoziția este amenajată în șapte săli și două interioare, într-o clădire-monument a culturii, de la începutul secolului al XX-lea.

În ordine cronologică sunt prezentate uneltele originale din antichitate, folosite în echipamente și facilități moderne. Pot fi admirate tije originale de os și de cupru, harpoane, greutăți de lut pentru plase de pescuit, sapkani din fier, cârme, diverse tipuri de plase, elaborate din fibre vegetale de către pescarii din Tutrakan, precum: orie, difan, yang, laspernik, chigarnitsa, setka, skombrelnitsa, ukleynik, postovol etc. Pe lângă echipamentele din plasă sunt prezentate și uneltele cu cârlige de pescuit.

---

⁴⁷ Mediapool.bg, 13 oct. 2003, Sinodat-Silistra-News.

Fotografiile și grafica prezentată explică metoda de pescuit din satele de-a lungul Dunării de Jos. În afară de uneltele expuse, vizitatorii descoperă organizațiile publice ale pescarilor, contabilitatea, obiceiurile casnice, coordonate ale culturii lor spirituale.

Construcția de bărci se dezvoltă în această regiune încă din perioada romană. În vechiul castel Transmariska a existat un atelier pentru repararea navelor. În ultimii ani ai secolului al XIX-lea, bărcile din Tutrakan ajung să fie exportate în România, Serbia, Austria și alte țări.

Galeria de Artă, Silistra/ Bulgaria

A fost construită în perioada 1890-1891. Prin reabilitarea clădirii, toate spațiile pot fi folosite în condiții optime pentru expunerea și conservarea operelor de artă, inclusiv a celor rezultate ca urmare a desfășurării activității proiectului "Tabăra creativă comună de la Snebarna", dar și desfășurarea unor evenimente cultural-artistice.

Galeria de Artă Silistra este situată în fosta Școală Pedagogică din oraș, construită în anul 1892. Peste 1500 de opere de artă (pictură, grafică, sculptură etc.) sunt expuse de marii artiști bulgari – Vladimir Dimitrov – Maestrul, Deciko Uzunov, Zlatyu Boyagiev și alții.

Galeria a fost construită în 1892 pentru o școală pedagogică, sub designul celebrului arhitect vienez Edwin Petritzki într-un stil de secesiune târzie. În prezent este un monument de cultură de importanță locală. Pe acoperiș există o ceasornicărie din secolul al XVIII-lea, produsă de compania cehă Heinz-Praga, cu patru cadrane, fiecare indicând cele patru direcții ale lumii.

De 46 de ani, galeria ocupă un loc important în viața culturală din Silistra și se transformă într-un adevărat muzeu de arte frumoase, alături de alte instituții asemănătoare din nord-estul Bulgariei – Varna, Dobrich, Razgrad, Tărgoviște și Ruse. Galeria Silistrei se laudă cu opere ale unor artiști precum Stoyan Venev Vladimir Dimitrov – Maestrul, Zlatyu Boyagiev, Deciko Uzunov, Ilia Petrov, Nenko Balkan, Alexander Poplilov și alte nume mari din pictura bulgară. Din reprezentanții curentelor moderne îi regăsim pe Svetlin Rusev,, Dimitar Ostojic, Rumen Skorcev, Lyuben Dimanov, Peter Ciuklev și mulți alții.

Foarte populară este Sala 13 de la etajul al doilea, unde, printre lucrări din colecția permanentă, sunt organizate în mod regulat diverse evenimente culturale – recitaluri, concerte camerale și autori care prezintă lucrări noi. Galeria de Arta din Silistra s-a impus ca un veritabil muzeu de artă din Bulgaria și un centru important în viața culturală a Silistrei.

Muzeul Etnografic, Silistra/ Bulgaria

Muzeul Etnografic din Silistra a fost înființat în anul 1967. Este găzduit într-o clădire care datează de la mijlocul secolului al XIX-lea – o fostă clădire a poliției turcești. Zona expozițională este situată pe o suprafață de 300 mp., în 10 camere. Se compune din artefacte care ilustrează stilul de viață și cultura populației din regiunea Dobrogea și Silistra de la mijlocul secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea.

Fondul principal al muzeului conține aproximativ 50.000 de obiecte culturale și istorice de valoare. Activitățile principale sunt cele de conservare, expunere și promovare a bunurilor culturale mobile, a patrimoniului cultural material și imaterial, precum și cele legate de studiul istoriei orașului și a Dobrogei.

În 2012, expunerea arheologică a muzeului a fost complet renovată, cu o copie a carului roman și un model al orașului medieval.

În perioada 2014-2015, în timpul lucrărilor de excavare pentru înlocuirea rețelei de canalizare a orașului, au fost descoperite și studiate mai mult de 30 de situri arheologice - în principal antice și medievale, printre care se numără bazilica episcopală și patriarhală, necunoscutul Fortress System al vechiului Durostorum, Sistemul de fortificare otoman și zece clădiri reprezentative romane.

Muzeul de Istorie Naturală din Parcul Biosferei Srebarna /Bulgaria

Muzeul de Istorie Naturală prezintă biodiversitatea bogată a Parcului Biosferei Srebarna și este situat la 2 kilometri sud de Dunăre și la 16 kilometri vest de orașul Silistra.

Parcul include Lacul Srebarna și împrejurimile sale – aproximativ 660 de hectare de zonă păzită și o zonă tampon de circa 540 de hectare. Există un muzeu de istorie naturală în rezervație, în care sunt expuse exemplare împăiate ale animalelor care trăiesc în zonă.

Muzeul Rezervației Naturale din Srebarna este complet renovat în cadrul Programului European de Mediu în 2014. Astăzi există un nou acoperiș, complet renovat, iar tâmplăria, mobilierul, vitrinele și fotografiile color cu materiale în bulgară și engleză sunt schimbate. Turiștii pot viziona binocluri, tuburi și supraveghere video cu colonia pelicană și toți locuitorii lacului. Într-un salon există o sală de expoziție cu desene pentru copii dedicată „Ecoforum Srebarna”, care are o istorie de 25 de ani⁴⁸.

3.3. Evenimente

Smoked Olives Island/ România

Este singurul festival de muzică electronică din România care are loc pe o insulă, situată pe Dunăre, la granița dintre România și Bulgaria, în apropierea punctului de trecere cu bacul între Călărași și Silistra.

Lansat în 2010, festivalul a pornit ca o petrecere în natură a unui grup de prieteni. A evoluat de la un an la altul, devenind un eveniment complex, cu mai multe scene și artiști variați. Festivalul acordă o atenție deosebită protejării naturii și invită publicul să descopere locurile sălbatice de pe Dunăre, considerate „adevărate sanctuare naturale”.

Festivalului „Black & White Motor Fest”/ Călărași, România

Este un eveniment dedicat pasionaților pentru motoare și muzică rock, ce are loc în complexul Albatros Podul 4.

---

⁴⁸ Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul proiectului. <http://tourism-silistra-calarasi.com/>

Festivalul Internațional de Folclor “Hora mare”/ Călărași, România

Un eveniment de mare tradiție, care se organizează încă din 1995, aducând pe scenă artiști din întreaga lume. La ediția din 2019 au acceptat invitația de a-și promova cultura și dansurile opt ansambluri folclorice din opt țări: Argentina; Armenia; Bulgaria; Franța; Georgia; Italia; Lituania; Serbia.

Festivalul internațional de dans pentru copii: „Pacea de mâine începe cu prietenia de astăzi”, Silistra/ Bulgaria

Este cel mai mare festival desfășurat în oraș și împrejurimi, care atrage oaspeți din întreaga lume, cu un program bogat:

- parada cluburilor;
- concerte;
- ateliere de învățare a dansurilor din diferite națiuni;
- „Miss and Mr. Festival”.

Festivalul include toate ansamblurile de dans din Silistra și din străinătate. Se desfășoară cu grupuri din Ucraina, Serbia, Georgia, Bosnia și Herțegovina, România, India, Rusia, Armenia, Turcia și Slovacia.

Sărbătoarea chitului de pepene verde Karaomur/ Bulgaria

Evenimentul are în centru demonstrația de preparare a mierii de pepene verde. Se desfășoară în luna august în satul Smilets, municipiul Silistra, Bulgaria. Pregătirile pentru festival încep la începutul primăverii, când pepenele verde este semănat. Apoi urmează culesul cu un cântec și căruțe pictate. Plitele sunt îngropate în pământ și începe munca grea. Pepenii verzi se despart, apoi și se filtrează lichidul dulce, din care, după ore lungi de agitare și gătit, se obține un elixir de pepene verde, numit de localnici „majun”.

Programul festiv include ateliere cu caracter competitiv:

- „Făcălețul cântă” - plăcintă făcută manual;
- „Fantezii culinare cu pepene verde” - fabricarea felinarelor cu pepene verde;
- „Recenzie atractivă a costumelor și bijuteriilor populare de la copii cu vârsta cuprinsă între 0-10 ani” - o paradă a costumelor autentice originale.

Festival culinar: „Vesela Dobrudjei”/ Bulgaria

Se desfășoară în luna octombrie în satul Srebarna, municipiul Silistra, Bulgaria. Festivalul reunește maeștri bucătari autentici și amatori. Se prezintă peste 500 de feluri de mâncare pregătite conform tradițiilor și rețetelor tradiționale, cu peste 190 de participanți din Bulgaria și România. Evenimentul include: concursuri de gătit, ateliere creative și ateliere de gătit pentru copii, precum și un program folcloric bogat.

3.4. Cadru legal privind conservarea, protejarea si valorificarea patrimoniului cultural⁴⁹

Pentru România:

- Legea 422/2001 pentru protejarea monumentelor istorice (republicată). Aceasta clarifică termenul de „protejare” ca „ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic, menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea (inclusiv paza și întreținerea), consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor socio-economică și culturală în viața colectivităților locale”.
- Legea 5/2000-PATN, Secțiunea III - Zone protejate. Aceasta precizează faptul că „documentațiile de urbanism și regulamentele aferente se vor întocmi în vederea constituirii zonelor protejate și vor cuprinde măsuri necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național în respectivele zone”.
- Legea 451/2002 pentru ratificarea Convenției Europene a Peisajului - Florența, 20 Oct. 2000 (documentul Consiliului Europei privind peisajul).

Pentru Bulgaria:

- Legea privind patrimoniul cultural, în vigoare de la 10.04.2009 (Prom. SG. No 19 din 13 martie 2009), definește cadrul general de reglementare a proprietății, înregistrarea, cercetarea, conservarea, restaurarea, digitalizarea și gestionarea patrimoniului cultural în Bulgaria.

Capitolul 4. Analiză SWOT

Puncte tari

---

⁴⁹ Analiza și diagnoza situației curente în cadrul ariei transfrontaliere România – Bulgaria, 2015.

- Situaarea geografică și condițiile naturale: proximitatea Dunării, atracția spațiului Dunăre - Marea Neagră;
- Existența unui număr mare de arii protejate (parcuri naționale, naturale și rezervații) incluse în rețeaua europeană Natura 2000;
- Apropierea de zone cu concentrare demografică importantă;
- Infrastructura de acces este favorabilă dezvoltării turismului, cu modalități de transport în comun înspre și dinspre localități, care fie tranzitează localitățile, fie le leagă unele de altele;
- Existența unui tezaur etnografic și folcloric de mare originalitate, cu un calendar bogat de târguri tradiționale și manifestări folclorice pe tot parcursul anului;
- Diversitatea produselor agro-alimentare ecologice, creșterea gradului de conștientizare și a cererii pentru produse eco;
- Patrimoniul etno-gastronomic bogat;
- Poluare redusă (sau inexistentă) în majoritatea zonelor rurale;
- Existența unei bucătării tradiționale și a specialităților locale/regionale;
- Existența resurselor umane: fiind vorba de o arie locuită tot anul, resursele umane există, nu este nevoie de relocări pentru sezon;
- Cost redus al forței de muncă;
- Dezvoltarea constantă a antreprenoriatului și IMM-urilor, active puternice pentru diversificare (terenuri agricole, resurse umane etc.);
- Existența studiilor, strategiilor și preocupărilor pentru cooperarea transfrontalieră la nivel instituțional, politic și administrativ, în perioada de programare anterioară și actuală;
- Tendințele actuale de practicare a turismului intern, de proximitate;
- Siguranța pentru vizitatori, absența pericolelor publice.

Puncte slabe

- Lipsa unei structuri de guvernare în turism la nivel regional și a unei politici constante și asumate instituțional privind valorificarea prin turism a teritoriului;
- Neglijarea importanței produselor și serviciilor locale, concentrare în sectoare cu valoare adăugată scăzută, activități bazate pe costuri reduse;
- Nivel redus al cercetării-dezvoltării și al inovării și, pe cale de consecință, legătură fragilă cu dezvoltarea durabilă;
- Capitalizare redusă a IMM-urilor, acces dificil la finanțare și la informație în domeniul industriei ospitalității, grad scăzut de sofisticare al pieței;
- Profesionalizarea ospitalității slab dezvoltată în comunități, adaptabilitate redusă a forței de muncă și nivel scăzut al învățării pe tot parcursul vieții;
- Inexistența programelor de conștientizare a posibilităților pe care turismul/ospitalitatea le oferă pentru bunăstarea comunităților;
- Degradarea incipientă a mediului și existența unui sistem cu performanțe reduse de colectare a deșeurilor în mediul rural și în arealele naturale;
- Activități de marketing turistic și management al destinației insuficient dezvoltate, lipsa informării/comunicării turistice, absența unui sistem de promovare on-line;
- Absența unui târg regional de turism;
- Număr redus al itinerariilor turistice tematice și lipsa caracterului integrat al acestora;
- Dificultate în comunicarea cu vizitatorii prin nivel redus de cunoaștere a limbilor de circulație internațională de către comunitățile locale;
- Lipsa pregătirii culturale a lucrătorilor din turism, în ceea ce privește moștenirea culturală și istorică;

- Societate civilă slabă/puțin activă și implicată, dificultăți privind lucrul în rețea (individualism puternic și prezența limitată a coordonării).

Oportunități

- Dezvoltarea unui nou brand regional, european, ca răspuns la nevoile actuale ale consumatorilor de produse și servicii locale, care includ unicitate, savoare locală, identitate teritorială, specificitate antropică și naturală;
- Cererea turistică specifică ofertei ecologice și rurale a regiunii Silistra - Călărași este semnificativă și constantă, fiind influențată de ultimele modificări în circulația turistică națională și europeană;
- Diversificarea surselor de finanțare prin fonduri europene pentru dezvoltarea locală în viitorul cadru financiar;
- Apropierea de București generează o piață imensă atât pentru turismul intern, cât și ca principală poartă de intrare pentru turiștii străini;
- Valorificarea prin tehnologie a produselor și serviciilor locale;
- Existența unor servicii minimale în localități, ce favorizează dezvoltarea de proiecte: servicii medicale, unități de învățământ primar și gimnazial, servicii bancare - bancomate și sisteme de colectare a deșeurilor, inclusiv de colectare selectivă;
- Îndemânarea și vocația, prin tradiție, a localnicilor pentru valorificarea resurselor piscicole;
- Complementaritatea strategiilor locale cu cele macro-regionale de cooperare (Strategia Dunării, Strategia pentru Marea Neagră etc);
- Existența elementelor naturale și culturale, ca bază pentru calitatea vieții, recreere și turism responsabil;
- Tranzitarea localităților de către vizitatori poate fi transformată într-o oportunitate de a-i determina să rămână mai mult în zonă, în condițiile unei atractivități mai mari;
- Revenirea în zonă a persoanelor plecate să lucreze în străinătate, în special a tinerilor educați.

Amenințări

- Amânarea creării structurilor instituționale de turism, la nivelul regiunii, și a implementării mecanismelor de lucru în comunități;
- Lipsa unei susțineri tehnice și financiare pentru promovarea turistică din partea comunităților, inclusiv măsuri ineficiente de stimulare a dezvoltării mediului HORECA;
- Insuficienta armonizare a diverselor strategii, programe și proiecte de dezvoltare a capitalului uman și social și slaba colaborare între stakeholderii locali (publici și privați);
- Lipsa de bune practici în contextul pandemiei;
- Competiția internă și europeană cu alte regiuni.
- Lipsa asigurării unui program garantat de trecere a Dunării;
- Criza economică.

Concluzii

Parcurgând caracteristicile regiunii transfrontaliere Silistra - Călărași și investigând la fața locului starea de fapt a comunităților locale din mediul rural și urban, precum și a unor administrații publice și a diverșilor actori cu rol în turism, pentru a înțelege evoluția acestei regiuni dunărene și specificul local, ne oprim doar asupra câtorva provocări esențiale, cu relevanță pentru construcția strategiei pe care o vom propune.

O posibilă abordare pleacă de la o nouă viziune asupra teritoriului, care atribuie valoare identității, capitalului social și patrimoniului natural și cultural autohton, analizând relațiile dintre comunitățile locale, identitatea și politicile de dezvoltare durabilă.

Prin urmare, ar trebui să se acorde o atenție deosebită noțiunilor de identitate locală și capital social, subliniind legătura strânsă dintre acești factori care fac referire la domeniile relaționale prezente într-o anumită conjunctură locală. Astfel de factori pot să reprezinte condiții prealabile pentru inovare și dezvoltare, deoarece teritoriul nu este numai locul unde se acumulează și se sedimentează cunoștințele și capitalul, ci și locul în care acestea se reînnoiesc, se reproduc și se extind în mod dinamic.

Dezvoltarea durabilă prin turism a regiunii Silistra - Călărași este posibilă prin aderarea la un model bazat pe legătura strânsă dintre teritoriu și turism, în care regenerarea socio-economică a teritoriului se sprijină pe istorie, tradiție și potențialul natural.

Recent, mai multe zone ale Europei (similare ca situație economico-socială cu regiunea Silistra - Călărași) au activat, inclusiv cu resurse comunitare, căi autonome pentru dezvoltarea locală prin afirmarea identității locale, a mediului natural și a peisajului, a tradițiilor istorice și etno-gastronomice, precum și a bunurilor culturale și tradiționale.

Sistemul economic de producție nu este singurul element în măsură să genereze venit, dar face parte dintr-un ecosistem local mai larg de creație, în care sunt incluse patrimoniul istoric și etnografic, relația omului cu natura, coeziunea socială și așa-numitul "capital social". Prin urmare, sunt necesare politici de management integrat al resurselor naturale și antropice, stimularea parteneriatului public-privat, activarea de politici "de jos în sus", măsuri de cooperare și consultare, noi instrumente de certificare și identificare (brandul regiunii), organizarea ospitalității într-un mod difuz și cu un impact de mediu redus (cazare cu mic dejun în gospodării țărănești, agroturism etc), profesionalizarea resurselor umane.

Este vorba, în cele din urmă, de o viziune privind dezvoltarea durabilă a teritoriului regiunii, care să îi propună călătorului/ vizitatorului/ oaspetelui, o abordare unică și specială, legată puternic de comunitatea locală și de identitatea sa marcantă, iar pe de altă parte să conțină direcții de dezvoltare orientate mai mult pe creșterea calității vieții locuitorilor și mai puțin pe accelerare.

Partea a II-a. Strategia de dezvoltare turistică

Capitolul 5. Viziune și obiective strategice

5.1. Viziunea pe termen lung

Configurarea regiunii Silistra - Călărași ca o destinație turistică unică responsabilă în peisajul ariei transfrontaliere de la Dunăre dintre România și Bulgaria, care să genereze creșterea interesului de cunoaștere și de vizitare al zonei.

Se impune creșterea gradului de profesionalizare a resurselor implicate în dezvoltarea locală prin turism și plasarea comunității locale în centrul activităților turistice și administrative.

Zona Silistra-Călărași, deși nu e considerată o destinație turistică, are o serie de avantaje, care pot contribui la valorificarea ei dacă sunt exploatate corespunzător: proximitatea Dunării și tot cadrul natural, istoria foarte veche comună și distanța mică față de zonele generatoare de turiști (ex: București). Totuși, elementul diferențiator este autenticitatea - faptul că zona nu este încă pe lista obișnuită de destinații pentru turism poate să reprezinte o provocare fertilă.

5.2. Analiza contextului european, național și regional

În urma pandemiei Covid-19, economia europeană se va restructura către un model economic și social bazat pe tranziția verde, transformarea digitală, creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și ocupării forței de muncă, coeziunea socială și teritorială, sănătatea și reziliența, politicile pentru generația următoare, inclusiv educația și competențele - acestea constituind principalele direcții de acțiune ale Planului de Redresare pentru Europa, adoptat în România sub forma Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Deși domeniul turismului nu se numără printre domeniile direct vizate prin reformă, numeroase aspecte privind turismul responsabil și dezvoltarea durabilă se regăsesc printre principiile noului model economic mai incluziv, mai verde și mai digital. În plus, prin Rezoluția Comisiei pentru Transport (TRAN) din martie 2021, Parlamentul European le-a pus în vedere statelor membre să adopte măsuri favorabile turismului, printre care se numără reducerea temporară a TVA-ului pentru serviciile turistice și recomandarea de a include turismul printre sectoarele prioritare în planurile de redresare adoptate de statele membre la nivel național.

Măsurile propuse la nivel european răspund unei situații critice privind evoluția nefavorabilă a turismului datorită restricțiilor de călătorie, ceea ce a destabilizat considerabil economiile statelor membre care se bazează pe venituri din turism, precum Grecia, Italia sau Spania. Conform studiului solicitat de Comisia pentru Transport și Turism a Parlamentului European la începutul anului 2021, aproximativ 10% din Produsul Intern Brut al Uniunii Europene provine din turism, în vreme ce încasările din acest sector au scăzut dramatic în 2020. Turismul internațional s-a prăbușit în Europa în 2020, punând în pericol până la 11,7 milioane de locuri de muncă,

reprezentând 5,6% din populația activă a Uniunii Europene. Deosebit de vulnerabile sunt întreprinderile europene din sectorul turismului - 2,4 milioane de întreprinderi, dintre care 90% sunt întreprinderi mici și mijlocii, care au pierdut angajați bine pregătiți și se confruntă cu o criză a lichidității. În acest context, Organizația Mondială a Turismului (UNWTO) estimează că revenirea la un nivel pre-pandemic nu va fi posibilă mai devreme de 2025, în condițiile în care încrederea călătorilor va putea fi restabilită.

Același studiu analizează și situația turismului în interiorul Uniunii Europene, unde lipsa de coordonare între statele membre privind restricțiile de călătorie a bulversat sezonul 2020. Rata de ocupare a hotelurilor europene a scăzut cu 66,4% în iulie 2020 față de anul precedent, însă potențialul de revenire al segmentului intra-comunitar este mare, având în vedere că, înainte de pandemie, 85% dintre turiștii europeni își petreceau vacanța în interiorul UE, iar majoritatea destinațiilor nu depășeau o rază de 500 km în jurul locului de reședință. Mai mult decât atât, 39% dintre cetățenii europeni și-au exprimat intenția de a călători în viitorul apropiat în alte state membre, în vreme ce 41% au spus că vor să călătorească în țara lor. Ceea ce le stă în cale în acest moment este riscul infectării și riscul de a fi obligați să rămână în carantină, precum și caracterul arbitrar al restricțiilor impuse. Însă toate aceste riscuri se vor ameliora odată cu depășirea situației de criză, iar pe termen mediu, turismul intern este ramura turismului care se va dezvolta cel mai mult în statele membre. Motivele din spatele acestei noi tendințe au de-a face atât cu riscurile mai scăzute de a călători în propria țară, unde condițiile impuse de autorități sunt cunoscute și nu este obligatorie carantina, dar și cu veniturile diminuate ale europenilor. Astfel, revenirea turismului domestic la niveluri pre-pandemice se va întâmpla mult mai curând decât revenirea turismului internațional, estimându-se că până în 2022 turiștii domestici vor fi la fel de activi ca în trecut. În plus, studiul anticipează reorientarea preferințelor turiștilor domestici către opțiuni mai verzi și mai aproape de natură, care să reducă amprenta asupra mediului înconjurător.

În România pandemia a redus turismul de la o activitate economică ce reprezenta aproximativ 5% din PIB în 2019 la o scădere cu 50% a numărului turiștilor și cu 80% a sosirilor internaționale. Însă, având numeroase regiuni potrivite pentru ecoturism, camping și drumeții, putem anticipa că în România destinațiile domestice vezi și sustenabile se vor dezvolta cu succes în perioada următoare, existând potențialul ca afacerile dezvoltate pe acest model să reziste pe termen lung, cu o clientelă fidelizată prin oferirea de servicii de calitate.

O analiză semnată The Conversation UK estimează că în viitorul apropiat și mediu, turismul post-Covid nu va mai orbita în jurul destinațiilor, ci în jurul oamenilor. Așteptările privind igiena și ospitalitatea vor fi mai mari decât până acum, iar serviciile oferite se vor concentra pe wellness, sănătate, liniște și armonie. După o perioadă lungă de restricții, este probabil ca oamenii să-și dorească experiențe de reconectare cu natura, cu spiritualitatea și deconectarea de la stres, ceea ce va face să înflorească turismul religios și cel axat pe sănătate.

La nivel regional și local, regiunea Silistra-Călărași cuprinde numeroase destinații cu potențial însemnat pentru ecoturism, precum și destinații rurale și etnoculturale și este bogată în lăcașuri religioase și rezervații naturale, toate acestea fiind obiective cu un grad ridicat de atractivitate pentru turiștii români și europeni în era post-pandemică. De asemenea, având mai puțin de 20 de întreprinderi la mia de locuitori în județul Călărași, dintre care numai 3% în sectorul turismului, și maxim 35 de întreprinderi la mia de locuitori în regiunea Silistra, regiunea transfrontalieră are un mare potențial pentru dezvoltarea unor modele de afaceri de succes în domeniul turismului, în special IMM-uri.

În acest context, dezvoltarea turistică a regiunii transfrontaliere Silistra-Călărași reprezintă o prioritate la nivel local și regional, pentru a contribui la revenirea economică în urma pandemiei și pentru a fructifica potențialul turistic și economic însemnat al zonei. Revenirea turismului domestic se va realiza mai curând decât orice alte segmente ale turismului, mai ales în sfera turismului verde și incluziv, ceea ce va facilita dezvoltarea locală a afacerilor, a capitalului uman și, implicit, creșterea calității vieții și a nivelului de trai pentru localnici.

5.3. Obiective și axe de dezvoltare

Obiectiv strategic 1: Definirea imaginii regiunii prin construirea brandului de destinație

Obiectiv specific: Creșterea oportunităților pentru dezvoltarea turismului

Axa 1: Construirea unei identități a regiunii cu accent pe autenticitate

Direcții de dezvoltare:

- 1. Dezvoltarea brandului de destinație Silistra - Călărași sub un nume comun.
- 2. Elaborarea unui plan de marketing adecvat.
- 3. Derularea campaniei comune de comunicare, cu accent pe digitalizare și platforme online.

Axa 2: Promovarea de produse turistice comune

Direcții de dezvoltare:

- 1. Dezvoltarea de itinerarii turistice/ programe/ produse/ evenimente care redau specificul comunităților.
- 2. Conectarea ofertei de circuite și evenimente turistice cu aspectul cultural-arhitectural al clădirilor vechi de patrimoniu, reabilite în Călărași și Silistra.
- 3. Interacțiuni între vizitatori și comunități prin programe turistice focalizate pe unicitate tradițională și experiențe-surpriză”.

Obiectiv strategic 2: Managementul de destinație pentru regiunea Silistra - Călărași

Obiective specifice

1. Eficientizarea managementului în turism și stimularea parteneriatului româno-bulgar
2. Dezvoltarea unor activități conexe celor turistice

Axa 3: Dezvoltarea și consolidarea capacității de acțiune a destinației

Direcții de dezvoltare:

- 1. Înființarea Organizației de Management al Destinației Turistice (OMDT).
- 2. Instituirea Observatorului Turistic Permanent (instrument profesional).
- 3. Sprijin acordat pentru profesioniști pentru a-și păstra și crește calitățile de performanță.
- 4. Aplicarea principiilor turismului responsabil.
- 5. Întărirea parteneriatelor cu actorii interesați și selectarea surselor de finanțare.

Efecte:

- Ameliorarea amenințărilor și riscurilor din zona de destinație .
- Valorificarea și îmbunătățirea infrastructurii.
- Schimbarea fundamentală a disponibilității și transparenței datelor de afirmare a destinației.

Axa 4: Transformarea ariei vizate într-un ”pol de turism”

Direcții de dezvoltare:

- 1. Dezvoltarea unor activități de comunicare și promovare adecvate.
- 2. Accent pe ineditul locurilor.
- 3. Implementarea de proiecte turistice originale, care să atragă vizitatorii.

Efecte:

- Fluidizarea fluxurilor turistice interne (circulația turiștilor pe teritoriul destinației).
- Creșterea atractivității destinației.
- Familiarizarea pieței turistice cu o destinație specială.

5.4. Axe Orizontale

Principiile turismului responsabil și ale ospitalității productive sunt corelate cu valorile de bază ale Uniunii Europene, cuprinse în Principiile Orizontale afirmate în Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Astfel, prin dezvoltarea durabilă a turismului, se asigură creșterea economică a regiunii transfrontaliere Silistra-Călărași, bazată pe incluziune socială, ecologie și sustenabilitate.

Dezvoltarea durabilă a turismului în regiunea vizată are în vedere ocrotirea mediului înconjurător, prin protejarea și conservarea patrimoniului natural și atenția sporită acordată ecologiei, în vederea prevenirii și limitării agresiunii asupra mediului înconjurător, inclusiv respectarea principiului 'poluatorul plătește', conservarea biodiversității și respectarea naturii atât în zonele protejate, cât și în afara acestora. Mai mult decât atât, pentru a contribui la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, Strategia urmărește utilizarea eficientă a resurselor în dezvoltarea turistică și în economia regională și creșterea rezilienței la dezastre, prin alinierea sectorului subdezvoltat al turismului la standarde europene și maximizarea potențialului social și natural al regiunii.

Totodată, prin prioritatea acordată comunității și localnicilor, se creează premisele egalității de șanse, a egalității de gen, a nediscriminării, precum și o mai mare accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități. Localnicii vor beneficia de instruire, noi locuri de muncă, noi oportunități în sectorul turismului și de creșterea nivelului de trai.

5.5. Corelarea cu obiectivele strategice

Strategia este corelată cu următoarele documente strategie europene, naționale și regionale:

- Prioritățile de dezvoltare economică și socială a județului Călărași în anul 2020 - Planul de acțiuni pe anul 2020 pentru realizarea în județul Călărași a obiectivelor cuprinse în Programul de Guvernare 2020, prin contribuția adusă realizării obiectivelor legate de turism: promovarea turismului domestic, sprijinirea rezolvării crizei forței de muncă din turism prin acțiuni, împreună cu mediul privat; valorificarea și promovarea potențialului turistic al județului Călărași; creșterea clasei de mijloc prin calificarea forței de muncă în domeniul turismului și creșterea numărului de străini care să viziteze anual județul; susținerea dezvoltării infrastructurii de turism într-un mod coerent, ținând cont de protejarea ecosistemelor sensibile, precum și de nevoile manifestate de piața de turism județeană; dezvoltarea localităților cu potențial turistic care pot valorifica zonele naturale protejate și celelalte resurse ale județului și sprijinirea sectorului IMM; susținerea mediului de afaceri, prin încurajarea înființării și dezvoltării microîntreprinderilor, precum și prin stimularea activității de inovare și dezvoltare; dezvoltarea capitalului uman autohton și

identificarea oportunităților de investiții la nivel local de către mediul de afaceri, autorități publice regionale și locale.

- Strategia de dezvoltare durabilă a județului Călărași pentru perioada 2021 - 2027, prin creșterea competitivității economice bazate pe capitalul uman; reducerea decalajelor dintre comunități; dezvoltarea economică și inovarea; dezvoltarea mediului de afaceri din servicii; dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe; protecția mediului și gospodărirea durabilă a teritoriului; dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber.
- Politica pentru turism a Comisiei Europene pentru perioada 2014 - 2020, prin crearea de noi locuri de muncă în rândul tinerilor; creșterea rezilienței economiei în perioadele de criză; sprijinirea competitivității, durabilității și calității turismului la nivel regional și local; dezvoltarea capitalului natural, istoric și cultural; creșterea atractivității orașelor și regiunilor, precum și dezvoltarea, inovarea și diversificarea de produse și servicii destinate vizitatorilor.
- Politica de coeziune a Parlamentului European și a Consiliului pentru perioada 2021 - 2027, prin dezvoltarea regională axată pe inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii; combaterea schimbărilor climatice prin practicarea ecologiei, sprijinirea calității locurilor de muncă, a competențelor, a incluziunii sociale și sprijinirea strategiilor de dezvoltare la nivel local și a dezvoltării urbane durabile.
- Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani, în intervalul 2016 - 2035, prin Proiectul Nr. 8 "Proiectul european al Dunării/Strategia Națională a Dunării", prin obiectivele privind protejarea mediului, agricultura, turismul și cultura.
- Programul Interreg VI-A România-Bulgaria, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională, prin îmbunătățirea zonei de graniță; dezvoltarea orașelor pereche Călărași-Silistra; reducerea disparităților economice ale regiunii transfrontaliere; digitalizare și inovare; dezvoltarea și competitivitatea sporită a IMM-urilor; adaptarea climatică și adoptarea tehnologiilor verzi; creșterea eficienței pieței de muncă; îmbunătățirea accesului pe piața muncii; promovarea incluziunii sociale și reducerea sărăciei; dezvoltarea culturală și promovarea cooperării dincolo de graniță; diversificarea economică, protecția mediului și exploatarea turismului; protejarea zonelor și rezervațiilor naturale; ameliorarea schimbărilor climatice; investiția în capitalul uman; reducerea inegalităților veniturilor; integrarea mai profundă a celor 2 regiuni; sprijinirea activităților turismului, a sectoarelor și a industriilor conexe și dezvoltarea de competențe în domeniul turismului.
- Strategia de dezvoltare turistică sustenabilă în Bulgaria pentru perioada 2014 - 2030.
- Strategia de dezvoltare turistică a României 2019 - 2030, Raport privind Evaluarea rapidă a sectorului turistic și Plan strategic de acțiune, prin sprijinirea creării de locuri de muncă în comunitățile locale în domeniul turismului, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, precum femeile, tinerii și persoanele din mediul rural; prin dezvoltarea sustenabilă a turismului; creșterea ponderii turismului în economie; sprijinirea dezvoltării inovatoare în sectorul turismului; creșterea calității experiențelor și a serviciilor la nivelul destinațiilor turistice.
- Strategia comună de dezvoltare teritorială durabilă a zonei transfrontaliere România-Bulgaria 2018, prin contribuția adusă brandului regional Dunărea de Est; realizarea unui sistem integrat de informare și servicii pentru turiști în zona transfrontalieră; promovarea și valorificarea peisajului transfrontalier și dezvoltarea traseelor și zonelor turistice culturale.
- Strategia națională de Specializare Inteligentă SNSI 2021-2027 și Strategia națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare SNCI 2021 - 2027, prin crearea unui mediu stimulativ pentru inițiativa sectorului privat, competitivitate și susținerea specializării inteligente în domeniul turismului.
- Strategia UE pentru Regiunea Dunării SUERD, prin promovarea culturii și a turismului, a contactelor directe între oameni, protejarea mediului și creșterea prosperității în regiunea Dunării.

Capitolul 6. Grupuri țintă și canale de comunicare

Grup țintă strategic asociat obiectivului strategic 1 (Definirea imaginii publice a regiunii prin construirea brandului de destinație):

Autoritățile administrației publice locale și naționale
Agenții de turism, ghizi locali

Mass media, rețelele de socializare, lideri de opinie
Structuri de primire cu funcțiune de cazare
Comaniile din sectorul HORECA
ONG, asociații, organizații de profil
Agenții de publicitate și relații publice
Operatori de servicii de divertisment, spa, sportive
Populația locală, artiști și meșteri populari
Instituții de învățământ, de cercetare
Structuri cu potențial de investiții

Grup țintă strategic asociat obiectivului strategic 2 (Managementul de destinație pentru regiunea Silistra-Călărași):

Autoritățile administrației publice locale și naționale
Agenții de turism, ghizi locali
Structuri de primire cu funcțiune de cazare
Comaniile din sectorul HORECA
ONG, asociații, organizații de profil
Operatori de servicii de utilități, divertisment, spa, sportive
Structuri și companii cu potențial de investiții
Formatori de personal în turism
Populația locală

Grupuri țintă cu caracter general

1. Turiști, vizitatori individuali:

- în căutare de inedit, dinamism, diversitate, divertisment, categoria de vârstă: 18 – 50 ani.
- în căutare de relaxare, varietate, valori culturale, oferte de calitate, categoria de vârstă: peste 50 ani și seniori.

2. Familii: accesul în comunități rurale cu opțiuni de servicii, de vizitare și petrecere a timpului, în condiții de siguranță sporită;

3. Grupuri de turiști: oferta trebuie să includă mai multe unități de cazare de tip hotel sau pensiuni generoase ca spațiu util pentru cazare, reuniuni și alimentație, dar și o varietate de circuite de vizitare, de cunoaștere a vieții comunităților sau atracții de tip spa, sport sau divertisment.

Turismul are o adresabilitate largă - mobilizează o participare largă la nivelul comunității, iar stakeholder-ii în acest domeniu sunt numeroși și diverși. Pentru dezvoltarea acestei strategii, am avut în vedere 3 categorii principale de *stakeholderi*: reprezentanți ai autorităților, agenți economici din turism și agenți economici din alte domenii. La baza selecției am avut în vedere impactul direct pe care aceste categorii îl au în dezvoltarea turismului. Scopul acestui instrument este de a valida strategia elaborată.

Pentru fiecare din cele 3 categorii am redactat un chestionar format din 16 - 26 de întrebări (numărul variază de la o categorie la alta). Chestionarele au fost trimise către un număr de aproximativ 100 de subiecți, care au fost contactați telefonic pentru a înțelege scopul demersului. Dintre aceștia, au răspuns 20 de subiecți. Chestionarele au fost completate astfel:

- 50% din mediu urban, 50% din mediu rural

- 40% agenți economici din sfera turismului, 50% agenți economici din alte domenii, 10% ONG

Din discuțiile cu subiecții și analiza chestionarelor trimise, putem trage o serie de concluzii care servesc scopului propus, respectiv validează o parte din strategie.

- principala atracție turistică o reprezintă pescuitul, una din problemele ridicate fiind lipsa diversității ofertei turistice;
- pe de altă parte, alte forme de turism sunt privite cu scepticism și neîncredere că pot deveni soluții pe termen lung;
- subiecți au înțelegeri diferite ale conceptului de turism și, deci, și așteptările sunt diferite;
- putem constata o slabă coeziune a actorilor, dar cei mai mulți dintre ei sunt de acord că lucrul în rețea poate duce la creșterea eficienței la nivel de comunitate.

Pentru a avea o imagine mai clară și mai completă a modului în care stakeholder-ii percep dezvoltarea turistică a zonei recomandăm o cercetare extensivă pe baza acestor chestionare, pe un univers reprezentativ și mult mai numeros.

Canale de comunicare

Rețele sociale și platforme on-line, site-uri specifice

- Evenimente, majoritar on-line (reuniuni, conferințe) și post-pandemie (festivaluri, târguri)
- Ghizi la nivel local și național, din cele două țări, din agenții de turism, hoteluri, de la monumente și rezervații naturale, de circuite sau locații tradiționale
- Comunități ospitaliere, cu un mod de viață specific și acces la produse și servicii locale

Mass media

- Rubrici cu specific turistic, lifestyle, timp liber, în presa scrisă locală și națională
- Programe locale de televiziune de călătorii, interviuri în rubrici radio, film documentar
- Programe locale de prezentare a vieții comunităților propuse vizitatorilor
- Includerea comunităților în rețele de cunoaștere și promovare

Producțiile tipărite: ghiduri turistice, broșuri, pliante, albume etc.

Capitolul 7. Politică cheie și program de derulare

7.1. Brandul turistic Silistra-Călărași

Ambiție: Poziționarea zonei Silistra - Călărași ca nouă destinație turistică și integrarea în circuitul turistic european.

Promisiune de brand: Unicitate și accesibilitate - natură, istorie, oameni.

Transformăm neajunsurile în avantaje. Faptul că zona este una slab dezvoltată din punct de vedere turistic determină o experiență mai directă și autentică. Locul nu este afectat negativ de turismul de masă, deci este loc pentru o creștere pe principii sănătoase ale turismului responsabil. Lipsa unei identități înseamnă lipsa preconcepțiilor și devine motorul de integrare pentru atracțiile naturale și antropice, activitățile sportive, programele de descoperire, produsele turistice de nișă - toate comunicate într-un mod coerent și unitar.

7.1.1. Publicuri țintă

Zona Silistra - Călărași poate avea o ofertă consistentă pentru publicul larg, pornind de la potențialul natural și antropic.

Principalele segmente:

Turiști individuali și familii (din România/Bulgaria și din Europa). Comportamentul turiștilor s-a schimbat major în ultimii ani. Tot mai mulți au renunțat la serviciile agențiilor de turism și s-au orientat către instrumente digitale pentru a-și configura singuri vacanțele, prin personalizare - de la cazare & masă, la transport, atracții sau programe la fața locului. Aceleași instrumente digitale au permis creșterea numărului de mici antreprenori.

Sub-categorii:

1. Tineri: 18 - 35 de ani care caută o destinație cu cât mai multe multe opțiuni de activități, dar în contextul zonei - cadru natural sălbatic, care așteaptă să fie descoperit. Sunt oameni activi, pentru care vacanța e un moment mult așteptat.
2. Familii. Diversitatea e din nou un factor esențial, pentru că mai mulți membrii ai familiei vor avea așteptări și nevoi diferite. Raportul preț/calitate e un alt element cheie, mai mult decât în cazul tinerilor.
3. Pensionari. E un segment important, în continuă creștere, neinfluențat de sezonitate, dar exigent și cu cerințe bine definite.

Grupuri organizate, parteneriate strategice cu unități de învățământ și economice.

Afaceri și evenimente: dezvoltarea de parteneriate cu zona corporate și agențiile de turism specializate.

7.1.2. Nișe

Revelația zonei

Cu un cadru natural sălbatic și ușor accesibil și o moștenire istorică bogată, zona Silistra - Călărași poate deveni noua atracție pentru cei care vor să descopere ceva nou, iar consumul va veni pe cale de consecință. Potențialul de creștere e imens și ține în primul rând de produsul turistic și mai puțin de infrastructură (care e în general corespunzătoare).

Turism interactiv/creativ

E un tip de turism care cere multă implicare din partea comunității și presupune participarea oaspeților la activitățile locale. Poate fi combinat cu cicloturismul și preocupările de mediu. Traseele țin în mod direct de comunitate și de organizarea locală.

Turism cultural

Traseul turistic "Patrimoniul cultural al clădirilor vechi din Silistra - Călărași" este șansa care va pune defini brandului zonei. Clădirile reabilitate – Galeria de Artă din Silistra și Casa Demetriade din Călărași – vor deveni puncte de interes pentru turiști, dacă sunt integrate în circuite de vizitare și evenimente original gândite în spiritul turismului responsabil. Traseul turistic va include Casa Demetriade reabilitată (ca muzeu unde vor fi expuse diferite specii de păsări și insecte din avifauna regiunii Dunării) și Galeria de Artă reabilitată din Silistra (unde sunt/vor fi expuse piesele de artă realizate în cadrul Taberei creative comune de la Srebarna, rezervație UNESCO) și, de asemenea, cele mai importante clădiri vechi și culturale:

- RO-Călărași: Muzeul Municipal Călărași, Teatrul Popular, Cinema Victoria, Palatul Administrativ Județean Călărași, Muzeul Civilizației Gumelnița din Oltenița, Gimnaziul „CAROL I” (fostul Gimnaziu Știrbei-Vodă), Casa Pompierilor, Casa Ana și Marinache Popescu
- BG-SILISTRA: Muzeul etnografic, Muzeul istoric.

Traseul Turistic a fost Identificat în Cadrul Proiectului "Hercult - (ROBG - 491) DEZVOLTAREA PRODUSELOR TURISTICE COMUNE ȘI REABILITAREA PATRIMONIULUI CULTURAL", Finantat Prin Programul Interreg VA Robg.

Turism gastronomic

Destinațiile gastronomice creează fidelitate. Sunt atracții din care întreaga comunitate are de câștigat - micii producători, firmele de distribuție, forța de muncă și hotelierii. Punctele de gastronomie locală pot să fie următorul segment de creștere.

Turism de afaceri și evenimente (în perspectiva post-pandemie)

Deși nu e o perioadă propice, acest tip de turism necesită pregătire. Acolo unde infrastructura există, ea poate fi adusă la zi. Nevoia de parteneriate strategice e cea care trebuie rezolvată.

Poziționare turistică: Silistra - Călărași - Comunități surprinzătoare în zona Dunării

7.1.3. Strategie de brand

Silistra - Călărași are potențialul de a deveni o destinație turistică interesantă pentru turiștii care pun accent pe autenticitate, experiențe noi și natură. Cadrul natural, tradițiile și istoria locului asigură baza pentru un conținut de calitate atât pentru dezvoltarea produsului turistic, cât și pentru dezvoltarea identității și a comunicării. Tradiția face legătura cu identitatea comunității, dar are mai multe valențe: istoria locului, tradițiile populare, cultura turistică. Diversitatea e o caracteristică esențială a zonei - diversitatea etnică, culinară, religioasă și diversitatea naturii.

Obiectiv de brand: dezvoltarea brandului de destinație prin *"noutate și autenticitate"*.

Zona Silistra - Călărași are nevoie de elaborarea unei noi identități - logo, nume, valori, misiune, viziune, ton al vocii, univers asociat, design de website, signalistică, hărți, materiale promoționale și alte livrabile.

Poziționare: **Zona Silistra - Călărași - Comunități surprinzătoare în zona Dunării.**

Promisiune de brand: **Unicitate și accesibilitate.**

Misiune și viziune: **Identitatea este cea mai importantă parte a produsului turistic și stă la baza acestuia.**

Valori de brand

- respectarea naturii, a istoriei și a tradițiilor;
- integrarea vieții comunității în produsul turistic, fără a o afecta negativ;
- ospitalitatea de calitate înseamnă vizitatori fideli;
- comunitatea este principalul beneficiar al activității de turism.

Obiective de marketing:

- a. Creșterea notorietății de brand și asocierea cu valorile de brand.
- b. Creșterea și fidelizarea numărului de turiști din România și Bulgaria, prin ameliorarea ponderii sezonality și a turismului de weekend.
- c. Creșterea competitivității zonei de acțiune.
- d. Creșterea segmentului de turiști străini.

Acțiuni:

- Participarea la târgurile de turism din România și Bulgaria, dar și din țările cu care există deja legături (Germania, Ungaria, Moldova, Ucraina, etc).
- Campania de comunicare integrată (TV/ radio/ digital), dar cu mesaje diferite pentru categoriile de public vizate.
- Lansarea site-ului propriu.
- Producția de conținut de bună calitate și relevant (filme, articole de presă, fotografii) și demararea unor parteneriate generaliste cu mass-media.
- Lansarea unor campanii de comunicare în social-media cu influenceri ca purtători de cuvânt/ambasadori ai zonei.

7.2. Organizația de Management al Destinației Turistice

Înființarea OMDT se înscrie în tendințele regiunilor europene de articulare a politicilor de valorificare prin turism a teritoriului, prin parteneriat activ între autoritățile publice, mediul asociativ, operatorii privați etc.

Primul instrument de lucru al OMDT este **Observatorul Turistic**, un serviciu ce oferă operatorilor publici și privați informații actualizate utile pentru planificare, date necesare privind performanța sectorului și strategii antreprenoriale pentru zona privată.

Probleme identificate: Transfer anevoios de cunoștințe și date despre contextul general între stakeholderii din turism – de la firme private la autorități publice. Lipsa corelării cercetărilor existente în turism cu cercetări din alte domenii (cultural, social, antropologic, economic).

Scop: Dezvoltarea unor intervenții profesionale, care să creeze: (1) instrumente de cercetare sustenabile, (2) conștientizare și informare în rândul tuturor actorilor relevanți, (3) know-how valoros pentru antreprenori, lucrători în turism, actori din domenii conexe, autorități publice și mediul academic, (3) trecerea la un turism conștient, care își înțelege clienții și propune direcții noi de dezvoltare, acționând într-o manieră structurată, axată pe micro, macro și meta analize.

Obiectiv general: Dezvoltarea unui program profesional - științific care să colecteze regulat date de la întreprinderile din zonă care activează în turism; să dezvolte împreună cu stakeholderii un program de servicii și produse pentru profesionalizarea și dezvoltarea domeniului; să ofere managerilor și lucrătorilor din turism informații regulate derivate din cercetări științifice aplicate la nivel regional, care facilitează transferul către o manieră mai conștientă și mai structurată de a face turism capacitează sectorul turistic.

Obiectiv secundar 1: Dezvoltarea unui program care include principalii actori în dezvoltarea locală și implementarea unui plan de acțiune privind trecerea de la turismul realizat după „fler și experiență individuală” la turismul bazat pe analize, planificări și contexte locale, regionale și internaționale, având ca rezultat pe termen lung adresabilitatea către toți stakeholder-ii din turism și implicarea activă a acestora în tot acest proces.

Obiectiv secundar 2: Atragerea actorilor din sectorul turistic în activitățile comune prin consultări publice, evenimente, informări; determinarea lor să devină proactivi în acest program, prin difuzarea regulată de date către grupul de lucru, având ca rezultat crearea unor baze de date importante și a unor servicii de sprijin pentru actorii din turism (servicii individuale bazate pe datele colectate și o analiză micro, la nivel de întreprindere sau localitate); servicii la nivel de județ sau regiune, bazate pe o analiză macro a datelor colectate, respectiv informarea privind contextul mai larg, comportamentul turiștilor, percepțiile, trendurile în turism etc. și servicii pentru decidenți și alți actori relevanți, privind îmbunătățirea legislației, a mecanismelor de susținere pentru domeniu și a planurilor de acțiune la nivel regional sau național, prin meta-analize.

Informații urmărite:

a)

- contribuția turismului la dezvoltarea locală;
- consumul turistic (o estimare a cheltuielilor făcute de turiști);
- contribuția directă a turismului la bugetul local (taxe și impozite);
- numărul de salariați/locuitori care lucrează în turism.

b)

- fluxurile turistice/ categoriile de turiști și evoluția lor dinamică;
- grupuri;
- familii;
- elevi/ studenți;
- afaceri/ evenimente;
- sporturi / aventură;
- gastronomie.

c)

- capacitatea de primire turistică;
- structuri de primire clasice acreditate (hoteluri, bungalowuri, sate de vacanță, pensiuni, camping-uri, etc);
- case de vacanță;
- camere de oaspeți (așa-numitul turism la „particulari”).)

d)

- alimentația/gastronomia;

- restaurantele cu specific local;
- PGL/punctele de gastronomie locală;
- celelalte unități.

7.3. Activități de program

7.3.1. Informare și promovare

- dezvoltarea și lansarea strategiei de brand;
- dezvoltarea notorietății (proces continuu de comunicare, organizat pe campanii);
- informarea turistică (proces continuu);
- elaborarea unui ghid al pescarului sportiv, care să cuprindă zonele de pescuit din județ, amplasarea acestora în teritoriu, dotările existente, speciile de pești existente și caracteristicile acestora, modalitățile și metodele de pescuit, perioadele în care se poate practica pescuitul sportiv, reguli de comportament și de pescuit;
- participarea ca brand și destinație turistică la evenimente de turism locale, regionale, naționale și chiar internaționale; accent pe desfășurările online;
- dezvoltarea de materiale documentare, informative și a signalisticii turistice (tri-lingve: română, bulgară, engleză);
- utilizarea formelor computerizate, digitale, a web-site-urilor, a materialelor video, a rețelelor de socializare, a webinars-urilor în toate procedurile de informare și promovare.

7.3.2. Producție turistică

- planuri de acțiune: sezon și extrasezon;
- dezvoltarea de programe turistice pentru descoperirea atracțiilor/fluxurile turistice interne pe principalele direcții: pescuit & vânatoare, cicloturism, turism cultural & religios, turism de afaceri, turism de familie;
- instrumente de lucru în online;
- crearea de centre de excelență;
- creșterea competitivității profesioniștilor: educație/ formare/ învățare;
- site-ul destinației turistice;
- crearea unor facilități locale pentru potențialii investitori în domeniul turismului.

7.3.3. Evenimente propuse

Pentru sublinierea identității regiunii și valorificarea specificului comunităților care populează aria, **evenimentele multi-etnice** trebuie să vizeze **categoriile din următoarele domenii:**

- tradițiile și memoria locurilor
- gastronomic
- folkloric – muzică, dansuri, port popular, interpreți autentici
- artă teatrală și pantomimă
- artă meșteșugărească
- artă fotografică
- pictură și sculptură etc.

Sugestii de activare a relației tradiție - modernitate:

Festivalul de fotografie Walk&Shoot
Șofran, festival gastro-muzical multiethnic
Caleido, eveniment cultural interetic.

Festivalul de fotografie Walk&Shoot

Obiectivul evenimentului este promovarea prin fotografie a celor mai importante locuri din zona Călărași - Silistra.

Pe lângă funcția de documentare, festivalul reprezintă genul de eveniment care, prin conținutul creat (fotografii), are potențial de viralizare, transformându-se în campanie de comunicare prin intermediul participanților.

Pentru evenimentul propus estimăm o audiență de cca 1.000.000 persoane, din țară și străinătate.

Șofran, festival gastro-muzical multiethnic

Șofran este un eveniment cultural bazat pe mixul dintre gusturile culinare și muzicale interetnice, care ecelebrează diversitatea gastronomică și muzicală a zonei Silistra - Călărași.

În spiritul regiunii propunem un format unic dat de combinația celor mai reprezentative elemente ale identităților unei etnii: gastronomie și muzică.

Timp de trei zile (un weekend), reprezentanți ai fiecărei etnii vor prepara la foc continuu și vor servi publicului mâncăruri tradiționale în cadrul unor ateliere și demonstrații live de gătit și vor propune concerte live, susținute de artiști emblematici. Zilele de festival vor fi dedicate gătitului, dar și atelierelor (dans, jocuri pentru copii) și tururilor ghidate, iar serile vor fi dedicate muzicii.

Evenimentul poate fi replicat în mai multe ediții în perioada mai-septembrie.

Caleido, eveniment cultural interetic

Festivalul de arte performative Caleido include producții independente de teatru, dans și performance, bazate pe producții proprii, unele dintre ele prezentate în premieră.

Evenimentul cultural extinde dialogul interdisciplinar, intercultural și interetic în seria Caleido Talks, discuții ce abordează, la rândul lor, tema festivalului: societatea văzută multilateral, prin filtrul stereotipurilor, relațiilor, femeilor, comunităților și al istoriei recente.

Caleido pune în scenă diversitatea culturală și abordează cele mai importante teme care polarizează societatea actuală, pe parcursul a 5 zile, în 15 spectacole live și transmise online.

7.3.4. Dezvoltarea infrastructurii

Deși lista poate fi foarte lungă și diversă, am identificat o serie de acțiuni de dezvoltare a infrastructurii zonei:

- așezările istorice cu mare potențial de cooperare reciprocă, cum sunt orașele gemene portuare Călărași - Silistra, încă nu au legăturile necesare care să permită conectarea eficientă la sistemul de transport terestru. Prin urmare, îmbunătățirea conectivității interne cu principalele

aglomerări urbane din regiunea transfrontalieră, dar și cu capitalele situate în vecinătate, este esențială pentru soluționarea disparităților teritoriale din zonă;

- diversificarea, modernizarea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a turismului și a structurilor de primire, inclusiv a camping-urilor;
- igienizarea și întreținerea spațiilor verzi, mai ales a celor situate în vecinătatea principalelor obiective turistice, a celor situate în jurul structurilor de cazare, a zonelor de agrement, a parcurilor etc.;
- renovarea și restaurarea fațadelor unităților de cazare, dar și a obiectivelor turistice antropice precum mânăstiri, biserici, muzee, monumente istorice, de arhitectură etc.;
- amenajarea zonelor periurbane destinate practicării turismului de week-end. Acestea trebuie să beneficieze de numeroase structuri de alimentație și diverse din punctul de vedere al profilului, prețului și confortului. Structurile și echipamentele de cazare trebuie să fie din categoria celor simple și accesibile, mai cu seamă structuri de primire de tipul caselor de oaspeți la locuitori;
- amenajarea unor zone pentru practicarea picnicului prin intervenții minime asupra mediului natural, fără efectuarea de defrișări, modificări ale malurilor sau albiilor apelor ori betonări sau asfaltări ale solului;
- dezvoltarea și promovarea potențialului piscicol și a infrastructurii aferente din zona Dunării, inclusiv înființarea de piețe de desfacere a produselor pescărești.

Capitolul 8. Măsuri de implementare

Obiectiv specific	Măsură	Direcții de acțiune	Acțiuni	Posibile surse de finanțare
Creșterea oportunităților pentru dezvoltarea turismului	Diversificarea și dezvoltarea produselor turistice existente	Dezvoltarea infrastructurii aferente turismului piscicol	Construirea de noi pontoane de pescuit și reabilitarea celor existente în vederea creării de facilități pentru debarcare/ acostare	Fonduri europene Fonduri naționale Fonduri private

			Stimularea dezvoltării și modernizării infrastructurii și a facilităților portuare	Fonduri europene Fonduri naționale Fonduri private
			Înființarea unor piețe de desfacere a produselor pescărești	Bugetele locale
			Stimularea activității de producere și comercializare a uneltelor și accesoriilor de pescuit pentru agrement	Fonduri private
			Înființarea unui club nautic	Parteneriat public – privat
			Iluminarea bălților unde se practică pescuitul sportiv, în vederea desfășurării continue a activității	Parteneriat public – privat
		Creșterea numărului de turiști prin promovarea turismului piscicol	Menținerea și promovarea evenimentelor de pescuit sportiv (Cupa Presei, Cupa Juniorului, Cupa Seniorului, Cupa Corporațiilor, Cupa Berii, Cupa Prieteniei România - Bulgaria sau cu ocazia Zilei Marinei – 15 august, Zilei Dunării – 29 iunie, Zilele Călărașului, Olteniței etc.)	Bugetele locale Sponsorizări
			Organizarea unor concursuri de gătit pește și promovarea artei gastronomice locale	Bugetele locale Sponsorizări
			Elaborarea unui ghid al pescarului sportiv cu zonele de pescuit din regiune și alte informații utile	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
		Promovarea posibilităților locale pentru turismul de vânătoare	Promovarea zonelor destinate vânătorii sportive conform normelor în vigoare	Bugetele locale
		Dezvoltarea turismului de week-end	Dezvoltarea centrelor de practicare a meșteșugurilor tradiționale și a artei populare	Parteneriat public – privat
			Crearea unor destinații de week-end centrate pe turismul de familie (parcuri naturale cu posibilitate de practicare a turismului de aventură, relaxare, ateliere populare, gastronomie etc.)	Parteneriat public – privat

	Diversificarea produselor de turism prin practicarea de noi forme de turism	Crearea și promovarea de produse de turism cultural	Realizarea unui circuit turistic monahal ce va include principalele obiective de profil din zona Silistra-Călărași	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
			Realizarea unui traseu tematic cu situri arheologice	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
		Valorificarea potențialului natural prin diversificarea formelor de turism practicate (cicloturism, drumeție, turism ecologic, pescuit, vânătoare etc.)	Promovarea traseelor pentru turism sportiv, în special cicloturism	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
			Promovarea traseelor pentru practicarea birdwatching-ului (inclusiv realizarea unei hărți specifice cu menționarea punctelor de observare)	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
			Realizarea unui traseu tematic pentru observarea micro-reliefului ostroavelor și a speciilor de animale	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
		Dezvoltarea infrastructurii specifice pentru practicarea formelor de turism	Construirea unor poteci de vizitare	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
			Amenajarea de parcuri ecologice	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale
		Creșterea numărului de locuri de cazare și diversificarea tipurilor de structuri de cazare	Stimularea procesului de reabilitare a unor locuințe și transformarea lor în pensiuni turistice sau gospodării agroturistice, prin acordarea de facilități locale pentru investitori	Fonduri private
			Identificarea spațiilor de cazare care să fie utilizate în regim de închiriere, omologarea și introducerea lor în circuitul turistic	Parteneriat public – privat
			Diversificarea tipurilor de structuri de cazare prin acordarea de facilități locale investitorilor, în funcție de adaptarea tipului de structură de cazare la profilul zonei și forma de turism principală	Fonduri private

			Identificarea structurilor de alimentație și de cazare și realizarea de hărți de informare turistică cu acestea (amplasarea lor se va face în punctele centrale ale localităților)	Bugetele locale	
			Introducerea de elemente de semnalizare a unităților de cazare	Parteneriat public – privat	
		Organizarea de evenimente specifice	Mediatizarea calendarului de evenimente specifice din cadrul județului: festivaluri ale Dunării, festivaluri gastronomice, culturale etc.	Bugetele locale	
			Revitalizarea unor festivaluri, târguri sau altor evenimente tradiționale specifice zonei	Bugetele locale Fonduri europene sau naționale	
			Amenajarea unor locuri de prezentare și vânzare a produselor de artizanat, meșteșuguri suveniruri (cu caracter permanent sau ambulant). Acestea vor viza principalele puncte turistice (localități cu potențial, în apropierea obiectivelor turistice)	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale	
		Creșterea calității produselor turistice	Asigurarea de resurse umane calificate și perfecționarea continuă a resurselor umane angajate în turism	Dezvoltarea ofertei de cursuri de formare profesională pentru angajații și angajatorii din turism și realizarea de parteneriate cu furnizori de formare profesională acreditați în domeniu	Parteneriat public – privat
				Stimularea organizării de evenimente profesional - științifice și încurajarea participării actorilor din domeniul turismului la acestea	Parteneriat public – privat
			Realizarea planului anual de promovare turistică	Actualizarea bibliotecii de informare turistică	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale
		Realizarea unui program de promovare turistică pentru fiecare produs/brand (participare la evenimente, tipărituri, plan de comunicare) în funcție de publicul țintă			

		Realizarea de materiale informative și de promovare	Realizarea de materiale de promovare care să cuprindă obiectivele turistice ale zonei, posibilitățile de agrement, structurile de cazare (broșuri cu traseele turistice, ghidul turistic al zonei Silistra-Călărași, reportaje difuzate în mass-media)	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări
		Participare la/ organizare de evenimente de promovare	Participarea la târguri de turism locale, regionale, naționale și internaționale cu stand propriu	Bugetele locale
			Îmbunătățirea colaborării transfrontaliere și promovarea în regiunile vecine (participare la diverse manifestări locale)	Public și parteneriat public- privat
			Organizarea sau participarea la evenimente profesional - științifice, care să faciliteze contactul agenților locali cu actori implicați în sectorul turistic de la nivel național și internațional (tour-operatori, specialiști, jurnaliști etc.) și promovarea regiunii în cadrul acestor evenimente, în vederea creșterii nivelului de informare și conștientizare al publicului cu privire la potențialul zonei	Public și parteneriat public- privat
			Organizarea de infotrip-uri cu formatori de opinie, în special jurnaliști/influencer-i, în vederea realizării de materiale și difuzarea lor (în special în mediul online)	Bugetele locale Consiliul județean Programe guvernamentale
			Găzduirea unor evenimente deja cunoscute pe piață și promovarea potențialului în mod direct către participanți (forumuri, congrese, seminarii, evenimente cultural - artistice)	Public și parteneriat public - privat
			Dezvoltarea unei rețele de centre de informare turistică	Crearea unor puncte/centre de informare turistică, localizate în zonele cu circulație turistică intensă
		Crearea unui brand local și a unei identități vizuale	Crearea brand-ului de destinație turistică a zonei Silistra-Călărași și a unei identități vizuale specifice care să permită individualizarea regiunii	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări

		Promovarea zonei prin intermediul Internetului	Promovarea site-ului propriu de promovare turistică a zonei. Site-ul oferă informații cu privire la obiectivele turistice, la potențialul de agrement, structuri de alimentație publică, unități de cazare, mijloace de acces, sisteme de semnalizare, trasee și marcaje specifice, posibilități de achiziție de produse tradiționale, evenimente etc.	Fonduri europene Fonduri naționale Bugetele locale Sponsorizări	
			Încurajarea comunicării online prin stimularea realizării de materiale și postarea lor pe blog-uri/ onturi de social media.	Parteneriat public – privat	
			Dezvoltarea de campanii Google Ads în cazul promovării unor evenimente organizate sau a unui nou produs turistic	Bugetele locale	
		Comunicarea și promovarea turistică prin intermediul social media și crearea comunităților virtuale	Comunicarea permanentă și promovarea zonei prin intermediul rețelelor de socializare. Considerând profilul rețelelor de socializare, tipul comunicării va fi adaptat în funcție de destinatar și obiectivul comunicării. În cazul formelor de turism axate pe ideea de comunitate (piscicol, de vânătoare) se poate opta pentru dezvoltarea paginii de facebook care să reunească membrii comunităților, pagină permanent actualizată cu noutăți din cadrul comunității.	Bugetele locale	
Dezvoltarea unor activități conexe celor turistice	Stimularea comerțului cu produse tradiționale / specifice zonei	Comercializare a produselor piscicole	Deschiderea unor magazine de profil în zonele turistice	Fonduri private	
		Comercializarea de produse de artizanat	Confecționarea și comercializarea produselor de artizanat, tradiționale cu specific pescăresc	Fonduri private	
	Stimularea dezvoltării agroturismului	Stimularea inițiativelor și a investițiilor în zonele agricole ale județului		Valorificarea potențialului agroturistic prin intermediul dezvoltării de gospodării de profil	Fonduri private
				Acordarea de sprijin în vederea asocierii și integrării în rețelele de producători	Bugetele locale

			Stimularea producției de alimente bio și comercializarea acestora	Fonduri private
Eficientizarea managementului în turism și stimularea parteneriatului	Îmbunătățirea și articularea colaborării între principalii actori din domeniul turismului	Stimularea parteneriatului prin integrarea în rețele profesionale	Aderarea la un cluster în domeniul turistic sau stimularea organizării la nivel local în entități de tip cluster	Cotizații ale membrilor
			Înființarea și atragerea de membri în OMDT și lansarea Observatorului Turistic.	Fonduri europene Bugete locale Cotizatii ale membrilor Taxe
		Creșterea nivelului de consultare în realizarea politicilor și strategiilor	Organizarea de întâlniri, workshop-uri de informare	Consiliul județean

Capitolul 9. Modalități de control și bune practici

9.1. Modalități de control și actualizare

Punerea în practică a strategiei de dezvoltare turistică a regiunii transfrontaliere necesită o activitate continuă de urmărire a evoluțiilor, de revizuire a ideilor constructive, de consultare între părțile implicate din ambele zone vizate - românească și bulgărească - asupra progreselor făcute, a obstacolelor ivite și, mai cu seamă, asupra soluțiilor potrivite de ajustare pe parcurs. Intervențiile și remediile presupun creativitate în includerea de noi componente, pentru o perspectivă mai bună în obiectivele urmărite.

De asemenea, legătura cu piața turistică trebuie menținută constant. Sondarea opiniei publice, a gusturilor și nevoilor vizitatorilor care au beneficiat deja de unele servicii turistice în regiune sau a potențialilor clienți este o necesitate pentru a lua pulsul cererii turistice.

Relația cu furnizorii de servicii este o altă pistă care menține succesul operațiunilor.

Părțile vizate și interesate de această strategie și de implementarea ei:

1. cu responsabilitate de implementare și monitorizare:
  1. Autoritățile locale din fiecare zonă componentă a regiunii (primăriile și consiliul județean pentru județul Călărași; forurile de coordonare și primăriile de municipalități la nivelul districtului Silistra);
  2. Asociații deja formate, din parteneri români și bulgari, care urmăresc dezvoltarea regiunii transfrontaliere.
2. de atras în procesul de implementare:
  1. Reprezentanți ai asociațiilor locale, patronale din domeniul HORECA, structurilor de primire turistică, de creație și meșteșugărești etc;
  2. Reprezentanți ai unităților muzeale, siturilor de rezervații naturale;
  3. Reprezentanți ai agențiilor de turism, firmelor de publicitate;
  4. Reprezentanți ai serviciilor de suport în activitatea turistică (echipamente, utilități, construcții);
  5. Lideri de opinie locali, vloggeri, jurnaliști dedicați domeniului turistic, cultural, economic;
  6. Reprezentanți ai unităților de învățământ și formare în domeniul serviciilor turistice și agro-turistice.

Căi de urmărire a implementării strategiei, de remediere, ajustare și de extindere a acesteia:

- Angajarea, de către reprezentanții administrațiilor locale, de specialiști în relații publice și comunicare, cu rol esențial de monitorizare a efectelor implementării strategiei, de coordonare a comunicării și gestionării mesajelor către și dinspre piața regională și de consultanță pentru administrațiile locale în ceea ce privește abordările strategice și de criză.
- Menținerea constantă a legăturii, fluxului de informații și a colaborării între partenerii români și bulgari, pentru punerea în aplicare a viziunii comune de dezvoltare turistică a regiunii transfrontaliere Călărași - Silistra, prin prisma acestei strategii.
- Monitorizarea și control periodic al finalizării măsurilor propuse, conform termenelor agreeate și conținutului adecvat.

- Monitorizarea informațiilor turistice sau legate de evoluția regiunii per ansamblu, apărute în presa locală și națională, pe site-urile și rețelele de socializare.
- Derularea de studii de piață, sondaje de opinie și dialog constant, pentru a culege date și informații din teren, de la actorii vizați în grupurile țintă din industria ospitalității, de la alți prestatori de servicii, investitori financiari și comunitățile regiunii.
- Utilizarea serviciului de Observator Turistic pentru obținerea de informații actualizate.
- Adaptarea la schimbările din realitatea imediată, la evoluția pieței locale româno-bulgare și internaționale, prin schimbarea unor pași în structura și derularea strategiei.

Activitatea de control și actualizare se va focaliza pe următoarele **coordonate**:

- Analiza periodică a progresului înregistrat;
- Colectarea de date;
- Formularea de propuneri pentru revizuirea strategiei;
- Comunicarea acestora către actorii parteneri sau vizați;
- Definirea concluziilor și confirmarea acceptului părților implicate în efectuarea de modificări;
- Implementarea de măsuri remediale sau de extindere și creștere a nivelului de calitate a strategiei.

9.2. Recomandări de bune practici

Recomandăm, în continuare, o serie de acțiuni care se pot constitui în exemple de bune practici, necesare pentru a susține eforturile de construire a unei identități pentru regiunea transfrontalieră Călărași - Silistra, necesare pentru organizarea unui management de destinație în zonă și, mai mult ca orice, practici care să determine și să consolideze un turism responsabil.

Pentru construirea unei identități și imagini publice a regiunii (obiectiv strategic 1):

- Utilizarea de specialiști în comunicare pe tot parcursul derulării strategiei.
- Integrarea turiștilor în spiritul și viața comunității-gazdă pentru satisfacerea nevoii de noutate, relaxare și descoperirea a acestora.
- Diseminarea constantă a mesajelor turistice către presa locală și națională.

Pentru organizarea unui management de destinație (obiectiv strategic 2):

- Stabilirea unor parteneriate necesare în desfășurarea acțiunilor din planul comun, între reprezentanții români și bulgari.
- Formarea de parteneriate locale, public-privat, între structuri interesate de găsirea unor soluții integrate de finanțare, design și implementări în "regiunea-destinație".
- Colaborarea cu oficialități la nivel național, în ambele țări, pentru consultanță și asistență.
- Inițierea de înfrățiri între localități cu trăsături de patrimoniu asemănătoare din ariile Călărași și Silistra, care pot elabora circuite și produse turistice comune, atât pe linia cultural-istoric-religioasă, cât și pe linia rezervațiilor naturale și a spațiilor eco-turistice favorabile mișcării în aer liber.

Pentru ambele obiective strategice:

- Colaborarea dintre autoritățile locale, furnizorii de servicii turistice și comunitatea locală - ca practică de dezvoltare a formei de turism responsabil, de dezvoltare a comunităților prin impactul turistic.
- Inițierea schimbului de informații și colaborarea cu experți la nivel internațional care au înregistrat reușite turistice pentru obiective similare.
- Completarea vizitelor de documentare, a info-trip-urilor – destinate către mass-media și lideri de opinie, influenceri din străinătate, dar și din România și Bulgaria, reprezentanți din industria ospitalității, ONG-uri specifice turismului - cu filme documentare video și webinars, care să-i familiarizeze cu zonele cheie de atractivitate turistică ale regiunii transfrontaliere.
- Pregătirea permanentă a ghizilor de destinație și formarea de purtători de cuvânt în structurile turistice ale regiunii.
- Alegerea atracțiilor cheie din regiune, cărora li se va face o promovare constantă, consistentă, dar diversificată, la anumite perioade de timp.
- Manifestarea flexibilității și transparenței între partenerii participanți la derularea strategiei.

Exemple de practici cumulate pentru creșterea atractivității obiectivelor turistice naturale și cultural-istorice:

Practici la nivel local:

- Organizarea de trasee amenajate la standarde europene și tururi organizate, cu circuite clare, în zona ariilor naturale protejate, cu ghizi specializați, pentru control asupra protecției mediului și eliminarea impactului negativ în cazul grupurilor mari.
- Elaborarea de oferte și pachete integrate de vizitare, care să implice mai mulți actori locali: structuri de primire turistică, unități de alimentație publică, prestatori de servicii de transport, produse și meșteri tradiționali etc.
- Utilizarea specialiștilor în promovare și publicitate de către furnizorii de pachete turistice și actorii din industrie pentru a pune accent pe ideea de experiență unică oferită turistului; dezvoltarea de site-uri reprezentative, adaptate specificului ofertelor locale.
- Crearea de trasee adecvate de ciclism în jurul obiectivelor turistice culturale, istorice și naturale de interes, care aduc rezultate benefice în dezvoltarea economică, protecția mediului și dezvoltarea socială a micilor comunități-gază.

Practici la nivel transfrontalier:

- Stabilirea rutelor turistice - ca program de vizitare - în sincronizare cu programul rutelor mijloacelor de transport pe arterele principale.
- Conectarea zonelor de interes transfrontalier prin călătoriile confortabile, adaptate diverselor profiluri de turiști. Rutele și traseele deja existente și testate sunt cele care pot minimiza impactul asupra mediului.
- În urma stabilirii parteneriatelor la nivel de județ sau district, se pot crea oferte și pachete turistice pentru rute mai complexe sau pentru segmente mai mici, iar organizarea lor poate merge la nivel transfrontalier Călărași - Silistra.

Capitolul 10. Principii ale turismului responsabil și de ospitalitate productivă

Întreaga derulare a strategiei de dezvoltare turistică a regiunii va fi implementată cu fața către o serie de principii care guvernează un turism responsabil, atât de necesar și adecvat unei zone precum Silistra - Călărași. Pentru a accentua motivația pentru care s-a ales poziționarea de branding pentru regiune și nevoia de a dezvolta un management de destinație, aducem în atenție câteva aspecte.

Principiile specifice ale dezvoltării durabile a turismului reies din caracteristicile resurselor naturale și culturale:

- ambele tipuri de resurse reprezintă o moștenire ce impune intervenții de îngrijire pentru generația actuală;
- există similitudini între funcțiile ecosistemelor naturale de susținere și menținere a echilibrului natural și funcțiile sistemelor culturale privind susținerea și menținerea identității și a vieții culturale și a vitalității civilizației umane. Pe de-o parte, noțiunea de *diversitate*, atât de importantă în lumea naturală, are un rol de necontestat în cadrul sistemelor culturale, iar, pe de altă parte, *unicitatea* este o caracteristică a celor mai multe bunuri culturale.

Destinația, în viziunea unui pionier de frunte al conceptului de turism responsabil în lume, Harold Goodwin, este "un loc fantastic pentru comunitate, fără vulnerabilități din toate punctele de vedere, care devine astfel atractiv și pentru vizitatori, motivându-i să călătorească acolo"⁵⁰. Să privim arealul județului Călărași, al districtului Silistra și al regiunii transfrontaliere pe care o formează cele două teritorii la Dunăre din perspectiva potențialului de a deveni o astfel de destinație.

Obligația turismului responsabil de a crea locuri mai bune pentru trai și vizitare impune să se acorde prioritate localnicilor. Turismul este un proces cultural, iar destinația este un produs social, în vreme ce destinațiile creează și formează atașamente. Turismul joacă un rol important în construcția socială a unui loc, prin activitățile comerciale care se petrec, dar și ca o consecință a interacțiunilor care iau naștere acolo. Aria întregii regiuni transfrontaliere Călărași-Silistra este spațiul potrivit pentru care activitățile turistice să se inițieze și dezvolte în viziunea practicilor de turism responsabil.

Principiile turismului responsabil, recomandabil a fi urmate, sunt:

1. Înțelegere și respect față de valorile comunității gazdă; comunicare directă între vizitator și gazdă; influență reciprocă.
2. Protejarea și conservarea patrimoniului natural; adoptarea unor măsuri ecologice de prevenire și limitare a agresiunii asupra mediului înconjurător.
3. Respect pentru mediu și societate; identificarea unui echilibru între abordarea economică și cea ecologico-socială.
4. Comunitatea locală, cu toate caracteristicile și obiceiurile acesteia – este nucleul activităților turistice.
5. Programare informată și corectă a activității turistice pentru a combate influențele nefaste asupra arealelor și asupra comunităților.

---

⁵⁰ H. Goodwin, Forumul Internațional pentru Turism Responsabil, Ediția a 6-a, 10-11 mai 2018, București.

6. Acțiunile colective sunt de preferat celor individuale; conlucrarea și respectul față de ceilalți; parteneriatele și schimbul de bune practici – scop comun de îmbogățire a ofertei turistice pentru beneficii majore, atât pentru furnizorii de turism, cât și pentru turiști.
7. Aproximare între colectivitățile umane; identificarea împreună a metodelor de preservare și refacere a patrimoniului istoric, cultural și natural.
8. Transmiterea unei moșteniri intacte generațiilor viitoare; perpetuarea obiceiurilor și tradițiilor locale, dar și a frumuseții nealterate a mediului înconjurător.
9. Experiență complexă, completă și pozitivă pentru turist; interacțiune și schimb de informații între turiști și localnici; proces profund de învățare directă prin experiență.
10. Resursa umană trebuie să susțină resursa naturală în contextul în care dezvoltarea durabilă este o necesitate.

Scopul turismului responsabil este durabilitatea. Turismul responsabil acordă importanță tuturor celor trei piloni ai dezvoltării durabile – economic, social și de mediu - și acceptă că prioritățile diferă de la un loc la altul. Prin asumarea responsabilității și acționând în consecință, sustenabilitatea poate fi atinsă.

Ospitalitatea productivă pune în valoare calitățile umane specifice zonei, prin armonizarea relației gazdă-vizitator. “Ospitalitatea productivă... înseamnă să te sprijini pe coordonatele de bază ale istoriei, culturii, tradițiilor și ale modernității, să rostuiesti un mix în beneficiul comunităților, în primul rând. O comunitate mulțumită va fi și o comunitate ospitalieră”⁵¹. Am văzut că această zonă de la Dunăre este păstrătoare de valori naturale, culturale, materiale și imateriale deosebite, dar care nu sunt suficient recunoscute, încă, drept vector de dezvoltare. Un turism focalizat le poate susține și regenera, aducând, în același timp, experiențe surprinzătoare vizitatorilor.

Anexă: Bibliografie

---

⁵¹ Borșan, A., Fragilitate, autoritate, ospitalitate productivă, presadeturism.ro

Andreev, J. (1996), *The Bulgarian Khans and Tsars*, Veliko Tarnovo

Ion, C., *10 lucruri de știut despre istoria municipiului Călărași*, historia.ro

Ionescu, S. (2015), *De unde vine numele Cadrilaterului*, adevarul.ro

Borșan, A., *Fragilitate, autoritate, ospitalitate productivă*, presadeturism.ro

Samarian, P. (1931), *Istoria orasului Călărași de la origine până în anul 1852*, Institutul de Arte Grafice E. Marvan, București

Tudor, C., (2008), *Istoria orașului Călărași*, ediția a doua, revăzută și adăugită, Editura Agora, Călărași

Tătaru, D., Iștoc, E. M., Sarchizian, L. (2018), *Fundamentele turismului responsabil. Evoluții pentru România*, CEIS, Academia Română, București

*** (1938), *Connaissance de la terre et de la pensée roumaines*, vol. IV, *La Dobroudja*, Académie roumaine, București

*** (2006), *Coloniști români timoceni din Cadrilater*, Magazin Istoric, Anul XL Nr. 12 (477)

*** Analiza și diagnoza situației curente în cadrul ariei transfrontaliere România – Bulgaria, 2015

*** Legea 2/1989, LegeOnline.ro

*** Planul de dezvoltare a județului Călărași pentru 2014-2020, Consiliul Județean Călărași

*** Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930, Vol. II

*** Recensământul otoman din 1850

*** Responsible Travel Cases Report, CREST, September 2020

*** Strategia de Dezvoltare a Districtului Silistra pentru 2018-2020

*** Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Călărași pentru 2021-2027, Consiliul județean Călărași

Goodwin, H., *Forumul Internațional pentru Turism Responsabil*, Ediția a 6-a, 10-11 mai 2018, București

calarasi.inse.ro (Direcția Regională de Statistică Călărași)

gstc.org (Consiliul Global pentru Turism Durabil)

inse.ro (Institutul Național de Statistică, România)

nsi.bg (Institutul Național de Statistică, Bulgaria)

ro.wikipedia.org

wttc.org

untwo.org

www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-recovery-plan (Un plan de redresare pentru Europa)

<https://mfe.gov.ro/pnrr/> (Planul Național de Redresare și Reziliență)

Policy Department for Structural and Cohesion Policies Directorate-General for Internal Policies (2021), *Relaunching Transport and Tourism in the EU after Covid-19*, [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652235/IPOL_STU\(2021\)652235_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652235/IPOL_STU(2021)652235_EN.pdf)

Antoniou, K. (2021), *Post-pandemic travel: the trends we'll see when the world opens up again*, <https://theconversation.com/post-pandemic-travel-the-trends-we-see-when-the-world-opens-up-again-153401>

Prioritățile de dezvoltare economică și socială a județului Călărași în anul 2020 - Planul de acțiuni pe anul 2020 pentru realizarea în județul Călărași a obiectivelor cuprinse în Programul de Guvernare 2020 <https://cl.prefectura.mai.gov.ro/programe-si-strategii/>

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Călărași pentru perioada 2021 - 2027 https://www.calarasi.ro/images/pds/Strategie%20CJ%20Calarasi_30.10.2020_draft.pdf

Politica pentru turism a Comisiei Europene, perioada 2014 - 2020 https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/themes/tourism/

Politica de coeziune a Parlamentului European și a Consiliului, pentru perioada 2021 - 2027 https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/2021_2027/

Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani, în intervalul 2016 - 2035

<https://acad.ro/bdar/strategiaAR/doc11/Strategia.pdf>

Strategia UE pentru Regiunea Dunării SUERD

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/danube/com2010_715_danube_ro.pdf

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria, finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională,

<https://interregviarobg.eu/program-date-generale>

Strategia de dezvoltare turistică a României 2019 - 2030, Raport privind Evaluarea rapidă a

sectorului turistic, Strategia și planul de acțiune <https://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2020/09/Strategia-de-Dezvoltare-Turistic%C4%83-a-Rom%C3%A2niei-volum-2-Strategia-%C8%99i-Planul-de-Ac%C8%9Biune.pdf>

Strategia comună de dezvoltare teritorială durabilă a zonei transfrontaliere România-Bulgaria

http://suerd.gov.ro/ro/wp-content/uploads/sites/3/2018/11/Prezentare-Ro_Bg-Forum-SUERD-2018.pdf

Strategia națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2021 - 2027

<https://uefiscdi.gov.ro/resource-826985>

Strategia națională de Specializare Inteligentă SNSI 2021-2027, prin

<https://uefiscdi.gov.ro/resource-826985>

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria <https://interregviarobg.eu/program-date-generale>